

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi dwa razy dziennie

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chelmski, wiadomości potocznych Wiktor Ujma, za inne działy odpowiada Antoni Konieczny, wszyscy w Poznaniu

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska
w Poznaniu św. Marcina 70

Redaktor naczelny: Dr. Marjan Seyda

Hr. 576

Poznań, sobota dnia 17 grudnia 1932

Rok XXVII

Poznań, 16 grudnia,

Prezes Rady Ministrów o położeniu gospodarczym

Kto słuchał wczorajszego przemówienia w Senacie prezesa Rady Ministrów p. Prystora, temu — niezależnie od takich czy innych merytorycznych myśli krytycznych — stanęła żywo przed oczyma prawda, że politycy o kolorycie mniej czy więcej czerwonym, gdy dochodzą do władzy, zwykli błędnie w swej barwie politycznej. P. Prystor reprezentował niegdyś kierunek bardzo skrajny; obecnie przemawia językiem społecznego i gospodarczego umiarkowania.

Nie bardzo coprawda i on osobiście i rząd jego jest w tem umiarkowaniu konsekwentny; często występuje się z pomysłami radykalnymi i niebezpiecznymi w tym czy w innym sensie. Jak ostatnio obosieczny mimo wszystko projekt ustawy t. zw. konwersyjnej o obniżeniu oprocentowania listów zastawnych i obligacji. Ale jest bądźco bądź rzeczą znamionną, że p. Prystor, niegdyś skrajny lewicowiec, podkreślił wczoraj w Senacie, że robotnik jest zainteresowany bynajmniej nie jednostronnie tylko w świadczeniach socjalnych, lecz przede wszystkim w tem, by miał pracę, a tego warunkiem, żeby warsztaty gospodarcze funkcjonowały, żeby funkcjonować mogły — w możliwych warunkach kosztów produkcji. Pogląd ten jest poglądem każdego rozsądnego stronnictwa politycznego i ugrupowania społecznego, jest też podzielany przez oceniające trzeźwo własny swój interes sfery robotnicze, ale jest niemniej zwalczany przez demagogię, jakiegokolwiek jest jej imię, czy socjalistyczno - prorządowe spod sztandaru p. Moraczewskiego, czy socjalistyczno - opozycyjne spod znaku PPS., nie mówiąc już o komunistach.

Po uwadze tej ogólnej przejdźmy do szeregu myśli, zawartych w przemówieniu prezesa Rady Ministrów. P. Prystor stwierdził ścisłe oddziaływanie kryzysu światowego na nasze położenie gospodarcze. Tymczasem nie tak dawno temu różni przedstawiciele rządu głosili z triumfem, że Polska „oderwała się” od kryzysu światowego dzięki umiejętnej polityce rządowej, która jakoby uchroniła kraj od wstrząsów, jakim podlega zagranica. Dzisiaj inaczej przedstawia się sytuację, a nawet w nocie do rządu Stanów Zjednoczonych w sprawie odroczenia raty grudniowej procentów za dług amerykański rząd nasz podkreśla, iż położenie gospodarcze i finansowe Polski jest znacznie poważniejsze, niż innych krajów dłużniczych. Jedna ocena przeznaczona jest dla zagranicy, druga dla kraju.

Dalej oświadczył p. Prystor, że — mimo ciężkiego położenia narówni z całym światem — szanse nasze na wyjście z kryzysu są większe, niż gdzieindziej, gdyż utrzymujemy stałość waluty i równowagę budżetu. Zapytujemy: czy istotnie budżet zrównoważony? Przecież obecny rok budżetowy zamknijemy przeszło 200-miljonowym deficytem, a na przyszły rok przewidywany jest nie mniejszy niedobór, na który minister skarbu ma tylko częściowe i nader wątpliwe pokrycie w rezerwach skarbowych.

Ogólnie tylko dotknął prezes Rady Ministrów sprawy zmniejszenia oprocentowania długoterminowych długów rolniczych, natomiast silnie podkreślił konieczność obniżenia cen kartelowych, co jest zgodne z postulatami obozu narodowego, jednak dotychczasowe wyniki akcji rządowej w tej sprawie są niedostateczne i należy się domagać ener-

Poseł Trąpczyński o obecnych stosunkach

Przemówienie na komisji budżetowej podczas dzisiejszych obrad nad budżetem prezydium rady ministrów

Warszawa, 16. 12. (Tel. wł.) — Na posiedzeniu komisji budżetowej w piątek pos. Hutten Czapski (BB) zreferował budżet prezydium ministrów. Wspominał on m. in. o konieczności nowelizacji przepisów o uposażeniach i zacytował kilka bardzo charakterystycznych przykładów. Stróż prezydium rady ministrów otrzymuje miesięcznie oprócz mieszkania, kożucha i butów 290 zł, szofer 625 zł, gdy równo często urzędnik w 10 stopniu bez żadnych innych świadczeń pobiera za ledwie 290 zł, asystent wyższej szkoły w Warszawie, posiadający doktorat i 10 lat pracy, otrzymuje za ledwie 240 zł, a sędzia grodzki ponad 300. Jeżeli chodzi o fundusz kultury narodowej, to preliminarz przewiduje wydatek jednego miliona zł. Od kwietnia do 1 grudnia b. r. na popieranie nauki wydano z tego funduszu 474.140 zł, na popieranie sztuki 414.250, w tem 13 zasiłków w dziale literatury, 7 dla teatrów, 20 w dziale muzyki, 37 plastyki i 65 stypendjów artystycznych. Koszty administracyjne tego funduszu nieco się zwiększyły, ilość bowiem subsydjowanych osób i instytucji jest coraz większa.

W dyskusji pos. Chrucki (Ukr.) mówił o polityce w stosunkach do cerkwi prawosławnej, domagając się jej ukrajinizacji.

Pos. Trąpczyński (Kl. N.) oświadcza dosłownie: Zauważę, że p. premier nie przyszedł, chociaż zapowiedziałem, że poruszę kwestje, które nie byłoby dobrze omawiać z trybuny. Car Mikołaj I mówił, że każdy monarcha powinien tak się zachowywać, żeby naród mógł wybaczyć jego stanowisko. Rządy pomajowe powinny starać się o to, aby kraj zapomniał, w jaki sposób przyszedł do władzy. W Polsce są trzy klasy obywateli: gagatki „sanacyjne”, szary tłum podatników i opozycja, wystawiona na szykany administracyjne. Wytworzyła się wśród narodu głucha nienawiść.

P. Polakiewicz: Ale do kogo?

P. Trąpczyński: Zaczęło się od wyrzucania na bruk tysięcy dobrych urzędników, tysięcy zdolnych oficerów na podstawie fałszywych orzeczeń komisji lekarskich.

P. Polakiewicz: Oświadczam, że to nieprawda.

P. Trąpczyński: Stanowiska i korzyści zależne od rządu dostają się tylko jego służkom.

P. Polakiewicz: Druga nieprawda.

P. Trąpczyński: Jest to wy-

gicniejszych wystąpień w tym kierunku.

Rząd w własnym zakresie ma wiele zadań do spełnienia w dziedzinie dostawiania cen swoich usług i świadczeń oraz cen artykułów monopolowych i przedsiębiorstw państwowych do obniżonego poziomu siły płacniczej społeczeństwa, a zwłaszcza rolnictwa.

Wspomniany powyżej projekt t. zw. ustawy konwersyjnej, wprowadzającej znaczne obniżenie oprocentowania pewnej części długoterminowych kredytów, a mianowicie opartych na listach zastawnych i obligacjach, który z niezmiernym pośpiechem przechodzi przez różne instancje parlamentarne, wywołał w opinii publicznej wielkie zainteresowanie.

Reakcja giełdy na wspomniany projekt była natychmiastowa. W Poznaniu n. p. 8-proc. listy dolarowe (stare) Pozn. Ziemstwa Kredytowego, które do-

zyskiwanie reszty społeczeństwa.

P. Polakiewicz: Niech pan da przykłady.

P. Trąpczyński: Mogę dać tysiące przykładów.

P. Polakiewicz: Proszę dać dziesiątki.

P. Trąpczyński: Ja jeszcze powiem, czego nie dają. Bezczeremonialnie gwałci się konstytucję przez naruszenie wolności praw, wolności zebrań i stowarzyszeń. Na polu szkolnictwa harcują p. Jędrzejewicz, wyrzucając zasłużonych pedagogów ze szkół prywatnych. P. Michałowski z wymiaru sprawiedliwości zrobił parodię, bo sędziowie ze strachu nie mogą wyrokować inaczej, niż rząd sobie życzy. Rozwiązanie O. W. P. było otwartym łamaniem prawa. Na Śląsku wojewoda Grażyński rozbija społeczeństwo polskie. Każdy obchód narodowy składa się tam z dwóch obchodów, jeden „sanacyjny”, drugi prawdziwie narodowy. Sam byłem na obchodzie 10-lecia okupacji Śląska. (Protesty i głosy: Co to znaczy okupacja?)

P. Trąpczyński: To znaczy wzięcie w posiadanie. Polacy na Śląsku i Pomorzu są gorzej traktowani od Niemców. Od kilku lat postawiłem sobie za zadanie zaciągnąć walkę z korupcją, która jest dziś gorsza, niż za czasów niewoli. P. Sławek, widząc, że ta kwestja będzie poruszona, wyprzedził ją swoim okólnikiem z października 1932 r., gdzie sam stwierdził istnienie korupcji. Zgłasza się do B. B. dużo ludzi, chcących coś zarobić. Poza tem wiemy dobrze, że każdemu kandydatowi do urzędu stawia się za warunek wstąpienia do „Strzelca”.

P. Polakiewicz: Zaczynamy się już śmiać!

P. Trąpczyński: Sama prasa „sanacyjna” w ostrych słowach przytaknęła p. Sławkowi, np. „Kurjer Poranny”.

P. Polakiewicz: To było tylko ostrzeżenie dla B. B., żeby nie wpuszczać endeków.

P. Trąpczyński: Korupcja są w różnej formie. Jeżeli wysoki urzędnik za swoje świadczenia wobec innego wysokiego urzędnika żąda świadczeń, to jest to korupcja.

P. Polakiewicz: Niech pan poda nazwiska, chodzi o to, żeby pana przygwoździć.

P. Trąpczyński: Nie boję się. Druga forma korupcji jest, gdy adwokat biorąc niezwykle honorarja za swoje wpływy u władzy i nikt nie zaprzecza, że takie rzeczy były.

P. Polakiewicz: Zaprzeczamy. Niech pan poda nazwiska.

P. Trąpczyński: Wyrok partji w sprawie sen. Wyrostka był śmieszny, bo mówił tylko o wyplataniu honorarjum 2 tys. zł. a zamilczał o tem, że sen. Wyrostek kazał sobie obiecać kilkaset tysięcy. Przed paru laty poruszałem podobną sprawę wtedy, kiedy p. Bartel wydał okólnik przeciw temu, żeby urzędnicy w godzinach urzędowych nie bawili się w lokalach publicznych. Wyraziłem uznanie za ten okólnik, ale żądałem także zakazu przyjmowania datków. Kiedy p. Bartel żądał konkretnych przykładów, powiedziałem, że dam je poufnie. Następnym tego zajęcia były dwa pisma, skierowane przeciwko dwóm wyższym urzędnikom, jedno dotyczyło pośredniczenia przy nabyciu Runowa i ta sprawa jest w sądzie.

Ogromny pożar w Tokio

Dotychczas wydobyto z płomieni 8 zabitych i przeszło 100 rannych

Londyn, 16. 12. (Tel. wł.) W olbrzymim domu towarowym, położonym w centrum Tokio, powstał w czwartek ogień. Wskutek zajęcia się większych ilości celulozoidu pożar przybrał w krótkim czasie wielkie rozmiary.

Wśród personelu i obecnych w tym czasie klientów powstała panika. Kilkadziesiąt osób wybiegło na dach ośmiopiętrowego budynku i tam zna-

leżli się w rozpaczliwej sytuacji, bowiem ogień odciął im drogę powrotną. Wszystkie oddziały straży, wspomaganie przez wojsko i policję, przystąpiły natychmiast do akcji ratowniczej, a pięć samolotów wojskowych zrzuciło sprzęt ratowniczy uwięzionym na dachu.

Dotychczas wydobyto 8 zabitych oraz przeszło 100 rannych, w tem kilku bardzo ciężko poparzonych.

niedawna notowały kurs 50, spadły do poziomu 34—35, czyli o 30 procent. Podobnie jest z innymi papierami.

Ustawa t. zw. konwersyjna, która na dwa lata wstrzymuje spłatę kapitałów i terminy umorzenia rozciąga na 56 lat, a ponadto obniża o jedną trzecią wysokość oprocentowania, ustawa, nie licząca się ze stanem rynku kapitałowego w Polsce, jest bronią obosieczną, która rychlej czy później stać się musi niebezpieczną nawet dla zainteresowanych dłużników.

Rolnictwu należy się bezwzględnie i bezwzględnie pomoc i opieka. Chodzi jednak o sposób działania. Ulgi, które rolnictwo otrzymuje od wspomnianej ustawy, działać będą tylko na krótką metę, dotyczą tylko przeszłości, uregulowania dotychczasowego stanu zadłużenia. Dla wielu warsztatów rolnych i te ulgi przysły już zapóźno. W przyszłości jednak długoterminowy kredyt prywatny stanie się dla rolnictwa niedo-

stępny. Czyż bowiem znajdują się nabywcy na listy zastawne choćby po nader niskich kursach? Każdego odstraszy perspektywa ponownego wkroczenia państwa w stosunki kredytowe.

Ustawa o przymusowym obniżeniu oprocentowania listów zastawnych i obligacji oznacza uszczuplenie prawa własności i zasady dobrowolnych umów, zawiera tem samem w sobie niebezpieczeństwo pośrednie także dla tych, którzy narazie mają korzystać z jej udogodnień. Ustawa oznacza dalej wcześniejszą czy późniejszą likwidację prywatnych instytucji kredytu długoterminowego i wyschnięcie źródła tego kredytu, o ile nie będą się one mieściły w ramach instytucji państwowych.

Stoimy więc przed jednym z etapów postępującej etatyzacji życia gospodarczego pod postacią hasła obrony rolnictwa.

Układ genewski widziany z Paryża

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego”).

Paryż, w grudniu.

Kwestja długów wojennych wobec nieprzejmowanego stanowiska Stanów Zjednoczonych zajęła w ostatnich dniach tak wyłącznie ogólną uwagę, iż układ „pięciu” w Genewie zeszedł zupełnie na drugi plan. A jednak zasługują one niezawodnie na poważne rozpatrzenie. Może on bowiem stanowić poważny wyłom w dotychczas przestrzeganych postanowieniach traktatu wersalskiego.

Dlatego też ważnym jest pytanie, jak we Francji przyjęto decyzję genewską? Stronictwa polityczne prawicowe i umiarkowane nie okazują wobec niej najmniejszego entuzjazmu. Zadowolona jest lewica. Idzie ona nawet tak daleko, iż wyraża zaufanie, że rząd francuski zrozumie wreszcie, iż prawdziwe bezpieczeństwo polega na ogólnym, coprawda podlegającym „kontroli” rozbrojeniu. Ten punkt widzenia nie jest jedynie podzielany przez socjalistów, ale także przez licznych radykałów, oświadczaćcych coraz częściej i coraz kategorycznie, iż nie istnieją traktaty, nie podpadające rewizji.

W środowiskach francuskich, jasno zapatrujących się na sytuację, uważa się natomiast, iż układ pięciu państw oznacza w praktyce, że równość praw wojskowych stanie się punktem wyjścia konferencji, a nie jednym z jej celów. Logicznie też biorąc, sprawa bezpieczeństwa schodzi na plan drugi. Nad jego mglistością będą usilnie pracowały wszystkie sily skołizowane przeciwko tezie francuskiej.

Dlatego też z wielkim sceptycyzmem przyjmuje się tutaj oficjalne komentarze do nowego „zwycięstwa”, odniesionego w Genewie. Starają się one bowiem prawdę obwiązać w bawełnę. A przecież przyznanie Niemcom zasady równości praw wojskowych sprzeciwia się postanowieniom traktatu wersalskiego. Wzamięn zaś za tę nową koncesję osiągnięto jedynie bardzo dwuznaczne zapewnienia w dziedzinie bezpieczeństwa. Stanowisko zresztą Ameryki, mieszającej się teraz jak i dawniej w sprawy europejskie, pozostaje zawsze samo: gdy bowiem Stany Zjednoczone uważają, że pewne zagadnienia są przeciwne ich interesom, to nie omieszkują nakłonić Europę do zajęcia stanowiska, sprzyjającego powyższemu interesom amerykańskim; gdy jednak chodzi o powzięcie jakichkolwiek zobowiązań z powodu konfliktu wywołanego przez Amerykę, wówczas umywają sobie z nonszalaną ręką. Podobne stanowisko musiało wzbudzić w różnych kołach żywą reakcję. Nie inaczej się rzecz miała w ostatnich dniach w Genewie. Delegat bowiem amerykański, p. Norman Davis popiera bezwarunkowo rewindy-

kacje germańskie, usuwając się jednak z pierwszego planu, gdy chodziło o sformułowanie zasady ewentualnego wystąpienia Ameryki przeciwko najeźdźcy.

Wobec tych jawnych i ukrytych sprzymierzeńców jest rzeczą pewną, że Berlin nie omieszka wykorzystał sytuacji. I tak oświadcza znany publicysta Bernus w „Journal des Débats”. Niemcy pod pretekstem równości praw, będą starały się w najbliższej przyszłości posłużyć się zarówno swą liczną ludnością, jak i potencjałem przemysłowym, by osiągnąć wyższość wojskową. Ich armja zawodowa nie posiada również żadnego odpowiednika. Zniesienie części V-tej traktatu wersalskiego pomoże im do zadania ostatecznego ciosu innym paragrafom traktatu, odnoszącym się zwłaszcza do postanowień terytorjalnych. Jest też rzeczą pewną, że w imię tych zasad, Rzesza wystąpi z żądaniem zniesienia zdemilitaryzowanej strefy nadreńskiej. W tych warunkach, cokolwiek się powie w sprawie przyznania Niemcom sławnego „Gleichberechtigung”, to jednak oznacza ono nową fazę zbrojeń niemieckich, koniec Locarna, przyszłą ofensywę przeciwko postanowieniom terytorjalnym i najpoważniejsze niebezpieczeństwo przeciwko pokojowi.

Zadowolenie, jakie z zawartego układu okazują Niemcy stanowi najlepszy próbiez ich zwycięstwa. Korespondenci berlińscy pism paryskich oświadczać jasno, że nie spodziewano się nad Sprewą tak pomyślnego załatwienia kwestji. Na poparcie zaś tego twierdzenia przytaczają przemówienie, podane przez radio rzekomego pacyfisty, p. von Rheinbarena, który roku zeszłego przybył do Paryża na sławny kongres pacyfistyczny. Rheinbaben bowiem śmiało powiedział, że rewizja traktatu wersalskiego stała się dziś faktem. „Jesteśmy też specjalnie zadowoleni, oświadczył on, że nasza walka nad osiągnięciem „Gleichberechtigung” nie posłużyła tylko sprawie Niemiec, ale także Austrii, Węgrom i Bułgarii, naszym sprzymierzeńcom z czasów wojny”. Bez komentarza.

Jeżeli dodamy, że podczas rokowań genewskich Włochy trzymały się raczej na boku, Wielka Brytania służyła za pośrednika, a przedstawiciel Ameryki lawirował na rzecz Berlina, to zrozumieemy, że „sukces” genewski może stać się pełnym niebezpiecznym konsekwencyj dla pokoju. Z drugiej strony ponownie odzywają się głosy tak ze strony niemieckiej, jak i ze strony francuskiej, twierdzące, że generał von Schleicher będzie usiłował nawiązać pertraktacje z Paryżem, celem zawarcia bliższego układu z Francją.

I. BRIARES.

Niemiecka polityka irredentystyczna

Janusowe oblicze współczesnych Niemiec

Współczesna polityka Niemiec, dotycząca mniejszości, posiada dwa oblicza. Jedno ukazuje na zewnątrz; to owa „Volkspolitik”, polityka narodowej autonomji, o której pisaliśmy. Druga twarz natomiast starannie ukrywana w cieniu, to polityka irredenty.

Pacyfista niemiecki K. Mertens dzieli mniejszości narodowe w Europie na trzy grupy, przyczem pierwszą z nich określa jako irredentystyczną i zalicza do niej: Ukraińców, Bułgarów, Węgrów oraz Niemców, zwłaszcza pogranicznych. Jest to trafne ujęcie roli mniejszości niemieckich w Europie — z zastrzeżeniem tylko co do znacznej części tych Niemców, którzy politycznie nie należą przed wojną do Rzeszy, jak np. lotewscy i estońscy. Stanowią oni grupę wprawdzie bardzo słabą, ale pogodzoną z państwem zamieszkania.

Wybitnym reprezentantem kierunku irredentystycznego jest pastor Schmidt-Wodder z Danji. W jednym ze swoich artykułów analizuje on dążenia mniejszości w północnym Szwecji: „Przygotowujemy się — pisze — na dzień, w którym będziemy mieli siłę w naszych rękach, aby oddać ją na usługi naszego narodu. Dążenia do połączenia się ze swoim narodem nie prowadzimy przy pomocy zdrady państwa lub tajnych spisków, tylko działamy w świetle, zbieramy siły i czekamy na przyszłość”. Do zdania tego dr. Oskar Stillich dodaje następującą uwagę: „Włócząc się nie zapomocą środków przemocy, jednak przecież odłączenie” — a Tadeusz Katalbach

zaznacza w swej cytowanej już książce, że właśnie kierunek pastora Schmidta posiada decydujący wpływ w zespole mniejszości niemieckich.

Jak do obu kierunków ustosunkowała się Rzesza? Ażeby na to odpowiedzieć, musimy najpierw poznać działalność instytucji, czuwających nad Niemcami zagranicą, nad t. zw. „Auslanddeutschtum”.

Instytucje zajmują się wszystkimi Niemcami na obczyźnie, jednak szczególnie interesują się mniejszościami w Europie. Wśród kilku instytucji tego rodzaju kierownicze stanowisko zachowały trzy czynniki: „Verein für das Deutschtum im Auslande”, „Deutscher Schutzbund” i „Ausland-Institut”.

Pierwszy z nich jest najstarszy. Powstał przed wojną w roku 1881. Był wówczas całkowicie zgodny z uciśnieniem, stosowanym wobec narodowości, zamieszkujących Rzeszę; dziś występuje w roli obrońcy mniejszości. Nazywa się on inaczej „Deutscher Schulverein”, ponieważ spełnia szczególną rolę w dziedzinie szkolnictwa. Poza granicami Rzeszy pozakładał on setki szkół i bibliotek, a na terenie Rzeszy organizował działalność uświadamiającą wśród młodzieży szkolnej. Rezultatem poczynań tej organizacji jest fakt, że należy do niej 70 proc. uczniów, stanowiąc twierdzą ducha rewanżu.

„Deutscher Schutzbund für das Grenz- und Auslanddeutschtum” od roku swego założenia, t. j. od roku 1919, odbywa między innymi propa-

gandowe doroczne zjazdy na pograniczu Niemiec, w okresie Wielkanocy albo Zielonych Świątek.

„Stuttgarter Ausland-Institut” wyłonił się z wystawy stuttgarckiej, która w czasie wojny była poświęcona Niemcom zagranicznym. Zadaniem instytutu jest utrzymanie ścisłej łączności kulturalnej i gospodarczej między wychodźstwem a macierzą. Swoje cele propagandowe łączy doskonale z naukowym opracowaniem zebranego materiału, przyczem interesuje się także zagadnieniami politycznymi i gospodarczymi innych państw. Patronuje stale temu instytutowi szereg wybitnych mężów stanu.

Wszystkie instytucje działają w porozumieniu ze stałym sekretarjatem t. zw. kongresów mniejszości w Genewie, ponadto z ekspozyturą Związku Niemieckich Mniejszości w Berlinie oraz z tamtejszym urzędem spraw zagranicznych. Współpraca z tym urzędem jest oczywiście tajna. Dowodzi ona, że polityka, dotycząca mniejszości, jest narzędziem dla celów polityki zagranicznej Rzeszy.

Cele tej polityki muszą być skrajne, szowinistyczno-nacjonalistyczne, bo taki kierunek wykazuje działalność wspomnianych instytucji. Zjazd odbyty w roku 1931 w Akwizgranie przez „Verein für das Deutschtum im Auslande” zademonstrował jawnie, że organizacja stoi pod wpływem „Hakenkreuzu”. Wśród mówców zabierał głos zdecydowany hitlerowiec Freiherr v. Lünick, a przewodniczącym został wybrany nacjonalista dr. Gessler.

Na wulkanie chilijskim

Po scharakteryzowaniu obecnej sytuacji politycznej i gospodarczej Argentyny, oraz wojny, toczącej się między Boliwią a Paragwajem, nasz korespondent południowo-amerykański (A. W.) nadsyła nam z kolei dwie niezmiernie ciekawe korespondencje o wypadkach w Chile, tym do niedawna najlepiej rządzonej kraju południowo-amerykańskim, wstrząsanym obecnie groźnymi zamieszkami wewnętrznymi. Pierwszy z nadesłanych nam artykułów zamieszczamy poniżej.

Santiago de Chile, 20 listopada. Przed wojną światową Chile było bezwzględnie najbogatszym państwem Ameryki Południowej. Podstawę dobrobytu stanowiły obfite pokłady saletry, która w formie nawozu używała rolę w Europie i innych częściach świata. Poza tem eksportowano w nieznacznych ilościach orzechy i owoce południowe, importowano zaś mięso i zboże. Ostatnie artykuły przywożono głównie z Argentyny, co niemało się przyczyniło do zbudowania podniebnej kolei transandyjskiej.

Przy eksploatacji pól saletrzanych pracowały tysiączne rzesze robotników, przywykłych do żaru i spiekoty. Nielitościwie słońce nie tylko przyczyniało się do szybkiej zamiany kału ptasiego na saletrę, lecz również paliło i wysysało z krwi organizmy tych nieszczęsnych pracowników. Eksploatacja saletry była źródłem haniebnego wycisku, tworząc typ proletariusza, nienapotkanego w innych krajach południowo-amerykańskich.

Nacisk na robotników zwiększył się jeszcze, gdy utworzył się syndykat kopalniany t. zw. „Cosach”, który dążył do polanienia produkcji. Miało to ratować sytuację przemysłu saletrzanego, zagrożonego dewaluacją swych bogactw na skutek zwiększającej się stale fabrykacji azotu syntetycznego w Europie.

„Cosach” wszedł w pertraktacje z „konkurencją”, osiągając krótkotrwałe sukcesy, które rychło zostały unicestwione protekcyjną polityką państw zainteresowanych. Popyt się zmniejszył, saletra chilijska stała się produktem, na który nie było nabywców. Zamknięto kopalnie i zwalniano robotników. Chile, którego życie gospodarcze oparte było na przemysle saletrzanim, poczęło odczuwać skutki niebywałego kryzysu ekonomicznego. Bezrobocie i ogólny zastój zapanowały w kraju, do którego złoto dawniej napływało drzwiami i oknami.

Budżet państwowy okazał się nie-realnym, gdyż pozycje, preliminowane po stronie czynnej, wpływały tylko w jednej dziesiątej części. Na czoło zagadnień wysunęła się potrzeba natychmiastowych redukcji, a przede wszystkim zmniejszenia liczebności armji i marynarki, nadmiernie rozbudowanych przez dyktatora Ibaneza.

Stosunki nagliły, gdyż w stolicy Santiago zaczęły pojawiać się pogłoski o zbliżaniu się głodnych i bezrobotnych

„Deutscher Schutzbund” wypłacił za pomocę finansową majorowi Pabstowi, organizatorowi hitlerowskiej „Heimwehry” w Austrii. Również „Ausland-Institut” przesiąknięty jest ideałami skrajnie nacjonalistycznymi.

Polityka oficjalna Rzeszy współpracuje zarówno z niemiecką „Volkspolitik”, jak z niemiecką polityką irredentystyczną, ale w istocie rzeczy popiera radykalniejszy kierunek irredenty. Przemawia za tem charakterystyczny wypadek z roku 1930. Na zjeździe w Stuttgarcie zapewniał dr. Curtius, że walka mniejszości nie zwraca się przeciw odnośnym państwom, ale równocześnie na tem samym zebraniu dr. Schmidt otrzymał najwyższe odznaczenie t. zw. „Deutscher Ring” za działalność irredentystyczną. Obraz ten symbolizuje bardzo dobitnie dwulicowość niemieckiej polityki w sprawie mniejszości. Jeden jest wspólny front w Niemczech — irredentystyczny; tylko nazewnątr potrzebna jest maska „autonomji kulturalnej”.

Maż stanu zapewnia o lojalności względem innych państw, bo wie, że w jego cieniu pracuje dr. Schmidt, a ideolog Ullmann wygłasza radosne przemówienie. „Rezygnacja w stosunku do stanu, wytworzonego po Wersalu, zaczyna widocznie słabnąć; wszędzie wyczuwa się nowy impuls do aktywności i do oporu, narazie w duchowym sensie”...

Narazie... Rozumiemy to dobrze. Tak wygląda janusowe oblicze współczesnych Niemiec.

ZOFJA SZCZEPAŃSKA.

pracowników saletrzanych. Tłumy te rozpedzała policja bezwzględnie, posługując się karabinami maszynowymi i armatami. Mniejsze grupki bezrobotnych przedostawały się przez kordon „carabineros”, wzmacniając szeregi proletariatu miejskiego, który również się burzył. Odbywały się mityngi i demonstracje pod znakiem bardzo radykalnym. Tłumy robotników i studentów oblegały pałac „de la Moneda”, żądając sądu nad dyktatorem. Ibanez miał jeszcze w ręku wojsko i policję, zdawał sobie atoli sprawę, że rządów długo utrzymać nie zdoła. Po dwudniowym biernym wyczekiwaniu „Żelazny Człowiek” zdał władzę w ręce marszałka kongresu i pod osłoną wiernego mu wojska wyjechał do Argentyny.

Nastąpił okres bezkrólewia, w którym zanotowano pierwszą rewolucję. Był to bunt marynarki z tendencją anarchizacyjno-komunistyczną. Ogniska ruchu wywrotowego znajdowały się w Valparaiso i Antofagasta. Stłumiono go szybko dzięki energicznej interwencji lotników, którzy zbombardowali zbuntowane statki.

Wybór prezydenta Montivero bynajmniej nie uspokoił wrzenia w kraju. Sfery radykalne z wielką dozą szlachetności stwierdziły, że jest on reprezentantem kół feudalno-wojskowych, który posiadał władzę przy skutecznej pomocy aparatu policyjnego. Iskry na prochy rzucił b. ambasador chilijski w Waryszynie Davila, który obwołał się prowizorycznym prezydentem. Obalił go z kolei słynny płk. Marmaduke Grove, który wyznaje tendencje socjalistyczno-komunistyczne. Program jego przewidywał między innymi bezwzględne wywłaszczenie ziemi i fabryk na rzecz państwa.

Sfery umiarkowane nie pogodziły się na długo z reżimem pułkownika Grove’go. Zainicjowano przy pomocy wojska zamach stanu, który wysunął na czoło rządu generała zachowawczego Blanche. Zadaniem jego było przygotować i umożliwić wybór legalnego prezydenta. Blanche atoli nie dokończył swego dzieła, gdyż musiał ustąpić na skutek intryg w łonie mafji wojskowej. Wybory odbyły się d. 30 października r. b. pod egidą prezesa sądu najwyższego. Spokoju nie zakłócono, dzięki znacznej sprawności aparatu policyjnego.

Zwyciężył absolutną większością głosów kandydat partyj umiarkowanych, b. prezydent Alessandri, którego Ibanez w r. 1925 zamachem stanu pozbawił władzy i wypędził z kraju.

A. W.

P. Matuszewski posłem w Rzymie?

Wśród pogłosek na temat osoby przyszłego posła polskiego w Rzymie, wymieniają ostatnio obok kandydatury p. Grzybowskiego, osobę p. Ignacego Matuszewskiego

Szczegóły napadu w Gródku Jagiellońskim

Szajka składała się z 11 zbirów — Podzielili się w gmachu poczty na 4 grupy, strzelając na wszystkie strony — Napad był doskonale przygotowany, a podczas ucieczki robiono dywersje — Pogoń za bandytami i aresztowanie ich

L w ó w, 16. 12. (Tel. wł.) W sprawie Gródka dowiadujemy się następujących szczegółów:

Napadu na pocztę dokonała grupa, złożona z 11 mężczyzn, uzbrojonych przeważnie w rosyjskie rewolwery systemu „Nagan“ i niemieckie — „Gaszery“. Część ich była zamaskowana. Szli oni szybko z północnej strony miasta od t. zw. Lipek. Po drodze spotkali na chodniku stojącego mężczyznę, jednego z świadków, na którego zawołali: „Czemu zbuntowany chamie nie usuniesz się z drogi?“

Po wejściu do gmachu wszyscy matychmiast podzielili się na kilka grup. Czterech napastników wtargnęło do urzędu pocztowego, dwóch — do biura telegraficznego, tyłu — do kasy skarbowej, a jeden został jako straż na schodach. Po okrzyku „ruki do hory“ zaczęli gwałtownie strzelać, nie zwracając uwagi na interesantów, z których troje ludzi zostało rannych, dwie kobiety oraz niejaki Izaak Winter. Dalszy przebieg strzelaniny i obrony urzędników jest już znany w głównych zarysach.

Bandyci byli doskonale poinformowani o obrotach pieniężnych, gdyż zażądali od kasjera gotówki, która miała być wysłana do Lwowa. W kasie znajdowało się 50 tys. zł. Z braku czasu porwali tylko 3.232 zł. w bilonie, w tem 5 banknotów po 20 zł. Dotychczas znaleziono w porzuconym w zaroślach pod Pustomytami plecaku 900 zł. Świadek, po skonfrontowaniu zeznał, że bandyci przychodzili kilka razy do urzędu pocztowego i dlatego tak dokładnie byli zorientowani w rozkładzie biur. Jednego ze zbirów widziano 24 listopada t. j. na tydzień przed napadem, w sali miejscowego Sokola, gdzie dawał przedstawienie ukraińskiego teatru wędrownego. Ów osobnik z nikim nie rozmawiał, bawił krótko w budce kasjera i wyszedł.

W czasie strzelaniny dwóch napastników zostało śmiertelnie rannych. Jeden z nich żył jeszcze 15 minut, drugi zdołał przebiec do mieszkania adwokata ukraińskiego Bilaka i tam zakończył życie. W czasie ucieczki bandyci postrzelili psa dr. Bilaka. Przy pierwszym z zabitych znaleziono legitymację studencką na nazwisko Mirosława Berezińskiego, rozkład wykładow na uniwersytecie i zapiski w języku ruskim. Drugi nazywał się Włodimir Stark.

Gdy władze prowadziły śledztwo na miejscu zbrodni, rozległo się bicie dzwonów kościelnych. Okazało się, że bandyci podpalili na przedmieściu stóg siana dla ułatwienia ucieczki. W tym celu również próbowano wywołać w mieście ekscyzy antyżydowskie. Policja zaalarmowała wszystkie okoliczne posterunki.

W międzyczasie nadeszła wiadomość o zatrzymaniu pociągu o kilkadziesiąt metrów przed stacją wskutek wybuchu płonki alarmowej. Wobec przypuszczenia, że bandyci chcieli dostać się do wnętrza, przeprowadzono we wszystkich wagonach rewizję, która nie dała jednak wyniku.

Dwóch napastników po zabójstwie policjantów na stacji Glinnej-Nawarji schwymano o godz. 11,45. W czasie ucieczki po drodze spotkali oni kilku kolejarzy, do których zaczęli strzelać. Pozwoliło to kontroli policyjnej zbliżyć się do nich. W pogoni brała udział miejscowa ludność ruska. Niejaki Andruchow został ciężko ranny przez

bandytów, gdy usiłował odciąć im drogę w kierunku promu na Dniestrze. Schwytani nazywali się: Wasyl Bilas, subjekt handlowy, ostatnio bez zajęcia, członek U. O. W., oraz Dymitro Danilyzyn z Truskawca. Znaleziono przy nich dwa rewolwery syste-

mu „Orgesz“ i tylko dwa naboje. Trzeciego sprawcę napadu schwymano w Obyszynie. Był to student trzeciego roku politechniki lwowskiej Michał Karpis. Wszystkich poznali świadkowie napadu.

Chautemps tworzy rząd we Francji

Pierwsze oświadczenie desygnowanego na premiera Konferencje z przedstawicielami stronnictw — Czy dojdzie do rozszerzenia podstaw nowego gabinetu?

Paryż, 16. 12. (PAT). Prez. Lebrun powierzył Chautemps misję tworzenia nowego gabinetu. Wychodząc z pałacu elizejskiego Chautemps poinformował dziennikarzy o powierzeniu mu tej misji, oświadczył m. l.:

„Zgodziłem się przeprowadzić narady z szeregiem osobistości i rozpatrzyć wraz z nimi sytuację polityczną. Niemniej nie starałem się ukrywać przed Prezydentem, że będąc ściśle związany z działalnością Herriota mieć będę niezawodnie trudności w utworzeniu gabinetu bez jego udziału.“

Paryż, 16. 12. (Tel. wł.) Były minister spraw wewnętrznych Chautemps, któremu, jak wiadomo, powierzył prezydent misję tworzenia rządu, po piątkowych konferencjach z różnymi osobistościami politycznymi, które to konferencje trwały do późnego wieczoru, przyjął dziś rano przywódców frakcji parlamentarnych, wyrażając nadzieję, że jeszcze w ciągu piątku będzie mógł udzielić prezydentowi ostatecznej odpowiedzi.

Paryż, 16. 12. (PAT). Chautemps, któremu prezydent Lebrun powierzył misję tworzenia rządu oświadczył przedstawicielom prasy, że przede wszystkim chce pogodzić uchwałę izby w sprawie długów z ewentualnymi decyzjami nowego rządu.

W kularach izby wymieniane są różne poglądy na sprawę utworzenia nowego rządu. Przedewszystkiem zastanawiano się, czy należy zachować ten sam charakter, jaki miał gabinet Herriota, czy też rozszerzyć większość bądź na prawo, bądź też na lewo.

W pierwszym wypadku trzeba byłoby zwrócić się do członków grupy umiarkowanej np. Tardieu i Flandin. Takie rozwiązanie sprawy napotkałoby prawdopodobnie na trudności ze strony socjalistów, którzy wyraźnie oświadczyli, że nie będą współdziałać z rządem, opierającym się na większości poprzedniej izby.

W drugim wypadku należałoby wziąć pod uwagę kwestję udziału socjalistów, którzy dotychczas zachowują stanowisko odmowne. W przewidywaniu jednak tej możliwości socjaliści czynią przygotowania do zwołania rady naczelnej stronnictwa, jedynej instytucji, mającej wyłączne prawo upoważnienia frakcji do udziału w rządzie, którego szef nie jest członkiem ich stronnictwa.

Należy wziąć pod uwagę, że ich udział może się spotkać ze sprzeciwem lewicy radykalnej, posiadającej zdecydowany głos w senacie. Grupa ta wychodzi z założenia, że upadek gabinetu Herriota nie wywołałby wydarzeń z dziedziny polityki wewnętrznej i że ogólna polityka rządu nie została zdezauduowana przez obie izby.

Gwałtowny huragan nawiedził Sydney

Sydney, 16. 12. (PAT). Szalała tu burza niesłychanej gwałtowności.

W wielu miejscach wiatr poznosił dachy z domów i powyrwał z korzeniami drzewa. Sporo osób odniosło rany z powodu uderzeń spadającymi dachówkami, przygniecenia walącymi się słupami itd. M. in. 6-letni chłopiec został zabity przez piorun.

W czasie burzy w północnej dziel-

nicy miasta spadł olbrzymi bolid, który zniszczył całkowicie cztery budynki, a sąsiednie gmachy uległy poważnym uszkodzeniom.

Sydney, miasto portowe, stolica Nowej Płd. Walji (Australji pldn-wsch.) nad zatoką Port Jackson, najstarsza osada europejska na kontynencie australijskim założona w 1780 r. (przyp. red.).

Przewiednia pogody na sobotę: Po lekkim przymrozk w nocy, w dzień temperatura powyżej zera. Pochmurno lub mglisto.

Kurs złotego. Dziś rano notowano kurs dolara w obrotach nieoficjalnych w Warszawie 8.93% zł.; w Gdańsku na Warszawę 8.93 zł.

Kurs marki niem. i guld. gd. Bank Polski, oddział w Poznaniu, płacił dziś za 100 mk. niem. w dewizach 211.80 zł. gotówką 210.30 zł., za 100 guld. gd. w dewizach 173.01 do 173.27 zł., gotówką 172.67 zł.

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań, 16. 12. 1932 r.

Tendencja dzisiejszego zebrania giełdowego była mocniejsza.

70,6 kg. (120,1 ft. w hol.), 2) żyta pomorskiego 69,35 kg. (118,2 ft. w hol.), 3) pszenicy poznańskiej 72,95 kg. (124 ft. w hol.), 4) owsa poznańskiego i pomorskiego 43,55 kg. (74,1 ft. w hol.).

Ceny orientacyjne

Zyto	13,70—13,90
Usposobienie spokojne	
Pszenica	21,00—22,00
Usposobienie stałe	
Jęczmień browarowy	14,50—16,00
Usposobienie spokojne	
Jęczmień 68—69 kg.	13,00—13,75
Jęczmień 64—66 kg.	12,50—13,00
Usposobienie spokojne	
Owies	11,00—11,25
Usposobienie spokojne	
Mąka żytnia 6% wł. work.	21,25—22,25
Usposobienie stałe	
Mąka pszena 5% wł. work.	34,50—36,50
Usposobienie stałe	
Otręby żytnie	7,75—8,00
Otręby pszenne	7,50—8,50
Otręby pszenne (grube)	8,50—9,50
Rzepak	44,00—45,00
Rzepak	40,00—45,00
Gorczyca	36,00—42,00
Wyka latowa	13,00—14,00
Peluszka	13,00—14,00
Groch Victoria	20,00—23,00
Groch Folgera	31,00—34,00
Koniczyna czerwona	90,00—110,00
Koniczyna biała	90,00—130,00
Koniczyna szwedzka	100,00—120,00
Ziemiaki fabr. za kilo %	0,00—0,12, 1/2
Mak niebieski	100,00—110,00
Ogólne usposobienie spokojne	
Tranzakcje na odmiennych warunkach:	
żyta 150 tonn, pszenicy 10 tonn.	

TARGOWISKO MIEJSKIE

Poznań dnia 16. 12. 1932.

Urzędowe Sprawozdanie Targowe Komisji Notowania Cen

Spędzono: buhajów 4, krów 15 słoń 218, prosiąt 118, cieląt 119, owiec 39, razem 513 zwierząt.

Wielkopolska Izba Rolnicza podaje: Świnie bekonowe I. kl. 76—80, II kl. 70—74.

GIEŁDA WARSZAWSKA

z dnia 16. 12. 1932.

	Dewizy:		
	trans.	przed	kup.
Gdańsk	173,35	173,78	172,92
Holandja	358,95	359,85	358,05
Londyn	29,56	29,70	29,41
Nowy Jork			
czeki	8,925	8,945	8,905
Nowy Jork			
kabel	8,929	8,949	8,909
Paryż	34,85	34,94	34,76
Praga	26,43	26,49	26,37
Szwajcaria	171,80	172,23	171,37
Berlin	212,50		

Tendencja mocniejsza.

Papiery wartościowe i obligacje:

4% poz. inw.	99,00—98,50
5% poz. konw.	40,00
4% poz. dolarowa	51,60—51,75
6% poz. dol.	57,25
w drobnych odcinkach	57,00
7% poz. stabil.	53,00—53,50
w drobnych odcinkach	53,75—54,00

Tendencja słabsza.

Akcje w złotych:

Bank Polski	86,50
Ostrowieckie s. B.	26,00

Tendencja słabsza.

PLODY ROLNICZE

Zboża i nasiona oleiste za 1000 kg. reszta za 100 kg.

Berlin, dnia 16. 12. 1932.

Pszenica marchijska	186,00—188,00
Tendencja wzmocniona.	
Zyto march.	152,00—154,00
Tendencja stała.	
Jęczmień browarowy	166,00—175,00
Tendencja spokojna.	
Jęczmień pastewny i przemysłowy	158,00—165,00
Tendencja spokojna.	
Owies march.	114,00—119,00
Tendencja wzmocniona.	
Mąka pszena	23,50—26,40
Tendencja słabsza.	
Mąka żytnia	19,00—21,40
Tendencja słabsza.	
Otręby pszenne	9,00—9,40
Tendencja słabsza.	
Otręby żytnie	8,60—9,00
Tendencja spokojna.	
Groch Victoria	21,00—26,00
Groch drobny jadalny	20,00—22,00
Groch pastewny	14,00—16,00
Peluszka	13,00—15,00
Wyka	14,00—16,00
Bób	13,50—15,50
Łubin niebieski	9,00—11,60
Łubin żółty	12,00—13,50
Kuchy lniane	10,00
Kuchy z orzecha ziemnego	10,40
Kuchy mielone (mączka)	10,60
Wytłoki suche	8,80
Srót Soya ekstrahowany 46% loco Hamburg	9,90
Srót Soya ekstrahowany 46% loco Szczecin	10,40
Ogólna tendencja wzmocniona.	

Giełdy zbożowo-towarowe

Warszawa, 15. 12. Żyto I stand. 15 25 do 15,75, pszenica jednolita 25,50 — 26, zbierana 25 — 25,50, owies jednolity 15 — 16, zbierany 14 — 14,50. Usposobienie spokojne.

W Ameryce po decydującym dniu

Kto zapłacił i kto odmówił — Kobiety z północnej Karoliny bojkotują Francję — Stany Zjednoczone wobec dłużników nieuwiszczających zobowiązań

Nowy Jork, 16. 12. (Tel. wł.) Rantę, przypadającą na 15 grudnia, wpłaciły: Anglja, Włochy, Czechosłowacja, Lotwa, Finlandja i Litwa. Odmówiły dotychczas zapłaty Belgja, Estonia, Francja i Węgry.

Nowy Jork, 16. 12. (Tel. wł.) Na północnej Karolinie utworzyło się stowarzyszenie kobiet, które propaguje zaniechanie wyjazdów do Francji tak długo, póki nie zapłaci swego długu.

Paryż, 16. 12. (PAT). Ag. Havasa donosi z Waszyngtonu, że miarodajne czynniki waszyngtońskie nie podzielały opinii pewnych kół politycznych, że uchwała parlamentu francuskiego spowodowała zawieszenie wypłat, lecz nie

oznacza odmowy spłaty wierzytelności Ameryce, Francja, nie płacąc swych raty uważana jest za dłużnika, łamiącego swoje zobowiązania, zagwarantowane podpisem.

Korespondent Havasa przypuszcza, że w niedalekiej przyszłości nastroj stanie się bardziej jeszcze wrogi w stosunku do Francji. W każdym razie przyszłe rokowania w sprawie długów St. Zjd. będą prowadziły jedynie z temi państwami, które dokonały spłaty grudniowej w terminie. Nawiazanie rokowań z temi państwami mogłoby być wszczęte pod warunkiem, że inicjatywa wyjdzie od nich samych.

Z pożyczek państwowych obracano w transakcjach 5% poz. konwers. po 40.—, zaś pozostałe pożyczki poszukiwano, jednakże nie było oddawców po ostatnich kursach.

Z pożyczek komunalnych obracano 8% obl. m. Poznania z 1927 i 1929 po 92.—% w transakcjach.

Papiery lokacyjne P. Z. K. wykazały dziś lekką tendencję zwyżkową, mianowicie 8% listy dol. stare notowały 36—35.—% w placeniu oraz 6% listy żytnie 6½—7 w oddaniu, zaś 8% listy dol. amort. handlowano po tym samym kursie jak listy stare 36.—% w placeniu, przy braku materiału. 4% listy zast. konwert. obracano po 30.— w transakcjach.

Z akcji bankowych dokonano większych transakcyj akcjami Banku Polskiego po 85.— w placeniu.

Cedula Urzędowa Giełdy Poznańskiej Papieru procentowego:

(Kurs w procentach nominalu)	
5% Pożyczka konwersyjna 40% +.	
8% oblig. m. Poznania z 1927 r. 92% +.	
8% oblig. m. Poznania z 1929 r. 92% +.	
8% dol. listy Poz. Ziem. Kred. 36—35% P.	
8% listy dolarowe w złocie amort. P. Z. K. 36% P.	
4% listy zastaw. konw. Pozn. Ziem. Kred. 30% +.	

(Kurs w złotych)

6% listy żyt. Poz. Ziem. Kred. 6,50—7.— O.

Akcji bankowe:

(Kurs w złotych za 1 akcję)

Bank Polski I em. 85.— P.

Tendencja mocniejsza.

Urzędowa cedula Giełdy Zbożowej i Towarowej w Poznaniu

Poznań, 16. 12. 1932 r. Warunki: Handel hurtowy paryetel Poznań, ładunki wagonowe, dostawa bieżąca za 100 kg.: Standardy w obliczeniu ćwierć-litrowego gęstościomierza: 1) żyta. poznańskiego

Nadużycia administracji

Posłowie Klubu Narodowego zgłosili dnia 13 b. m. w Sejmie do ministra spraw wewnętrznych następującą interpelację w sprawie postępowania władz administracji politycznej niezgodnego z postanowieniami ustawy o zgromadzeniach z dnia 11 marca 1932 roku.

Ustawa z dnia 11 marca 1932 r. (Dz. U. R. P., nr. 48, poz. 450), uchwalona przez Sejm obecny, jest szczegółowym rozwinięciem postanowienia art. 108 konstytucji, która zagwarantowała obywatelom prawo zgromadzania się.

Ustawa ta, jak wiadomo, daje władzy szerokie uprawnienia w stosunku do zgromadzeń pod gołym niebem (art. 7) które odbywać się mogą tylko za zwoleniem władz. Również i w stosunku do zgromadzeń w lokalach zamkniętych przewiduje ustawa prawo zakazania odbycia zebrania zgłoszonego. Wszelkie jednak decyzje odmowne, zgodnie z brzmieniem art. 9, powinna władza „podać na piśmie z uzasadnieniem do wiadomości zgłaszającego”.

Oczywiście uzasadnienie to powinno być zgodne z duchem ustawy i art. 103 Konstytucji, która gwarantuje wolność zgromadzeń.

Tymczasem dzieje się inaczej. Władze administracyjne z reguły odmawiają zezwoleń na zgromadzenia pod gołym niebem. Również czynią stale utrudnienia w urzędowaniu zgromadzeń w lokalach zamkniętych, a przy uzasadnieniach dają niczem nieuzasadnione motywy.

Jako klasyczne przykłady przytoczymy fakty następujące:

Na niedzielę, 11 grudnia b. m. zgłoszone zostało zgromadzenie publiczne Stronnictwa Narodowego w Kamionce Strumiłowej. Starosta miejscowy p. R. Kulpiński nadesłał na ręce zgłaszającego p. Wilhelma Schindlera pismo, w którym zakazał odbycia zgromadzenia „ze względu na sytuację bezpieczeństwa w powiecie, która nasuwa obawę, iż uczestnicy tego zgromadzenia mogą spowodować zakłócenie spokoju i bezpieczeństwa publicznego.”

Tego rodzaju motyw jest absolutnie sprzeczny z duchem ustawy i Konstytucji.

Starosta miechowski p. Piątkowski, zakazał odbycia zgromadzenia Stronnictwa Narodowego w Miechowie w dniu 4 grudnia b. r., podając jako uzasadnienie, że „posiada stwierdzone wiadomości o przygotowanych na ten dzień zaburzeniach przeciwydowskich”.

Motyw ten był z palca wyspany, gdyż ani przedtem, ani potem w Miechowie i w powiecie miechowskim zaburzeń przeciwydowskich nie było.

Również dzieją się liczne nadużycia władz w sprawie traktowania zgromadzeń, na które udzielono zezwoleń.

Nie ulega wątpliwości, iż zgromadzenie takie, które się zaczęło, jest legalne i powinno się odbyć, o ile przewodniczący wyzyska swe uprawnienia, zawarte w art. 14. Niestety, bardzo często zdarza się, iż przedstawiciele

władz, obecni na zgromadzeniach, rozwiązują je z przyczyn nieuzasadnionych; oto na zgromadzenia stronnictw opozycyjnych przychodzą bojówki, wysłane celowo, które wszczynają hałasy, a obecni na sali przedstawiciele władz rozwiązują zgromadzenie powołując się na te hałasy, zanim przewodniczący wyda zarządzenia dla uspokojenia sali.

Tak stało się dnia 31 lipca r. b. w Skalacie, gdzie przedstawiciel starostwa rozwiązał zgromadzenie około 1000 osób w czasie przemówienia posła Korneckiego; kilku obecnych na sali bojówki zaczęły nagle krzyzczeć, a wtedy przedstawiciel władzy, nie wyczekawszy uspokojenia sali przez przewodniczącego, rozwiązał zgromadzenie i wprowadził na salę policję uzbrojoną, która w brutalny sposób usunęła spokojnych obywateli z sali, wywołując wśród ludności polskiej kresowej rozgoryczenie i żal do polskich władz państwowych. Podobny fakt zaszedł tydzień przedtem na zgromadzeniu w Zbarażu w czasie przemówienia posła Dzierżawskiego.

Najczęściej zdarzają się fakty łamania przepisów przez przedstawicieli władz w stosunku do zebranych, urządzonych na podstawie art. 18 i 19 o zgromadzeniach.

Jak wiadomo, zebrania te nie wymagają ani zgłoszenia u władzy, ani zezwolenia władzy. Przedstawiciele władz mogą wprawdzie przychodzić na zebrania, ale tylko dla stwierdzenia, czy zebranie nie przekracza ram zakreślonych w art. 18 t. j. mają stwierdzić, czy:

- a) zebrani znani są osobiście zwolującym lub przewodniczącemu;
- b) zebrani są członkami legalnie istniejącego zrzeszenia.

Niestety bardzo często zdarza się, iż przedstawiciele władz przychodzą na takie zebrania, zwykle z policją uzbrojoną i bez żadnego uzasadnionego powodu zebrania takie rozwiązują, wywołując oburzenie i rozgoryczenie obywateli.

Z licznych faktów, które miały miejsce w ostatnich miesiącach, podamy tylko niektóre.

W dniu 9 października r. b. rozwiązane zostało zebranie członków Stronnictwa Narodowego i O. W. P. w Mławie w sali „Lutni”. Komendant posterunku p. Szulc, nie chciał stwierdzić, iż wszyscy na sali mają legitymacje członkowskie, rozwiązał zebranie, mimo, iż ani cel zebrania nie był sprzeczny z ustawą karną (sprawozdanie z działalności poselskiej posłów Bojanowskiego, Kamińskiego i Korneckiego), ani nie zagrażało bezpieczeństwu, pokojowi lub porządkowi publicznemu (art. 20), bo na sali był spokój zupełny, a stan sali odpowiadał przepisom bezpieczeństwa.

Podobnie bez uzasadnienia prawnego zostały rozwiązane zebrania Stronnictwa Narodowego: 16 października w Radomsku (przemawiał poseł Wierczak); 11 listopada w Suraziu (Białostockie) przodownik policji Ko-

ściukiewicz rozwiązał zebranie 25 osób, mimo, iż osoby te wszystkie były znane przewodniczącemu zebrania; 18 listopada r. b. w Gozdowie w powiecie sierpeckim (zebranie odbywało się na plebanji u księdza, który znał wszystkich obecnych — rozwiązał zaś komendant policji Szydłowski); 16 listopada w Sierpcu komendant policji nr. 1778, Kuciński Antoni rozwiązał zebranie placówki O. W. P., mimo, iż stwierdził, że wszyscy na sali mają legitymacje członkowskie; 4 grudnia w Łomży w czasie przemówienia posła Pełłowskiej rozwiązano zebranie O.W. P. — wszyscy posiadali legitymacje.

Dnia 27 listopada r. b. w Raszkowie (powiat Ostrowo Poznański) komendant policji Olszak rozwiązał zebranie członków Stronnictwa Narodowego, na którym było obecnych około 250 osób, posiadających legitymacje członkowskie. Zebranie odbywało się w sali, w której przed tygodniem odbyło się zebranie Niemców, w tej samej sali urządzili następnie Niemcy drugie zebranie 4 grudnia (400 osób). Zarządzenie bezprawne komendanta Olszaka wywołało rozgoryczenie ludności polskiej, która, mieszkając nad granicą niemiecką, nie może zrozumieć, dlaczego Niemcom wolno a Polakom nie pozwala się na zebrania w tej samej sali, będącej własnością Polaka.

Dnia 3 grudnia w Gniewie, a 4 grudnia w Lubiszewie i Turzy na Pomorzu rozwiązano zebrania członków Stronnictwa Narodowego, na których przemawiali posłowie Szturmowski i Matłosz; posłowi Matłoszowi rozwiązano zebranie w Gniewie w chwili, gdy chciał odczytać wywiad ministra spraw wojskowych Józefa Piłsudskiego, ogłoszony w „Gazecie Polskiej”, a w Turzy w chwili gdy tenże poseł zaczął wyliczać skład posłów „sanacyjnych”, Żydów i przedstawicieli innych narodowości.

Dnia 4 grudnia r. b. komendant policji rozwiązał zebranie członków Związku Towarzystw Powstańców i Wojaków na obwód kaszubski w Redzie, oświadczając, iż w dniu 4 grudnia nie wolno urządzać żadnych zebranych w całej Polsce.

Te i inne fakty dowodzą, iż władze administracyjne na prowincji nie szanują ustawy o zgromadzeniach, uchwalonej przez obecną większość sejmową, a tem samem dają gorszący przykład niepraworządności, co musi oddziaływać ujemnie na stosunek społeczeństwa do władz państwowych.

Podając powyższe do wiadomości pana ministra podpisani zapytują:

1. Czy przedstawione wyżej postępowanie lokalnych władz administracyjnych zgodne jest z intencjami rządu?

2. A jeżeli nie, czy pan minister ma zamiar zbadać przytoczone łamania prawa i pociągnąć winnych do odpowiedzialności służbowej, a na przyszłość wydać podległym mu organom stanowcze polecenie wykonywania ustawy o zgromadzeniach zgodnie z konstytucją?

„Myśli Narodowa”

Ostatni zeszyt „Myśli Narodowej” (Nr. 54) poświęca parę artykułów sprawie żydowskiej, między innymi wstępny pióra H. Rolickiego, autora dzieła „Zmierzch Izraela”. — Kilka pozycji w tym zeszycie zajął Wyspiański, który święci swój renesans literacki. Bardzo ciekawe uwagi poświęcił poecie St. Pieńkowski i Zygm. Wasilewski „Na widowni”. Obaj autorowie piszą o „Weselu”. Świetny feljeton A. Nowa-

MYDŁA TOALETOWE

Iste

są w jakości z dobrych najlepszych i najtańsze

POLECAMY:

FAMILIJNE Iste
WYBOROWE Iste
CZEREMCHA Iste

VICTORIA
HELION
AKRA

J. & S. Stempniewicz
POZNAŃ

Pr 7590-S 28

czyńskiego i wiele artykułów sprawozdawczych uzupełniają ten piękny zeszyt.

Otwarta właśnie prenumerata na r. 1933. Pismo, które wytrwałością i wysokością poziomu wzięło rekord wśród czasopism, cieszy się coraz większą popularnością. Zawsza należy je zamawiać. Cena zeszytu 80 gr. Prenumerata kwartalnie zł 9. Adres Administracji w Warszawie, Al. Jerozolimska 17.

Walne zebranie „Caritasu”

Dnia 21 grudnia r. b. o godz. 8 wieczorem w sali dolnej św. Marcina odbędzie się walne zebranie członków Poznańskiego Okręgu „Caritasu” z następującym porządkiem obrad: Zagajenie — Wybór prezydium — Odczytanie protokołu z ostatniego walnego zebrania — Sprawozdanie z działalności P. O. „Caritasu” za czas od 1. 1. 30 r. do 31. 3. 32 r. — Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej — Dyskusja — Udzielenie pokwitowań — Wybór Rady Okręgowej i Komisji Rewizyjnej — Wnioski i wolne głosy — Zakończenie.

DENTOSAN

usuwa nalot tytoniowy

DENTOSAN

nr 6 800

Gość w dom! Na Święta
wódki, likiery, miody, wina owocowe
„Rektyfikacji Warszawskiej”

nr 6 936

ZNIŻKA CEN NAWOZÓW POTASOWYCH

Z dniem 1 listopada b. r. obniżyliśmy ceny nawozów potasowych w następujących wysokościach:
Ceny gotówkowe za 10 000 kg luzem franco stacja wyładowcza wskazana przez odbiorcę.

PRODUKTY:	Województwa:								
	Pomorskie, Poznańskie, Śląskie, Warszawskie, Łódzkie, Kieleckie, Krakowskie			Białostockie, Nowogrodzkie, Poleskie, Wileńskie			Lubelskie, Lwowskie, Stanisławowskie, Tarnopolskie, Wołyńskie		
	Ceny — złotych — przy odbiorze w czasie:								
	1.XI.do31.XII.	1.I.do10.II.	11.II.do30.IV.	1.XI.do31.XII.	1.I.do10.II.	11.II.do30.IV.	1.XI.do31.XII.	1.I.do10.II.	11.II.do30.IV.
KAINITY za 10 tonn:									
zwykły 8 — 11%	400.—	420.—	440.—	370.—	390.—	410.—	340.—	360.—	380.—
pylasty	465.—	490.—	520.—	435.—	470.—	490.—	410.—	440.—	460.—
SOLE POTASOWE:									
za 1 kg. K ₂ O	zł 0,465	zł 0,465	zł 0,485	zł 0,385	zł 0,425	zł 0,445	zł 0,415	zł 0,445	zł 0,465
przy zaw. 20% K ₂ O za 10 tonn	870.—	930.—	970.—	770.—	850.—	890.—	830.—	890.—	930.—

i sole potasowe 21, 22, 23, 24 i 25 procentowe w przeliczeniu na 1 kg. K₂O 0% tlenku potasu w danej strefie w danym czasokresie.

POZWAŁAMY SOBIE ZWRÓCIĆ UWAGĘ P. T. ODBIORCÓW NA WYJĄTKOWO NISKĄ I KORZYSTNĄ DLA ROLNIKA CENĘ ZAKUPU, JAKA OBOWIĄZUJE DO KOŃCA GRUDNIA 1932 R. NAWOZY POTASOWE NABYWAĆ MOŻNA:

na terenie: Małopolski i Wołyń: w Spółce Akcyjnej Eksploatacji Soli Potasowych, Lwów, Plac Smolki 5
" " b. Kongresówki i Kresów: w Biurze Sp. Akc. Eksploatacji Soli Potasowych, Warszawa, Wiejska 17
" " Śląska, Poznańskiego i Pomorza: w Centrali Rolników, Poznań, plac Wolności 18

poza tem na całym terenie kraju: w Państwowym Banku Rolnym i jego oddziałach, Kasach Komunalnych, Spółdzielniach Rolniczo-Handlowych oraz w prywatnych firmach rolniczo-handlowych.

SPÓŁKA AKCYJNA EKSPLOATACJI SOLI POTASOWYCH.

dg 1 981

Najpierw **potem** **potem**

Tak jest! Najpierw natrzeć twarz Kremem Nivea lub Olejkiem Nivea, potem jak zwykle namydlić i golić. Niechby zarost był najsilniejszy a skóra najbardziej wrażliwa — golenie się systemem Nivea będzie zawsze prawdziwą przyjemnością.

Krem Nivea po Zł. 0.40 do 2.60, Olejek Nivea Zł. 1.00, 2.00 i 3.50
PEBECO, Polskie Wytwory Beiersdorfa, Sp. Akc., Poznań 10

Polska Akademia Umiejętności w sprawie autonomii wyższych uczelni

Otrzymujemy następujący komunikat:

Wywiązując się z obowiązku, nałożonego przez artykuły statutu, Polska Akademia Umiejętności na walnym zgromadzeniu w dniu 12 grudnia 1932 postanowiła jednomyślnie wystąpić do pana ministra w. r. i o. p. z przedstawieniem poważnych obaw, które — ze względu na dobro nauki polskiej — budzi projekt nowej ustawy o szkołach akademickich, przedłożony Państwowej Radzie Oświecenia, Publicznego i rozesyłany do opinii senatorom szkół akademickich.

Nie ulega wątpliwości, że działalność P. A. U., taksamo jak innych instytucji naukowych, nieodłącznie związana jest z życiem szkół akademickich. Opiera się ona bowiem na twórczości zespołu ich profesorów i na inicjatywie naukowej, za pomocą której zachęcają oni do badań przyszłe pokolenia badaczy.

Polska Akademia Umiejętności zapytała się przeto musi, czy w projektowanej ustawie została zabezpieczona zarówno możliwość twórczej działalności naukowej, jak i możliwość oddziaływania profesorów na młode siły celem rozbudzania w nich zapału do samodzielnej pracy. Wedle dotychczasowej ustawy — opartej na wielkiej na wiekowej polskiej tradycji i na doświadczeniach wszystkich niemal współczesnych państw, — gwarancją takiej możliwości była zasada wolności nauki i nauczania, znajdująca swój wyraz w samorządzie szkół akademickich, nie wykluczającym kontroli ze strony najwyższej władzy państwowej.

Związek między zasadą wolności nauki i nauczania a przyznaniem szkołom akademickim samorządu, jest rzeczą, nie potrzebującą udowodnienia. Twórcza praca naukowa wymaga zarówno spokoju, jak nie znosi krępujących więzów i nakazów, a zwłaszcza ciągłej ingerencji czynników administracyjnych. Dlatego to ustawa dotychczasowa obowiązuja przyznała wprawdzie tym zewnętrznym czynnikom administracyjnym rolę kontroli, ale załatwienie najważniejszych spraw, dotyczących zarządu wewnętrznego, wyboru władz, doboru profesorów, kierownictwa zakładami, uczyniła zależne bądźto od swobodnej decyzji organów samorządowych szkoły, bądźto od ich porozumienia się z ministerstwem.

W przeciwstawieniu do obecnego stanu rzeczy projekt nowej ustawy zrywa z zasadą samorządu szkół akademickich, a choć głosi na papierze zasadę wolności nauki, nie wyciąga z niej wskutek tego odpowiednich konsekwencji. Odbierając szkołom tym samorząd, przemienia je na instytucje, kierowane przez władzę administracyjną; co więcej, zapowiada wprowadzenie kontroli nad całą, a więc nawet nad naukową działalnością szkół. Cały szereg przepisów ma na celu przyznanie decydującego wpływu w sprawach naukowych czynnikowi administracyjnemu, będącemu wyrazem wciąż zmiennych prądów politycznych, co musiałoby wprowadzić wielką chwiejność i niepewność do pracy naukowej. Zamykanie wydziałów, oddziałów i studjów, a nawet zwijanie katedr i przenoszenie ich z miasta do miasta, ze szkoły do szkoły — zależne od dowolnego uznania władzy administracyjnej — musi wywołać uczucie niepokoju i braku stałości, a to znowu musi odbić się jak najjemniej na wydajności pracy. Projekt utrudnia też radom wydziałowym dobór nowych sił profesorskich wedle ich oceny i uznania i wzbudza obawy, że przy powołaniu nowych sił mogłyby ewentualnie odgrywać rolę inne względy, ani-

żeli wzgląd na naukowe kwalifikacje kandydata.

Dlatego to z taką obawą patrzy Polska Akademia Umiejętności na projekt ustawy, mogący wyrządzić niepowetowane szkody najwyższemu szkolom naukowym, będącym wszędzie, a także i w Polsce ogniskami myśli twórczej, z którymi związana jest jak najsilniej kultura, dobrobyt, potęga i przyszłość każdego państwa.

Ważne informacje o niedzielnych wyborach do sejmików

Przypominamy, że w najbliższą niedzielę, 18 grudnia odbędą się w gminach wiejskich wybory do sejmików powiatowych na terenie powiatów: nowotomskiego (łącznie z b. p. grodziskim), jarocińskiego (łącznie z b. pow. pleszewskim), krotoszyńskiego (łącznie z b. pow. koźmińskim) i ostrowskiego (łącznie z b. pow. odolanowskim).

Listy obozu narodowego w poszczególnych okręgach noszą następujące numery:

- Powiat Nowy Tomyśl**
- Okręg 3 (Lwówek) — nr. 5.
 - " 4 (Wąsowo) — nr. 3.
 - " 6 (Grodzisk) — nr. 2.
 - " 7 (Buk) — nr. 2.
 - " 8 (Opalenica) — nr. 3.
- Powiat Jarocin**
- Okręg 1 (Jarocin) — nr. 4.
 - " 2 (Jaraczew) — nr. 4.
 - " 3 (Żerków) — nr. 3.
 - " 4 (Nowe Miasto n. W.) — nr. 3.
 - " 5 (Czermin) — nr. 3.
 - " 6 (Sobótka) — nr. 3.
 - " 7 (Pleszew) — nr. 4.
- Powiat Krotoszyn**
- Okręg 1 (Krotoszyn) — nr. 4.
 - " 2 (Baszków) — nr. 2.
 - " 3 (Dobrzyca) — nr. 4.
 - " 4 (Borzecice) — nr. 4.
- Powiat Ostrow**
- Okręg 1 (Krępa) — nr. 5.
 - " 2 (Przygodzice) — nr. 6.
 - " 4 (Skalmierzyce) — nr. 5.
 - " 5 (Świeca) — nr. 4.
 - " 6 (Konradów) — nr. 6.
 - " 7 (Daniszyn) — nr. 5.
 - " 8 (Zalesie) — nr. 4.

Baczność wyborcy w b. powiecie grodziskim!

W okręgu wyborczym 7 (Buk) lista obozu narodowego nosi nr. 2, a w sąsiednim okręgu wyborczym 8 (Opalenica) nr. 3.

Do okręgu wyborczego 7 (Buk) należą miejscowości: Wojnowice, Łagwy, Pawłówko, Wiktorowo, Wielkowieś folwark, Wielkowieś gmina, Wielkowieś obszar dworski, Żegowo, Wysoczka gmina, Wysoczka obszar dworski, Niepruszewo gmina, Niepruszewo obszar dworski, Kalwy gmina, Kalwy folwark, Otusz gmina, Otusz obszar dworski, Otusz dworzec, Wygoda, Tomistawki, Zborowo, Zborówko, Cieśle, Józefowo, Zemsko, Januszewice, Dobieżyn, Dobieżyn Nowy, Michalin, Dakowy Suche gmina, Dobra, Uścięcice gmina, Dakowy Mokre gmina, Szewce. W tych wszystkich miejscowościach narodowcy głosują na listę nr. 2.

Do okręgu wyborczego (Opalenica) należą następujące miejscowości: Łęczycze, Rudniki gmina, Rudniki obszar dworski, Troszczyn gmina, Sielinko gmina, Sielinko obszar dworski, folwark Drapak, Terespotockie, Koźłowo, Wojnowice wraz z folwarkami Szewce i Łagwy, Dakowy Mokre obszar dworski,

Powodowana temi obawami i tą troską o dobro państwa, uchwalili jednomyślnie Polska Akademia Umiejętności na walnym zebraniu swoich członków w dniu 12 grudnia 1932 r. (wypełniając w tej tak doniosłej dla rozwoju polskiej nauki chwili swój statutowy obowiązek), zwrócić się do społeczeństwa z następującym oświadczeniem:

Polska Akademia Umiejętności stwierdza, że projekt ustawy o szkołach akademickich, gdyby stał się prawem obowiązującym, przyniosłby niepowetowaną szkodę rozwojowi nauki polskiej.

wraz z folwarkami Dakowy Suche, Uścięcice i Szynfin, Niegolewo gmina i obszar dworski, Śliwno gmina i obszar dworski, Turkowo gmina i obszar dworski, Trzcianka gmina i obszar

Dlaczego Francja nie zapłaciła?

Pod tym tytułem ogłosił artykuł w „Agence Economique et Financière” senator Henry Bérenger, b. ambasador francuski w Waszyngtonie. Senator Bérenger w artykule poniższym wypowiada się za stanowczą odmową spłacenia Stanom Zjednoczonym przez Francję raty grudniowej. Opinia autora została potwierdzona przez powziętą w nocy z 13 na 14 b. m. uchwałę parlamentu francuskiego o nieplaceniu raty grudniowej długu wojennego amerykańskiego, która spowodowała dymisję rządu Herriota.

Senator Bérenger pisze: „Szczerość i jasność były i są dalej najlepszymi atutami zarówno w dyplomacji, jak i w sprawach finansowych. Nie można, nie męcząc się i nie prowadząc siebie i innych na manowce, igrać wciąż z prawdą.

„O co chodzi obecnie rządowi prezydenta Hoovera? Twierdzi on, iż nie wie nic jakoby o związku między długami a odszkodowaniami, że trzyma się ściśle tekstu umów poprzedzających moratorium Hoovera, że winien otrzymać w dniu 15 grudnia te sumy, których wpłatę przez Niemcy aliantom uniemożliwił sam 18 miesięcy temu!

„Pretensja tego rodzaju jest nietylko niewłaściwa w okresie obecnej depresji ekonomicznej. Brak jej podstaw i uzasadnienia z punktu widzenia etyki.

„Umowy z r. 1926 przewidywały spłatę raty grudniowej, ale w organicznym związku z inną spłatą — tą, którą przewidywał plan Dawesa. Spłaty niemieckie według planu Dawesa były wyższe niż raty płatnicze à conto długów wojennych.

„Otóż wpłaty według planu Dawesa odbywały się regularnie ze strony Niemiec aż do czerwca 1931 r., t. j. do dnia, gdy moratorium Hoovera zawieszono. Recydywa moratorium nastąpiła w listopadzie 1931 r. Utrącenie planu Younga jest zatem dziełem Stanów Zjednoczonych, a jednocześnie i utraćenie istniejących umów wzajemnych w sprawie regulowania długów wojennych.

„Francja dała swój podpis na zobowiązaniu wobec Stanów Zjednoczonych, stawiając jednocześnie pewne określone warunki. Podpis Francji ma swoją rację bytu i wagę tylko w tym razie, gdy warunki, o których mowa, były respektowane. Jeśli to właśnie Stany Zjednoczone trzykrotnie uniemożliwiły spełnienie tych warunków, Francja nie czuje się zobowiązana do honorowania raty grudniowej, któ-

dworski, Urbanowo gmina i obszar dworski. W tych wszystkich miejscowościach narodowcy głosują na listę nr. 3.

Każdy wyborca musi bardzo uważać, do jakiego okręgu i jakiej miejscowości należy, bo inaczej może się łatwo pomylić i głosować na złą listę, tembardziej, że w niektórych lokalach wyborczych głosują zarówno wyborcy z okręgu 7 (Buk), jak i z okręgu 8 (Opalenica).

Mianowicie w szkole w Dakowach Mokrych mieści się lokal wyborczy dla mieszkańców gmin Dakowy Mokre i Uścięcice, należących do okręgu Buk, (ci głosują na listę nr. 2), a równocześnie lokal wyborczy dla mieszkańców miejscowości: Dakowy Mokre obszar dworski, Dakowy Suche folwark, Uścięcice folwark i Szynfin, należących do okręgu Opalenica (ci głosują na listę nr. 3).

Również o pomyłki łatwo z tego względu, że niektóre gminy należą do okręgu Buk, a obszary dworskie i folwarki o tych samych nazwach do okręgu Opalenica.

A mianowicie gminy: Dakowy Mokre, Dakowy Suche i Uścięcice należą do okręgu Buk i głosują na listę nr. 2.

Obszar dworski Dakowy Mokre oraz folwarki Dakowy Suche i Uścięcice należą do okręgu Opalenica i głosują na listę nr. 3.

Baczność wyborcy b. powiatu pleszewskiego

Narodowy komitet wyborczy na b. pow. pleszewski wydał do wyborców odezwę, wzywającą ich do głosowania w dniu 18 grudnia na listy obozu narodowego.

W okręgach wyborczych Czermin i Sobótka listy te noszą nr. 3, a w okręgu wyborczym Pleszew lista obozu narodowego nosi nr. 4.

Obóz narodowy idzie do wyborów pod hasłem zaprowadzenia w samorządzie powiatowym jak największej oszczędności.

refinansowanie przez dłużnika niemieckiego zahamował nasz wierzyciel amerykański.

„Skoro nota waszyngtońska wspomina o możliwości pertraktacji na temat nowych warunków płatniczych, czy nie byłoby, moim zdaniem, możliwe i łatwe do przeprowadzenia skonfignowanie w „Banque de France” sumy 19 261 452 dolarów? Te dziewiętnaście milionów dolarów stanowiłyby „ofertę realną” Francji. Miliony wyszłyby z Francji tylko w tym wypadku, gdyby układy lozańskie stały się zgodne z układem waszyngtońskim.

„Minęły już czasy „obserwatorów” i kompozytorów „planów”: laury ich zwiędły, nawet w Ameryce. Nasi zaś wierzyciele muszą przede, czy później zrozumieć, że nie będziemy płacić długów wojennych dopóty, dopóki odpowiedzialni za wybuch wojny dłużnicy nie rozpoczną na nowo regulować odszkodowań wojennych.”

Jak się okazuje z przebiegu wydażeń, opinia sen. Bérengera, wyrażona przezeń na tydzień przed głosowaniem parlamentu, była wiernym odbiciem opinii większości we Francji. E. R.

Uwolniający wyrok

Gdynia, 16. 12. (Tel. wł.). Przed wydziałem karnym sądu okręgowego ukończono rozprawę przeciw dwóm robotnikom portowym, 33-letniemu Bolesławowi Pawłowskiemu rodem z pow. starogardzkiego i 36-letniemu Wincentemu Lukowskiemu, pochodzącemu z okolic Suwałk, oskarżonym o kolportowanie w Gdyni ulotki komunistycznych, nawołujących robotników do strajku.

Rozprawa wykazała, że oskarżeni rozpowszechniali ulotki wydawane przez oddział ISH w Gdańsku (International of Seamen and Harbour Workers) i, że ISH jest międzynarodową organizacją komunistyczną, mającą swoją siedzibę w Hamburgu. Sąd nie doszedł do przekonania, aby Pawłowski i Lukowski wiedzieli o swem postępowaniu i nie wykroczyli przeciw paragrafowi 2 artykułu 96 k. k., który za dążenie do zmiany przemocą ustroju państwa grozi więzieniem do lat 10. Oskarżonych, którzy w więzieniu śledczym przebyli po 3 i pół miesiący, uniewinniono i wypuszczono na wolność, a koszty postępowania nałożone zostały na skarb państwa. S. B.

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Jaczejka komunistyczna w 7 pułku strzelców konnych

Zydzi i Ukraińcy przed sądem wojskowym

Dwudniowy proces przeciw członkom jaczejki komunistycznej, działającej w 7 pułku strzelców konnych w Poznaniu zakończył się wczoraj wieczorem. Po dwudniowej rozprawie, przy drzwiach zamkniętych, przewodniczący kompletu sądu mjr. k. s. Wanicki ogłosił wyrok, na mocy którego strzelec Ozjasz Streitman zasądzony został na 7 lat, strzelec Michał Sokołowski na 6 lat ciężkiego więzienia, starszy strzelec Majdański na 3 i pół roku więzienia zastępującego dom poprawy i degradację do stopnia szeregowca oraz strzelec Kac na 3 lata i 3 miesiące więzienia zastępującego dom poprawy; strzelec Mordko Frenkel został uwolniony z braku dowodów winy. Pozatem sąd zawyrokował wydalenie zasądzonych z wojska. Zasądzonym zaliczono areszt śledczy od czasu osadzenia ich w śledztwie, t. j. od 8, 9, względnie 10 sierpnia b. r. Co do oskarżonego strzelca Mordki Frenkla, sąd postanowił zwolnić go z aresztu.

Wszyscy komuniści pochodzą z Małopolski Wschodniej, trzech oskarżeni,

a mianowicie Ozjasz Streitman, Kac i Frenkiel są Żydami, a Majdański i Sokołowski są Ukraińcami. Wszyscy dywersanci komunistyczni w wojsku byli oskarżeni o usiłowany zamach przeciw władzy zwierzchniej i obalenie ustroju.

Podczas przewodu sądowego ustalono, że najgłośniejszym organizatorem spisku komunistycznego w 7 pułku strzelców konnych był Streitman, karany już przez sąd w Stanisławowie; karany był też za działalność wyrotową Sokołowski, który podczas czteromiesięcznego aresztu śledczego poznał się z Streitmanem w więzieniu. Już w drodze do wojska Streitman podał Kacowi hasło komunistyczne, po którym będzie mógł poznawać zakonspirowanych wysłanników komunistycznych. Podczas służby w wojsku oskarżeni mieli kontakt z aresztowaną działaczką komunistyczną Belą Frenklówną, która na 1 sierpnia organizowała wystąpienie czynne. Od Frenklówny otrzymywali oni drukarki komunistyczne i zlecenia. (kl.)

Dezerters z Reichswehry?

U władz polskich zgłosił się żołnierz niemieckiej Reichswehry (na fotografii), podający, że życie w wojsku niemieckim nie było do zniesienia, z powodu złego traktowania przez przełożonych i złego żywienia i dlatego zdecydował się na ten krok ostateczny i zbiegł.

Podczas rewizji osobistej znaleziono przy nim Grenzkarte na nazwisko Bruno Dowideit z Tilsit. Jak śledztwo jednak wykazało, wymienioną kartę dezerterską posiadał tylko przywłaszczyciel, a żeby ułatwić sobie ucieczkę.

Złota niedziela

W najbliższą „Złotą Niedzielę“ sklepy kupieckie i magazyny mogą być otwarte od godziny 13 do 18.

W następane dni tygodnia przedświątecznego sklepy i magazyny mogą być otwarte do godziny 21, jednakże ustawa wymaga, aby personel nie był zatrudniany dłużej niż 8 godzin na dobę. W wilję Bożego Narodzenia sklepy mogą być otwarte do godz. 18. (kl.)

Ze Stowarzyszenia Kupców Chrześcijań

Na wczorajszym zebraniu członków Stow. Kupców Chrześcijań omawiano m. in. sprawę ubezpieczenia zbiorowego na wypadek śmierci, sprawę częstych rewizji kontrolerów kas chorych oraz sprawę wykupna patentów handlowych. W związku z wniesieniem projektu ustawy o wprowadzeniu ksiąg handlowych, zarząd stowarzyszenia zamierza złożyć odpowiednie biuro informacyjne dla udzielania porad przy zakładaniu i prowadzeniu ksiąg. Poruszono również sprawę udziału w wystawie światowej w Chicago. Przedstawiciel Polskiej Agencji Reklamowej („Par“) p. Domański informował o szczegółach i warunkach wycieczki polskiej, która potrwa około 6 tygodni i kosztować będzie najniższą klasą około 2 tys. zł. Zgłosiło się 14 uczestników. Ożywione obrady zamknął prezes p. Májewicz. (kl.)

KALENDARZYK

Piątek, 16 grudnia 1932.

Słońce: wschód 7,58; — zachód 15,39; — długość dnia 7 godz. 41 min.

Księżyc: wschód 18,43; — zachód 10,44; — po pełni.

Stan pogody według sprostżeń Stacji Meteorologicznej przy Uniw. Pozn.: Piątek, godz. 7 rano: Temperatura powietrza umiarkowana + 2 st. C., pochmurno, wiatr zachodni, ciśnienie atmosferyczne wysokie 763 mm. — W ubiegłej dobie temperatura najwyższa + 1 st. C., najniższa — 1 st. C.

Kal. rzk.: Adelajda Ces.; jutro Łazarz B.

Kal. słow.: Zdzisław; jutro Zyrosław.

KRONIKA KOŚCIELNA

— **Związek Abiturjentów Gimn. im. K. Marcinkowskiego.** W niedzielę, 18 bm. o godz. 9 odbędzie się msza św. za duszę śp. kol. Kublińskiego w gimnazjum.

ZEBRANIA, ZJAZDY

— **Z Tow. Młodych Przemysłowców.** Nadzwyczajne walne zebranie odbędzie się w poniedziałek, 19 bm. o godz. 20 na sali Domu Rzemieślniczego. Na porządku obrad przyjęcie nowych ustaw Towarzystwa w myśl przepisów nowego prawa o stowarzyszeniach. — Msza św. za dusze zmarłych członków odprawi w niedzielę, 18 bm. o godz. 9 ks. radca Putz w kościele św. Wojciecha. Liczne przybycie członków oraz rodzin po zmarłych członkach jest pożądane. — Tow. prosi o liczny udział członków w nadzw. walnym zebraniu.

— **Związek Misyjny Polek.** Plenarne zebranie odbędzie się 18 bm. o godz. 19 w sali Szkoły Społecznej, ul. Podgórna 12b. Wykład misyjny p. t. „Polskie misje w Afryce“ wygłosi ks. Jakubczak. — Nabożeństwo misyjne odbędzie się dnia 19 bm. o godz. 18,30 w kościele ks. ks. Salezjanów, ul. Wroniecka 9, na którym wygłosi kazanie misyjne O. Kowalski z Zgromadzenia O. O. Oblatów

WYSTAWY

— **Tow. Przyj. Sztuk Pięknych** przy placu Wolności 18, otwiera w niedzielę, 18 bm. o godz. 12 nową wystawę. Na całość składają się 4 kolekcje: Portrety, kwiaty i typy ludowe Aleksandra Augustynowicza, madonny i portrety Władysława Roguskiego, cykl obrazów Józefa Chlebasa z Krakowa oraz pejzaże i kwiaty Pawła Pógowskiego. Salon otwarty w dniu powszednie od godz. 11—17, w niedzielę i święta od godz. 12—15.

WYCHOWANIE, KURSY

— **Kursy narciarskie.** Polskie Tow. Tatrzańskie, oddział w Poznaniu, urządza w sezonie zimowym kilka tanich kursów narciarskich, w których mogą wziąć również udział i nieczłonkowie. Najbliższy kurs rozpocznie się 28 bm. i trwać będzie do 10 stycznia w Zakopanem. Opłata za całkowity kurs, łącznie z mieszkaniem i utrzymaniem oraz z przejazdem (3 kl. poc. posp.), wyniesie zł 135. Kurs przewidziany jest dla początkujących i zaawansowanych. Ilość miejsc na kursie ograniczona. Zgłoszenia oraz informacje w „Orbisie“, oddział w Poznaniu, plac Wolności 9, tel. 52-18.

KOMUNIKATY RÓŻNE

— **Związek Młodych Narodowców w Poznaniu** donosi nam, że dyżury sekre-

tarjatu odbywają się codziennie od godz. 12—14, a wieczorem od godz. 20—21 w lokalu przy św. Marcynie 65 w podwórzu I piętro, obok sali Stronictwa Narodowego.

— **Baczność Hallerczycy!** Uprzejmie donosimy, iż w niedzielę, 18 bm. o godz. 17 na sali p. Jarockiej odbędzie się tradycyjny obchód gwiazdkowy, na który zaprasza się wszystkich Hallerczyków wraz z rodzinami

— **Pierwszy kalendarz lotniczy.** W tych dniach wyszedł z pod prasy „Ilustrowany Kalendarz Powszechny“ na 1933 r., wydany nakładem „Lotu Polskiego“, organu oficjalnego L. O. P. P. Na treść tego pierwszego, nietylko w Polsce, ale w całym świecie, kalendarza lotniczego, złożył się cały szereg artykułów, omawiających wszechstronnie zarówno samą działalność L. O. P. P., jak i poszczególne dziedziny lotnictwa polskiego i zagranicznego. Prócz tego „Ilustrowany Kalendarz Powszechny“ zawiera specjalny rozdział poświęcony wspomnieniu wielkich zwycięstw naszych bohaterów lotników śp. por. Żwirki i inż. Wigury. Cena egzemplarza wraz z kosztami przesyłki pocztowej wynosi 1,50 zł.

— **Zarząd Komitetu L. O. P. P. Miasta Poznania** z dniem 20 bm. przenosi biuro swoje do lokalu handlowego przy ul. 27 Grudnia 19. Biuro czynne będzie codziennie od godz. 9—18 bez przerwy z wyjątkiem niedziel i świąt. Tel. nr 52-62. Konto w P. K. O. nr 211 660. W nowym lokalu demonstrowany będzie na żądanie sprzęt przeciwgazowy oraz wydawnictwa z dziedzin, związanych z L. O. P. P.

KRONIKA MIEJSCOWA

— **Wygrana 15 tysięcy złotych.** W pierwszym dniu ciągnięcia Loterii Państwowej padła wygrana w wysokości 15 tys. złotych na nr. 100 671 w kolekturze L. P. p. Stefana Centowskiego, pl. Wolności.

— **Z targu.** Dnia 16. b. m. na placu Sapiieżymskim płacono za nabiał: 1 kg masła wiejskiego 3,20—3,40 zł; 1 kg masła mleczarskiego 3,60—4,00 zł; 1 kg twarogu 0,70—1,00 zł; za litr śmietany 1,40—1,80 zł; mleka pełnego 20—22 gr; mendel jaj wapnowanych 1,60—1,70 zł; świeżych 2,20—2,40 zł.

Za mięso: 1 kg słoniny świeżej 1,70—1,80 zł; słoniny wędzonej 2,00—2,20 zł; wieprzowiny 1,40—1,80 zł; wołowiny 1,20 do 1,80 zł; cielęciny 1,40—1,80 zł; skopowiny 1,40—1,80 zł; koziny 1,00—1,20 zł; smalcu 2,40—2,60 zł.

Za drób i dziczyznę: kura 1,80

U ludzi z nieregularnym działaniem serca, skłanka naturalnej wody gorzkiej „Franciszka-Józefa“, stosowana codziennie zrana naczczo powoduje lekkie wypróżnienie. Zadać w aptekach i drogerjach. ng 6 953

do 3,00 zł; para kurcząt 2,40—3,60 zł; kaczką 2,00—4,00 zł; gęś 4,00—6,50 zł; para gołębi 1—1,10 zł; indyk 4—6,50 zł; zając 4 do 5,50 zł; perlica 2,60—3,00 zł; bażant 3,00—3,50 zł; królik 1,20 zł

Za ryby: 1 kg szczupaka 2,00—2,40 zł; okonia 1,40—2,00 zł; lina 2,20—2,40 zł; karasia 1,80—2,00 zł; sandacza 4,20—4,40 zł; suma 2,60—3,20 zł; mietusa 2,40—3,40 zł; leszcza 1,00 zł; 1 kg białych ryb 0,60 do 1,20 zł; 1 kg karpia 2,10—2,40 zł. Za ryby śnięte płacono 60—70 gr mniej. Za 1 kg świeżych śledzi 0,80—0,90 zł

Za jarzyny płacono: 1 kg ziemniaków 6—8 groszy; 1 kg marchwi 20 groszy; kalarepy 30 gr; 1 kg szpinaku 40 gr; szczeni 10—20 gr; kapusty 20—40 gr; seleru 30 gr; 1 pęczek pietruszki 10 gr; 1 kg jarzędu 20—30 gr; 1 kg cebuli 20 gr; za kalafior 10—60 gr; główkę sałaty 10—15 gr; 1 kg. bobu 40—60 gr; 1 kg. brukselki 40 do 50 groszy.

Za owoce: 1 kg owoców suszonych 0,80—2,00 zł; za 1 kg jabłek 0,40—1,60 zł; gruszek 0,60—1,20 zł; winogron 2,80 do 3,20 zł; 1 kg orzechów włoskich 2,60 do 2,80 zł; laskowych 2,80 zł.

Za grzyby: 1 kg grzybów suszonych 5,00—8,60 zł.

Targ bardzo ożywiony. Duży dowóz drobiu. Ceny naogół wyższe. (hu.)

KRONIKA WYPADKÓW

— **Usiłowane samobójstwo.** W ub. wtorek w godzinach popołudniowych napila się sałmaku, w celu samobójstwa, żona st. asystenta kolejowego p. Władysława Z., zamieszkała przy ul. Kolejowej nr. 16. Desperatkę, która targnęła się na swe życie podobno z powodu doznawanych w domu przykrości, odwieziono do szpitala S. S. Elżbietanki w stanie, który nie budzi obaw o jej życie.

— **Samobójstwo na tle choroby umysłowej.** Donoszą nam, iż Agnieszka Owczarek z Poznania popełniła samobójstwo na tle choroby umysłowej, a nie z innych względów.

JARMARKI

— **KOSTRZYN.** We wtorek, dnia 20 bm. odbędzie się jarmark ogólny.

Nasi korespondenci donoszą

Z Poznańskiego

— **BARCIN.** (Ujęcie oszusta.) Onegdaj ujęto niejakiego Michała Wysockiego przybyłego z województwa wołyńskiego, który występując w mundurze kolejarza i podszywając się pod nazwisko p. Z., wyłudził od kilku osób pożyczki. Posiadał on ogółem przeszło 130 zł gotówki.

— **Z Cechu Ogólnomistrzowskiego.** Pod przewodnictwem starszego p. Minickiego odbyło się onegdaj kwartalne zebranie Cechu Ogólnomistrzowskiego. Poza omówieniem szeregu spraw zawodowych oraz bolączek podatkowych a przede wszystkim obliczenia przez władze skarbowe wygórowanej zyskowności warsztatów pracy uchwalono zwolnienie po 15 stycznia walnego zebrania cechu.

— **(Wypadek autobusowy.)** Autobus p. Obodzińskiej z Łabiszyna, wjeżdżając na rynek, najechał na wóz pewnego rolnika, przyczem wóz został dość poważnie uszkodzony, zaś przy autobusie uszkodzone zostały błotniki. Obyło się na szczęście bez ofiar ludzkich.

— **BUK.** (Stacja pomocy bezrobotnym.) Lokalny komitet dla spraw bezrobocia rozpoczął swą pracę. Od dwóch tygodni dożywia się około 200 dzieci szkolnych z najbardziej potrzebujących rodzin. Dożywianie ma trwać przez całą zimę. Na ostatnim zebraniu komitetu postanowiono urządzić kwestę. — Towarzystwo Pań św. Wincentego a Paulo również postanowiło bezrobotnym pomóc i urządziło przy ulicy Poznańskiej świetlicę i czytelnię, w której będzie można czas w zimie spędzać; ponadto będzie się wydawało gorącą herbatę dla bezrobotnych.

— **(Wybory do sejmiku powiatowego.)** Na ostatnim posiedzeniu rady miejskiej dokonano wyboru członków do sejmiku powiatowego. Wybrano posła p. Franciszka Górczaka 8 głosami na 9, mistrza ślusarskiego p. Władysława Begiera 7 głosami. Na zastępcę wybrano pp. Andrzeja Marciniaka i Józefa Szajka.

— **(Na wieczny spoczynek.)** Pogrzeb śp. ks. kanonika St. Nizińskiego, gorliwego i zasłużonego kapłana, był wielką manifestacją uczuć, jakie parafia żywiła dla swego duszpasterza. Zbliża i zdaleka przybyły wielotysięczne tłumy, aby oddać ostatnią przysługę niestrudzonemu bojownikowi wiary i narodowości. Przy zwłokach Zmarłego, wystawionych w Domu Katolickim, honorową wartę pełnili

członkowie Bractwa Kurkowego i „Sokoła“. Kondukt prowadził J. E. ks. biskup Dymek w asyście licznych duchowieństw. Podczas niesporów żałobnych śpiewał chór kościelny. Mowę żałobną wygłosił ks. dr. Stanisław Janicki, podnosząc trwałe i niespożyte zasługi śp. Zmarłego jako kapłana i patrioty. Po mszy św. z wigiljami i żałobnym kazaniem, wygłoszonym przez ks. prob. Laskowskiego z Konarzewa, nastąpiła eksportacja zwłok na cmentarz św. Rocha. Kondukt żałobny prowadził chór kościelny i Tow. „Harmonia“ z Tarnowa Podgórnego w asyście 30 księży, przybyłych z bliższej i dalszej okolicy. Udział brały wszystkie organizacje i stowarzyszenia z całej parafii. Trumnę nieśli członkowie „Sokoła“. Płenia żałobne wykonały chór kościelny i Tow. „Harmonia“. Tak zakończyła się ziemna wędrówka najstarszego w naszej diecezji kapłana. (bem.)

— **INOWROCŁAW.** (Kiermasz.) — Jednodniowy kiermasz gwiazdkowy urządzają Kółka Włościanek pow. inowrocławskiego. Otwarcie dnia 22 bm. o godz. 9 w sali Hotelu Basta.

— **KCYNIA.** (P. Cz. K.) Polski Czerwony Krzyż urządza dnia 18 bm. w Hotelu Polskim herbatkę towarzyską. Początek o godz. 17.

— **KOŚCIAN.** (Koncert.) W auli państw. gimnazjum w Kościanie odbył się koncert na rzecz odbudowy kościoła parafialnego w Bonikowie. Koncert stał na wysokim poziomie artystycznym.

— **(Aresztowanie defraudanta.)** Jan Dudziak, który przed 7 tygodniami defraudował z tutejszej Pow. Kasy Komunalnej około 10 000 złotych i znikł bez wieści, powrócił do swej rodziny i został aresztowany przez posterunek policji i odstawiony do dyspozycji władz.

— **(Walne zebranie.)** Tow. „Kropla Mleka“ urządziło swe doroczne walne zebranie, któremu przewodniczyła p. dr. Laurentowska. Po złożeniu sprawozdań z rocznej działalności wybrano ponownie ustępujący zarząd: prezeska — p. dr. Laurentowska, sekretarka — p. dr. Kowalska, skarbniczka — p. dr. Tomkiewiczowa. — Towarzystwo opiekuje się dziećmi 70 rodzin bezrobotnych.

— **(Kwesta.)** Kwesta uliczna w „Dniu ubogich“ przyniosła ogółem 481 zł.

— **(Bazar gwiazdkowy.)** Tutejszy Hufiec Harcerzów otwiera z dniem 15 bm.

wielki bazar gwiazdkowy, gdzie sprzedawać się będzie solidnie przez harcerek wykonane robotki, ozdoby choinkowe, zabawki i różne inne rzeczy praktyczne. — Dochód przeznaczają się na cele żeńskich drużyn harcerskich.

— (Komitet dla spraw bezrobocia.) Ze względu na ukończoną kampanję w tutejszej cukrowni i nadchodzącą zimę utworzono miejski komitet dla spraw bezrobocia. Do ściślejszego komitetu wybrano pp. burmistrza Maćkowiaka, dr. Dirbacha, ks. prob. Bednarkiewicza, dyr. St. Fellmanna, dyr. Wagnera oraz pp. Helenę Kaczorowską, burm. Maćkowiakową i Mazurową. Do komisji rewizyjnej wybrano pp. Hejnowicza, Budyłowskiego i Reledzińskiego. (mk.)

— * **JANOWIEC.** (Z żalobnej karty.) W ub. tygodniu odbył się pogrzeb śp. Marcina Krygiera z Posługowa, zmarłego w 90 roku życia. Śp. Marcin Krygier był współzałożycielem Kółka Rolniczego w Koldrabiu i współzałożycielem Banku Ludowego w Janowcu.

— * **LESZNO.** (Zjazd delegatów Bractw Kurkowych.) Walne zebranie delegatów Bractw Kurkowych okręgu leszczyńskiego odbędzie się w niedzielę, 18 bm. o godz. 10.30 w „Strzelnicy” w Lesznie. Obecność delegatów obowiązkowa.

— * **ODOLANÓW.** (Zebranie.) Z okazji Tygodnia Propagandy Przemysłu Krajowego urządziło Tow. Przemysłowców w lokalu p. Blocha zebranie, na którym referat wygłosił p. Bryliński.

— (Wykład.) W piątek wygłosił p. sędzia Dombek w zamkniętym kółku w lokalu p. Kempkiego bardzo interesujący wykład o życiu i twórczości Stanisława Wyspiańskiego.

— (Przedstawienie Młodych Polek.) — W niedzielę urządziło Stow. Młodych Polek przedstawienie amatorskie na sali p. Kempkiego. Odegrana została bardzo udatnie komedia Fredry „Ciotunia”, i krótka farsa p. t. „Biuro stręczęń”.

— * **OSTRZESZÓW.** (Niezwyczajne „sprostowanie”.) Otrzymałmy od 7 radnych m. Ostrzeszowa pp. Fr. Szczepańskiego, Antoniego Frasa, Katarzyny Pilarczykowej, Konstantego Olszanowskiego, Michała Jamrozego, Fr. Szczęta i Józefa Sobczaka pismo z prośbą o sprostowanie treści podanej przez nas swego czasu notatki o uchwaleniu przez radę miejską votum nieufności dla magistratu m. Ostrzeszowa. Wspomniani radni piszą, że „nie solidaryzują się absolutnie z odnośną uchwałą rady miejskiej” i „popierają nadal w całej pełni rzeczową (!) gospodarkę magistratu, idąc po linii strzeżenia interesów miasta”. Dalej czytamy w „sprostowaniu”, że „odnośna uchwała powstała li tylko z pobudek politycznych i osobistych, co wynika choćby z tego, że skonstruowano ją przed posiedzeniem rady miejskiej w lokalu prywatnym”.

Wobec tego niesamowitego „sprostowania” stwierdzamy, że odnośna uchwała o votum nieufności dla magistratu uchwalona została na posiedzeniu publicznym rady miejskiej 13 głosami przeciwko 1. — Na to, że obecnego magistratu nie popierają nawet ci z radnych, co go dawniej popierali, gotowi jesteśmy przeprowadzić dowód prawdy. Nic nie mamy ze swej strony przeciwko temu, że „prostujący” nasze zupełnie ściśle doniesienie radni miejscy, niezależnie od uchwały zdecydowanej większości rady miejskiej „darzą członków magistratu nadal pełnym zaufaniem”. To im wolno jest to ich wola. Ale uchwała pozostanie uchwałą, na którą owo „zaufanie” w normalnych czasach nie powinno mieć żadnego wpływu. O „rzeczowości” gospodarki magistratu nawet władze wojewódzkie powiedziały niedawno że „magistrat m. Ostrzeszowa nie zdaje sobie sprawy z położenia finansowego miasta”. To już chyba powinno starczyć dla wymienionych 7 radnych. A może to bolesna a prawdziwie stwierdzenie władz wojewódzkich powstało również „li tylko z pobudek politycznych i osobistych”? Może i to stwierdzenie „skonstruowane było przedtem gdzieś w lokalu prywatnym”? Panowie radni nie prostujcie tego, co jest proste i jasne. — Jest rzeczą aż nadto powszechną od lat zgóry 8 w Polsce, że kto nie może z tych czy innych pobudek uzgodnić swego zdania z przeważającą opinią publiczną, wtedy ucieka się pod skrzydła „sanacji” i woła: „oni robią „politykę” i „konstruują” ją w „lokalu prywatnym”...

— * **RAWICZ.** (Prawie że katastrofa.) Przy zbiegu ulicy 17 Stycznia a Rynkiem wpadły na siebie dwa samochody. W ostatniej chwili szoferzy zahamowali, unikając nieszczęścia. Skończyło się na porządnym przerażeniu tak kierowców, jak i publiczności, oraz na wybieniu kilku szyb w autach.

— (Zjazd włościanek.) Na sali Strzelnicy odbył się IV Zjazd Okręgowy Kółek Włościanek wicepatronatu rawicko-leszczyńskiego. Zjazd zaogólnił wicepatronat p. pulkownikowa Szaniecka z Łaszczyzna, powołując do stołu prezydjalnego przewodniczącą poszczególnych kółek witając przybyłych gości oraz przedstawicieli miejscowych władz i instytucji naukowych. Odczytano despesze gratulacyjne J. Em. ks. Kardynała Hłonda i p. Prezydenta Rzplitej. Protokół zjazdu prowadziła p. Kurnatowska z Sobiałkowa. Liczni goście i przedstawiciele instytucji miejscowych naukowych oraz przedstawiciele władz składali kolejno życzenia jak naj-

lepszego wyniku zjazdu. Sprawozdania z całorocznej działalności Kółek Włościanek złożyła wicepatronka p. plk. Szaniecka i prezeski poszczególnych kółek. O sprawach organizacyjnych w kółkach referowała gen. sekretarka p. Jeziorowska. P. Roman Szótka, sekretarz W. T. K. R. na powiat rawicki mówił „O obowiązkach i prawach obywatela”. Sprawozdanie z pielgrzymki do Częstochowy i ze zjazdu rolniczego w Warszawie złożyła wicepatronka. Powzięto rezolucje i wysłano telegramy holdownicze do J. Em. ks. Kardynała Hłonda oraz do Prezydenta Rzeczypospolitej. Po wspólnej kawie udali się liczne rzesze włościanek do miejscowego kina, gdzie na zakończenie zjazdu wyświetlano film p. t. „Cuda w Lourdes”.

— (Tajemnicze afery.) Społeczeństwo rawickie do żywego jest poruszone aresztowaniem dyrektora miejscowej Kasy Chorych p. Roszkiewicza. Aresztowania dokonano na zlecenie władz warszawskich, dokąd też p. R. autem odwieziono. Władze podobno wpadły na trop wielkiej afery kokainowej. W sprawie tę podobno zamieszanych jest wiele osób, również zpoza powiatu rawickiego. Z polecenia władz sądowych aresztowano na tutejszym gruncie znaną dr. med. J. K. Powody aresztowania trzymane są w tajemnicy. Tylko obywatelstwo tutejsze komentuje je sobie różnie. Miejmy nadzieję, że czas wyświetli te skandale. (r. s.)

— * **SZAMOTUŁY.** (Osobiste.) Sędzia tuł. sądu p. Kaźmierczyk przeniesiony został do sądu grodzkiego w Poznaniu. — Stanowisko opuszczone obejmuje sędzia p. Chrzanowski z Szubina.

— (Z rady miejskiej.) Na ostatnim zebraniu rady miejskiej przyjęto protokół z rewizji kasy miejskiej i elektrowni za miesiąc wrzesień i październik. Dostawie masztu żelaznego na rachunek elektrowni przyznano p. Edm. Zawadzkiemu. Wniosek komisji rzeźni miejskiej o obniżenie ceny uboju odłożono do kwietnia. Dodatkowy kredyt na wypłacenie zaległego i bieżącego dodatku mieszkaniowego dla kilku nauczycieli rada uchwaliła w wysokości 600 złotych. Dodatek komunalny obniżono wszystkim etatowym urzędnikom o 10 proc., począwszy od Nowego Roku. Do komisji szacunkowej podatku dochodowego na rok 33 wybrano pp. Graszewicza, Wincenego Mańczaka i Pawłowskiego, jako zastępców pp. Bąka, Karpińskiego i Peleca. Zbiórów wniosek konsumentów światła elektrycznego o obniżenie ceny za prąd przesłała rada miejska do rozpatrzenia magistratowi, który ze swej strony przy pomocy fachowca przeprowadzi kalkulację.

— (Zemsta?) Przy rewizji u robotników w cukrowni znalazł zatrudniony w czasie kampanji p. Bronisław Ciaciuch w kilku wypadkach skradziony cukier. W jednej z ostatnich nocей wybito mu w mieszkaniu dużej kamieniami wszystkie szyby w oknach. Na szczęście obyło się bez wypadku w ludziach. W drugim wypadku pobito dotkliwie rewizora p. Iwazkiewicza. Sprawa ta znajdzie swój epilog przed sądem. — Wobec częstych kradzieży nie wystarczy na miasto, liczące około 8000 mieszkańców, 2 stróżów nocnych. (sc)

— * **SWARZĘDZ.** (S. M. P.) Na zebraniu Stow. Młodzieży Polskiej w nowym ognisku przy ul. Zamkowej, patron ks. Walkowiak przeprowadził kwadrans ewangeliczny, poczem p. Frankowski bardzo ciekawie przedstawił historję Hiszpanji jako kraju katolickiego, a obecnie objętego płomieniem rewolucji. Następnie prezes Cieśliewicz w pięknych słowach ommówił z okazji 25-lecia śmierci działalności wielkiego artysty pisarza i patryjoty Stanisława Wyspiańskiego.

— * **TRZEMESZNO.** (Pożar.) W środę, 14 bm. w godzinach porannych wybuchł ogień z powodu wadliwego komina w nieruchomości mistrza rzeźnickiego p. A. Marchlewicza. Straż pożarna ogień zlikwidowała. Straty ocenia p. Marchlewicz na 2000 zł, prof. Krygier na 600 zł, a p. Krotoszyński na 500 zł.

— (Z jarmarku.) Na ostatni jarmark oprócz wielu Żydów zjechało się również wielu złodziei. Jednemu z szweców z b. Kongresówkiej skradziono skrzynię z 60 parami ubiwa, drugiemu skradziono 20 par trzewików. Szwecowi, zamieszkałemu u p. Czajkowej skradziono podczas jego obecności na jarmarku odzież, bieliznę i pościel wartości około 500 zł. Posterunek, wzmocniony przez sąsiadnie, wielu złodziei wychwycił i odesłał do Gniezna.

— * **WRZESNIA.** (Sodalicja gimnazjalna.) Założona w tuł. gimnazjum przez ks. prof. Jernajczyka Sodalicja Marjańska urządziła swą pierwszą uroczystość przyjęcia nowych członków.

— (Ukarana brutalność.) Sąd grodzki rozpatrywał sprawę Feliksa Marciniaka, oskarżonego o czynne znieważenie nauczyciela. Oskarżonego zasądono na trzy miesiące więzienia.

— (Ze Związku Restauratorów.) Podczas ostatniego swego zebrania Zrzeszenie Restauratorów wyraziło oburzenie z powodu rozbijania społeczeństwa przez tworzenie nowego związku, podobno specjalnie prorządowego.

— * **ZBASZYN.** (Kradzież.) Onegdaj skradziono z zamkniętego chlewu wieprza, wagi 3 i pół ctr strażnikowi granicznemu p. Gałęzowskiemu. Złodzieje wieprza zagrali do oddalonej o 500 m stodoły i tam

go zabili, zaś mięso natomiast przewieźli łodzią przez rzekę Obrę i tam je pochowali w okolicy jeziora. Policja jest na ich tropie.

— (Zgon w czasie gościn.) Przybyła z Berlina p. Antonina Przybylska, która odwiedziła tu córkę zamężną p. Rybicką, zmarła nagle na udar serca.

— * **ZABIKOWO.** (Teatr amatorski.) Koło śpiewu im. Paderewskiego wystawiło w niedzielę na sali p. Szukały operetkę J. Offenbacha p. t. „Jagusia płacze — śmieje się Jaś”. Przedstawienie udało się bardzo dobrze. Publiczność obdarzyła wykonawców oklaskami.

Z Pomorza

— * **ŚWIECIE** n. W. (Katastrofa samochodowa.) Na szosie pod Bukówcem uległ katastrofie samochód ciężarowy kupca Szczepańskiego ze Świecia. Samochód wpadł na drzewo przydrożne i rozbił się; jeden z pasażerów, Ziółkowski ze Świecia, doznał złamania kości w kolanie i przewieziony został do szpitala powiatowego.

— (Włamanie do Kasy Chorych.) — Nieznani złodzieje włamali się do biur tutejszej Kasy Chorych, porozbijali szuflady w stołach i biurkach i skradli 47 złotych gotówki. Kasa żelazna pozostała nieknięta.

— (Z rady miejskiej.) Na ostatnim posiedzeniu rady miejskiej uchwalono budżet dodatkowy administracyjny, jak i dla przedsiębiorstw miejskich. Załatwiono sprawę dodatków komunalnych do podatków; obrotowego, przemysłowego i dochodowego. Podwyższono cenę za światło o 5 groszy, za siłę o 3 grosze.

— (O przystań na Wiśle.) Sfery gospodarcze miasta podjęły starania o urządzenie przystani na Wiśle pod Świeciem — jak to było przed wojną — dla ruchu towarowego i pasażerskiego. Przystań taka miałaby ogromne znaczenie dla życia gospodarczego Świecia.

— (Wieczorek ku czci Wyspiańskiego.) Kółko Literackie tuł. państw. gimnazjum urządziło w auli gimnazjalnej wieczorek ku czci Wyspiańskiego. Program wypełniły: popisy orkiestry gimnazjalnej, deklamacja, wykład i widowisko p. t. „Warszawianka”.

— * **TCZEW.** (Samobójstwo.) Niejakiś Jęsikiewicz z Grudziądza, lat 25, bezrobotny fryzjer, przybył do Tczewa, szukając posady. Poszukiwania pracy były daremne i biedny fryzjer popadł w rozpacz. Nie widząc innego wyjścia, udał się do Hotelu Dworcowego, gdzie odebrał sobie życie przez powieszenie. Samobójca pozostawił list, w którym przedstawił swoje położenie. (ds.)

Z Kaliskiego

— * **BLASZKI.** (Wybory do rady miejskiej.) W niedzielę odbyły się w m. Błaszki, pow. kaliskiego, wybory do rady miejskiej. Na poszczególne listy padły następujące ilości głosów: nr. 1 —

Kapral rezerwy wojsk polskich w oddziałach hitlerowskich

Rozprawa o zdradę stanu przed sądem w Chojnicach

Przed sądem okręgowym w Chojnicach toczyła się ciekawa rozprawa o zdradę stanu przeciwko kapralowi rezerwy Wojsk Polskich niejakiemu Pawłowi Botkemu, zamieszkałemu w Rytlu, powiatu chojnickiego. Akt oskarżenia zarzucił osk. B., że w czasie od lipca do października br. należał do partji hitlerowskiej w Gdańsku i czynny był w oddziale szturmowym. Botke jest obywatelom polskim i liczy lat 25.

W październiku B. opuścił Gdańsk i przybył do Chojnic, zgłaszając się w żandarmerji. Gdy przybył do rodzinnej miejscowości, ludność dowiedziała się, że należał do hitlerowców. Odgrażano

40 zł, bez mandatu; nr. 2 — Żydzi ortodoksi 300 zł, 2 mandaty; nr. 3 — rzemieślnicy chrześcijanie 281 zł, 1 mandat; nr. 4 — blok robotniczo-rzemieślniczy (socj.) 581 zł, 3 mand.; nr. 5 — robotników i chałupników Żydów 209 zł, 1 mand.; nr. 6 — robotników i rzemieślników żyd. 116 zł, bez mandatu; nr. 7 — centralnego związku rzemieślników Żydów w Polsce, oddział w Błaszki 185 zł, bez mandatu; nr. 10 — Klub naprawy gospodarki miejskiej 471 zł, 3 mandaty; nr. 11 — żydowsko-narodowa 286 zł, 2 mandaty. Ogółem chrześcijanie zdobyli 7 mandatów, Żydzi 5 mandatów. (mk.)

— * **KOŁO.** (Strasne oskarżenie.) Na ulicach miasta ukazała się w ostatnich dniach sensacyjnej treści ulotka, podpisana przez obywatela m. Koła p. Piotra Jurewicza. W ulocie zrozpaczonego po stracie swego jedynego syna ojciec przypisuje winę śmierci dwóm lekarzom miejscowym pp. dr. Białostockiemu i dr. Rudzkiemu, podając szczegóły swej tragedji. Ulotkę na prośbę dr. Rudzkiego skonfiskowano. Cała sprawa wywołała w mieście niebywałe poruszenie.

— * **KONIN.** (Wieczór harcerski.) Staniem IX drużyny harcerskiej im. Ks. Skorupki odbył się 11 bm. wieczór harcerski, połączony z przyrzeczeniem harcerskim. Do braci harcerskiej przemówił w pięknych słowach kierownik szkoły p. Kasprzak. Odpiewaniem roty harcerskiej zakończono piękną uroczystość.

— (Z działalności sekwestratorów.) W dniu 22 ub. mies do wsi Wola Łaszczyńska gm. Gosławice zawitał sekwestrator p. Ziemecki, gdzie wstąpił m. in. do mieszkania p. Franciszka Śmigieńskiego. Nie zadowolony z właściciela mieszkania, a tylko małego dziecka, zabrał mimo to buty z cholewami, nie zważając na krzyk dzieci, które to nie wiedziały, czy chodzi o kradzież czy zajęcie. Jedno z dzieci z przestachu się rozchorowało, a właściciel mieszkania dopiero po silnym wywiadzie u ludzi dowiedział się, że był to sekwestrator. (fr.)

Pierwsza ofiara lodu

Z Kruszwicy donosi (jot): Osiemnaścioletni Edmund Celmirowski z Kruszwicy udał się na świeży lód jeziora Gopla, chcąc dostać się na drugi brzeg. Usiłowaniami tym przyglądali się jego koledy, którzy nawoływali nierozważnego młodzieńca do zaprzestania niebezpiecznego przedsięwzięcia. Celmirowski, nie zważając na ostrzeżenie kolegów, chciał pomimo to dokonać rozpoczętego „bohaterskiego czynu” i w rezultacie cienki lód załamał się pod chłopcem mniejwiejąc w połowie jeziora.

Nieszczęśliwego nie zdołano wczas uratować i dopiero przywołanej rybacy wydobyli już skostniałe zwłoki topielca.

Znów widmo szubienicy w Kaliszu

Ujęto groźnego bandytę, który grasował w pow. kaliskim i tureckim

Z Kalisza donosi (mk):

W pierwszych dniach grudnia począł grasować na granicy powiatów kaliskiego i tureckiego bandyta, napadający na przechodniów, głównie kmiotków, wracających z jarmarków. I tak: dnia 7 bm. dokonał napadu pod Koźmińskiem, pow. kaliskiego, na małżonków Krauze z Emiljanową, rabując im parę butów z cholewami. — Bandyta pobliż kijem obydwójce Krauzów, grożąc im nożem. Tegoż dnia napadł na sklep Haftki Icka w Koźminku, grożąc również nożem, skradł towarów kolonialnych na kilka złotych. Dnia 11 grudnia bandyta napadł na Przybyłę Walentego ze wsi Waliszewice, gm. Staw, któremu usiłował skraść kozuch, przyciemnił domagał się pieniędzy. Gdy Przybyła o-

świadczył, że pieniędzy nie ma, a kozucha nie odda, bandyta począł go bicia kijem oraz zadał mu kilka ciosów nożem w głowę. Ucieczka do osady. Choć ocalała życie Przybyłe. Tego samego dnia bandyta zatrzymał wezwaniem: „Stój, kto idzie!” Kapłanka Józefa z Waliszewic, lecz napadnięty, udawszy, że sięga po rewolwer, odstrąślił bandytę.

Dnia 14 bm. na terenie powiatu tureckiego policja aresztowała owego bandytę, którym okazał się Marcinowski Antoni, lat 18, zamieszkały we wsi Sulmów, gm. Goszeranów, pow. tureckiego.

Odstawiony do Kalisza, stanie bandyta prawdopodobnie przed sądem do różnym.

DZIAŁ GOSPODARCZY

Obrady Izby Przemysłowo-Handlowej nad środkami przeciwkryzysowymi

Zebrań plenarnych Izby Przemysłowo-Handlowej w Poznaniu z ubiegłego czwartku kontynuowała obrady nad projektem programu zarządzeń antykryzysowych, opracowanym przez Izbę warszawską. Zarówno mały udział radców, jak dyskusja sama świadczyły o tym, że Izba poznańska odnosi się dość sceptycznie do skuteczności i możliwości zrealizowania całego szeregu proponowanych przez Warszawę doraźnych środków złagodzenia kryzysu. Program wspomniany nie stanowi jednolitej i harmonijnie zbudowanej całości. Wskutek jego eklektyczności nie trudno doszukać się w nim rozbieżności wewnętrznych, pozatem obok postulatów słusznych zawiera i takie, które budzić mogą poważne wątpliwości i sprzeczności.

Izba poznańska do tego programu wprowadziła liczne poprawki i uzupełnienia i starała się go oprzeć na bardziej życiowej podstawie, licząc się z możliwościami jego urzeczywistnienia. Mimo to nie ustrzegła się pewnej jednostronności i pewnego maksymalizmu w niektórych swych postulatach. Jest to do pewnego stopnia zrozumiałe, gdyż Izby przemysłowo-handlowe reprezentują interesy samodzielnego kół gospodarczych; gdyby istniały instytucje, reprezentujące świat pracy zależnej, t. zw. izby pracy, niewątpliwie i one podejmowałyby uchwały zabarwione stronniczo i wysuwające najdalej idące żądania.

Zadaniem czynników nadrzędnych jest pogodzenie tych rozbieżnych interesów, odważenie słuszności postulatów różnych stron i zszeregowanie ich w jedną, harmonijną całość. Zadanie to jest tem trudniejsze, im większe są rozbieżności w głosach zainteresowanych sfer. To też samorząd gospodarczy, reprezentowany przez izby przemysłowo-handlowe i rolnicze, może liczyć na uwzględnienie tych swoich żądań, które najbardziej uwzględniają konkretne widoki ich urzeczywistnienia, położenie skarbu państwa, układ stosunków politycznych i społecznych, nastroje opinii publicznej i t. d.

Tekst uchwał ostatniego posiedzenia Izby poznańskiej podamy po ostatecznym ich opracowaniu stylistycznym przez biuro Izby w dniu jutrzejszym. Zebranie odbyło się pod przewodnictwem p. prezesa Samulskiego. Projekt programu warszawskiego z uzupełnieniami i zmianami proponowanymi przez komisję Izby poznańskiej referował p. mg. Kołodziej, sprawy komunikacyjne p. nac. Łukaszewicz. Druga część programu, nad którą obradowano, obejmowała następujące dziedziny: usprawnienie procesów likwidacyjnych, obciążenia socjalne, taryfy kolejowe, przedsiębiorstwa państwowe, obsługę zobowiązań zagranicznych oraz zagadnienie cen i porozumień wytwórczych.

Krótkie informacje gospodarcze

W Wiedniu podjęto dalszy ciąg konferencji między delegacją polską a delegacją austriacką, w sprawie traktatu handlowego.

W ciągu listopada wywóz towarów włókienniczych i przędzy z Łodzi wyniósł 314.381,2 kg. wartości zł. 1.739.218, co w porównaniu z październikiem wykazuje dalszy spadek.

W Tunisie odbędzie się w czasie od 11 do 28 lutego 1933 pierwsza Międzynarodowa Wystawa Sprzętów i Urządzeń Domowych.

Eksport pszenicy z Ameryki Północnej w czasie od 1 lipca do 31 października rb. wyniósł 19 milj. buszli, podczas gdy przed rokiem w tymże samym okresie — 56 milj. buszli.

Z RYNKÓW NABIAŁU

Ubiegły tydzień sprawozdawczy od 9 do 15. 12. 32. minął przy niejedynolitej sytuacji rynkowej. W dniu 12 i 13 bm. panowały częściowo optymistyczne nastroje, skutkiem czego komisja nabiałowa w Warszawie podwyższyła notowanie o 20 groszy na zł. 3.70. Rynek jednak ponownie się uspokoił, a ceny sprzedaży wahają się za I gat. od zł. 3.30 — 3.40, w najrzadszych wypadkach przekraczały ten poziom cen.

Na rynkach zagranicznych, przy naogół niezmiennych notowaniach, panuje lekkie ożywienie przedświąteczne.

Na rynku jaj ceny utrzymały się w ub. tygodniu przeważnie na dotychczasowym poziomie, jednakowoż dostawy ze względu na sprzyjającą pogodę wzrastają. Notowania: jaja świeże zł. 200 — 205 za skrzynię; gwarantowanej świeżości zł. 2.45 — 2.50 za mendel. (Informacje Zw. Gosp. Spółdzielni Mleczarskich).

Przez „plajtę” do bogactwa

Tajemnice żydowskiej zdolności konkurencyjnej

Zkolei zamieszczamy wywiad ze znanym kupcem z branży konfekcyjnej ze Starego Rynku, obrazującym nieuczciwe metody konkurencji handlu żydowskiego z polskim na gruncie poznańskim.

Ażeby przeniknąć tajniki zdolności konkurencyjnej Żydów — mówi nasz informator — należy przedewszystkiem zrozumieć odmienne ustosunkowywanie się do handlu kupca-Polaka i kupca-Żyda.

Kupiectwo nasze przywykło do solidnej pracy w swoim zawodzie. Tylko bowiem taki kupiec mógł się w poznańskim społeczeństwie utrzymać. Muzolnym wysiłkiem w ciągu wielu lat, rzetelnością, oszczędnością powstał polski stan kupiecki ziem zachodnich. Narastał ciągle po pokonaniu spekulacyjnego elementu żydowskiego na ziemiach polskich pod b. zaborem pruskim, co nastąpiła ostatecznie z końcem drugiej połowy ub. stulecia.

Poszczególne polskie placówki handlowe szczyły i szczyły się tem, że istnieją od dziesiątek lat, znane pokoleniom kupujących, nieposzlakowane na imieniu kupieckim, bez plajt, zarywania zaufania wierzycieli itp. Inaczej ma się sprawa z Żydami. Ich nastawienie do kupiectwa jako zawodu jest z gruntu odmienne. Nie wykazują żadnego przywiązania do branży, w której pracę podjęli. Porzuca ją bez wahania i żalu z tą chwilą, gdy gdzie indziej zwęszą intratniejszy interes. — Zawód swój traktują pod kątem spekulacyjnym. Prace wkładają tylko do czasu, dopóki się to sowsicie oplaca. Potem puszczają przedsiębiorstwo na łaskę losu, nie zapominając zresztą wcale o tem, by na plajcie zrobić dobry interes. Firmy żydowskie, istniejące kilkadziesiąt lat dałyby się policzyć na palcach. Oczywiście nie chodzi tu już tylko o Poznań, ile o Polskę wogóle.

To co powyżej mówiłem objaśnię przykładem: konkurencja żydowska daje się kupiectwu polskiemu szczególnie we znaki w branży konfekcyjnej i bławatnej. Daje ona bowiem żydowskiemu kupcowi okazję do największego zarobku. Dostawcami towaru dla tych konfekcjonerów są ich współplemieńcy z Łodzi, Zgierza, Białogostku itd. Hurtownicy ci nie zaoptują się oczywiście w składach fabrycznych. Mają „korzystniejsze” źródła zakupu. Okolice wyżej wyszczególnionych miejscowości zamieszkują tysiące rodzin żydowskich i chrześcijańskich, rzemieślników-chałupników. Są to rodzinne warsztaty, zatrudniające zazwyczaj całą rodzinę od kilkoletniego dziecka do ledwie pociągającego nogami dziadka. W jednoizbowych

mieszkaniach, będących zarazem sypialnią, kuchnią i warsztatem pracy wykonuje się żydowską tandetę. Maszyna do szycia jest w rodzinie rzemieślnika-chałupnika szczytem marzenia; rzadko znajdzie się ją pod którymkolwiek dachem. Jeśli jest, to wypożyczona przez żydowskiego przedsiębiorcę, pobierającego wzamian lichwiarską dzierżawę. Chałupnicy pracują dostownie za grosze dla swoich żydowskich pracodawców, wydzielających im partje towaru do wyrobienia. Jak wynika z danych, uwidoczonych na wystawie przemysłu chałupniczego w roku ubiegłym, zarobek chałupnika-krawca na godzinę wynosił w okolicach Łodzi i Zgierza rzadko ponad 10 gr (dosłownie: dziesięć groszy). Otóż z tych źródeł, wolnych od patentów przemysłowych, podatków i świadczeń socjalnych, sprowadza się tani i tandetny towar.

Jednak nie o tem chciałem mówić; wynikało to tylko mimochodem. Chodziło o sam sposób konkurencji na gruncie miejscowym. Dziewięćdziesiąt procent żydowskich kupców otwiera swój skład z odpowiednim „planem handlowym”: zrobić za 2 lub 3 lata „plajtę”. Większość Żydów hołduje w dodatku nadal temu przekonaniu, że dobrym kupcem jest tylko ten, kto wedle wszelkich wymogów semickiej sztuki zrobił trzy razy plajtę. Jest już wtedy na drodze do bogacenia się. Mielimy już w Poznaniu kilkanaście żydowskich bankructw. Poszkodowanymi były w pierwszym rzędzie władze podatkowe, hurtownicy, banki itd.

Jednym z kruczków żydowskich jest nieuczciwe, bo niezgodne z prawdą deklarowanie kategorii patentu handlowego przedsiębiorstwa. Wykupuje się patent III kategorii, prowadząc mniej lub więcej po kryjomu handel podpadający pod kwalifikację obrotów w II kategorii patentów. Oczywiście tym metodom kupiec chrześcijański i wychowany na wzorach europejskich nigdy nie sprosta. Tu jednak mają wdzięczne pole działania władze skarbowe, tak bardzo zainteresowane w sprawiedliwym rozdzielaniu tego „co cesarskie — cesarzowi, a co boskie — Bogu”.

Niech Pan i to zanotuje: w kołach kupieckich głośny jest taki wypadek. W pewnym składzie żydowskim, na jeden patent, pracuje dwóch kupców Żydów. Ten drugi, niefirmujący przedsiębiorstwa i nie posiadający patentu, zbankrutował niedawno, zarywając swoich wierzycieli na 100 000 złotych. Ładny interesik, prawda? Tak, i niech Pan pomyśli, że ten Żyd dopiero jest na drodze do... bogacenia się.

KRONIKA GOSPODARCZA

Listopad — ciężki miesiąc

Na rynku wielkopolskim listopad w rolnictwie zaznaczył się dalszą zniżką cen zbóż i produktów hodowlanych, w szczególności cen żyta i nabiału. Nieznaczny spadek cen nie odgrywałby może większej roli, gdyby nie niski poziom cen przy którym nawet małe wahania nabierają zasadniczego znaczenia. To też wieś zamiast zbliżyć się do momentu odegrania głównej roli wśród poprawy koniunktury, skutkiem pogorszenia swej sytuacji schodzi coraz dalej na plan dalszy. Zniżkowa tendencja cen artykułów rolniczych przy równoczesnej nierentowności produkcji wpływa na przechodzenie w coraz szerszym stopniu na gospodarke samowystarczalną ze szkoda dla gospodarstwa społecznego.

W dziedzinie przemysłu występują sezonowe objawy zastojów, analogiczne do lat ubiegłych, w silniejszym jednak stopniu. W porównaniu z ubiegłym miesiącem sytuacja naogół nie wykazuje zasadniczych zmian.

W handlu, mimo okresu przedświątecznego, nie zanotowano większego ożywienia. W porównaniu z rokiem ubiegłym, spadek obrotów wyraża się w wysokości 10 — 50 proc. zależnie od branży.

Z KRAJU

(k) Huta Pokoju przejdzie w ręce państwa polskiego? W dniu 17 b. m. odbędzie się w Katowicach zebranie rady nadzorczej Huty Pokoju, która ma zdecydować o ostatecznym uzdrowieniu Spółki. Na podstawie układu z wierzycielami kapitał akcyjny ma być obniżony z 70 na 25 milj. zł, jednak znówu podwyższony na około 50 milj. zł, po przeprowadzeniu konwersji zobowiązań dłużniczych wobec banków nie-

rażeniu, a wyjaśniającego przedewszystkiem zawartość procentową najważniejszego składnika danej nawozy. Rozporządzenie reguluje kontrolę sprzedaży nawozów sztucznych, sprawę etykiet na opakowaniu, odchylenia, jakie mogą zachodzić pomiędzy podaną zawartością procentową istotnego składnika użytecznego dla roślin, a rzeczywistą zawartością tego składnika w nawozie sztucznym, ustala listę nawozów, których sprzedaż na rynku naszym jest zabroniona, kwestię nadzoru władz administracyjnych nad sprzedażą nawozów sztucznych, sprawę pobierania prób, listę instytucyj uprawnionych do wykonywania analiz, próbek nawozów sztucznych i stwierdza, iż rozporządzenie wchodzi w życie w 30 dni po ogłoszeniu, za wyjątkiem sprawy etykiet naklejanych na opakowanie nawozów sztucznych, których moc prawna wchodzi w życie z 1 kwietnia 1933 r.

Z ZAGRANICY

(z) Mocną tendencją na wełnę zakończono aukcję londyńską. Ostatnie w tym roku aukcje wełny kolonialnej w Londynie, których zamknięcie nastąpiło 14 bm. miały przebieg zadowalający. Ceny wykazywały tendencję zwyżkową a obroty zarówno w wełnie merinosowej jak i krzyżowej były bardzo znaczne. Zakupy ze strony odbiorców z kontynentu wydatnie się zwiększyły. Nastroj na rynku cechuje daleko idący optymizm.

(z) Sytuacja gospodarcza wielkiego wierzyciela Europy. W ostatnich czasach zauważać się daje kurczenie się produkcji żelaza i stali, natomiast nieznaczny wzrost wykazuje przemysł tekstylny oraz wyrobów elektrycznych co tłumaczy się warunkami sezonowymi. Cena pszenicy, wełny, bawełny i jedwabiu — bez zmiany Stwierdzić należy lekki wzrost ładunków kolejowych. Według ogłoszonego sprawozdania w zesłym tygodniu przywóz złota do Stanów Zjednoczonych A. P. osiągnął wartość przeszło 20 milj. dol. W sumie tej Anglia partycypuje 13 milj. dol.

SPORT

Pięściarstwo

Echa meczu ze Szwecją. W jednym z najpoważniejszych pism sztokholmskich „Dagens Nyheter”, dostarczonem nam u przejmie ze sfer marynary znajdujemy opis spotkania między państwowego które odbyło się ostatnio w Poznaniu. Przypatrzmy z niego kilka wyjątków w nadziei, że miarodajne czynniki polskie nie tylko sportowe w danym wypadku, poczynną starania, aby podobne niesłychanie wprost stonnicze relacje nie ukazywały się na przyszłość, gdyż nie przyczyniają się napewno do polepszenia stosunków pomiędzy obu krajami. Czytamy więc we wspomnianem sprawozdaniu m. i.

„Powinna była wygrać Szwecja w stosunku 6:2. Lindquista bowiem (w lekkiej) i Oestlinga (w średniej) pozbawiono zwycięstw. (Obaj tymczasem przegrali bezapelacyjnie i byli nawet niedalecy k o. i. — przyp. red.) Szwecja wykazała swoją wyraźną przewagę nie tylko z racji nierozstrzygniętego wyniku lecz również w tem, że zdobyliśmy dwa zwycięstwa przez k. o. w najcięższych wagach, a prócz tego góraliśmy bez porównania dobrym stylem, którego Polakom zupełnie brakowało. Byli oni zupełnie prymitywnymi jako bokserzy, (znacznie słuszniej dałoby się to powiedzieć o Ljungu, Anderssonie i Oestlingu — red.) rzucali się dziko na swych przeciwników, używali nieczystych ciosów, uderzali o twarzem i rękawicami i chwytali rywala (o faulach Ljunga i Oestlinga jakoś się dziwnie zapomina! — red.) Pozwalał na to wszystko słaby sędzia z Niemiec. (Świadome fałszowanie rzeczywistego stanu rzeczy, gdyż sędzia był wzorowy — red.) Publiczność była w wysokim stopniu szcwińnistyczna. Krzyczała chórem podniecając swoich ziomków i nie miała ducha sportowego, aby zasłużone dobre szwedzkie wyniki przyjąć również oklaskami (Znowo oczywiście mijanie się z prawdą, gdyż przeciwnie publiczność przyjmowała specjalnie serdecznie gości dając dowód swej lojalności — red.)”

W samym opisie walk widać chęć przypięcia się na każdym kroku i napastliwość w tonie zamiast rzeczowości, obok dowolnego przekraczania szczegółów, przedstawiając np. Zielińskiego jako zwycięzcę Koolhassa. Raz jeszcze zatem stwierdzamy że takie metody nie przynoszą niestety zaszczytu wyrobieniu sportowemu Szwecji i psują dobre wrażenie, które wywarli zawodnicy w ringu co podkreślaliśmy z uznaniem zaraz po meczu.

Final sfer paszportowej PZB. Związek Pol. Zw. Sportowych oczekuje na pisemne wyjaśnienia dodatkowe, jakie mają nadejść wkrótce z Poznania w sprawie znaney afery paszportowej w związku z wyjazdem naszej reprezentacji do Dortmundu. W najbliższy wtorek, odbyć się ma posiedzenie zarządu Z. Z. na którym zapewne zapadną ostateczne decyzje w powyższej sprawie. (PAT)

Wielokrotny mistrz drużynowy północno-wschodnich Niemiec, Szczeciński Klub Bokserski, przyjeżdża w roku przyszłym na tournée pięściarskie do Polski. Bokserzy niemieccy bawili mają w Polsce w dn. 12 — 15 lutego 1933 roku i stoczą walki w Warszawie, Inowrocławiu i Katowicach. (PAT)

mieckich i Oberbedarf — A. G. Państwo Polskie ma udzielić gwarancji na nowo w bankach niemieckich zaciągany kredyt w wysokości 3 milj. zł. i otrzymać opcję jednoroczną na przeszło 50 proc. przyszłego kapitału akcyjnego po niezmienniej cenie 10 milionów zł. Dotychczasowy kapitał akcyjny znajduje się w 100 proc. w rękach banków niemieckich i hr. Ballestrema

(k) Kupiectwo domaga się indywidualizacji pomocy dla warsztatów pracy. W lokalu Stow. Kupców Polskich w Warszawie odbył się w tych dniach zjazd delegatów Naczelnej Rady Zrzeszeń Kupiectwa Polskiego, przy współudziale reprezentantów ze wszystkich głównych ośrodków państwa. Uchwalono rezolucję do miarodajnych władz z prośbą o wydanie zarządzenia, by w granicach istniejących uprawnień pomoc dla poszczególnych warsztatów mogła być jak najbardziej indywidualizowana pod kątem możliwości poparcia na tej drodze mających szanse utrzymania się przy życiu warsztatów pracy. Dotyczy to zwłaszcza władz podatkowych, których praca, nastawiona ostatnio na indywidualizowanie sytuacji poszczególnych przedsiębiorstw, powinna być — zdaniem Rady — jeszcze bardziej w tym kierunku pogłębiona, zwłaszcza na odcinku zaległości podatkowych.

(k) Uregulowanie sprzedaży nawozów sztucznych. Sprzedaż nawozów sztucznych reguluje rozporządzenie min. rolnictwa i reform rolnych, ogłoszone w nr. 108 Dziennika Ustaw R. P. z dnia 7 grudnia 1932 roku. Ustala ono, iż sprzedawca winien określić istotne dla nawozu sztucznego, jak n. p. dla saletry chilijskiej, superfosfatów, soli potasowych i wapna nawozowego — składniki użyteczne dla roślin według sposobu, podanego w rozpo-

Z historii chóru katedralnego w Poznaniu

Chór Katedralny pod kierownictwem X. Surzyńskiego i Dembińskiego

Wiek XIX jest wiekiem odrodzenia muzyki liturgicznej w całym kościele katolickim. Renesans chorału gregoriańskiego w duchu tradycyjnym chorału przedtrydenckiego budzi się już w pierwszej połowie wieku XIX w benedyktyńskim opactwie Solmes we Francji, renesans zaś muzyki wielogłosowej w duchu a cappella — muzyki Palestrinowskiej w Monachjum i Ratysbonie.

Renesans muzyki kościelnej w Polsce wychodzi z katedry poznańskiej

uroczystość Niepokal. Poczęcia Najśw. M. P. należeć będzie do najważniejszych dni w historii muzyki kościelnej w Polsce. W tym dniu bowiem po raz pierwszy został w katedrze poznańskiej wykonany utwór Palestriny, mianowicie msza „Iste Confessor”, jedno z najpopularniejszych i najpiękniejszych dzieł tego księcia muzyki... Sto przeszło lat mija, jak zamilkły w naszej katedrze proste a piękne melodie i czysto kościelne harmonie dawnych mistrzów z epoki klasycznej, a miejsce zajęły duchem świata zatrute utwory z ostatniego wieku. Po czteroletniej pracy przy tutejszej archikatedrze udało mi się wreszcie wykształcić chór, z którym mogę odważyć się na wykonanie nieśmiertelnych dzieł Palestriny. Dzięki za to Bogu i opiece św. Wojciecha! Chór ten składa się z ośmiu stałych śpiewaków katedralnych, którzy po trzyletniej pracy znakomitej w wykonywaniu dzieł klasycznych polifonowych nabyli wprawę, i z dwudziestu chłopców z tutejszych szkół elementarnych, wywiczonych przeze mnie w szkole śpiewu towarzystwa św. Wojciecha...

Poziom artystyczny zatem chóru ks. Surzyńskiego był wysoki. Chór katedralny wykonywał utwory odpowiadające poziomowi chóru z epoki Palestrinowskiej tak obcych, jak polskich mistrzów, oraz utwory wybitniejszych kompozytorów cecyljańskich a-cappella i z towarzyszeniem organowem, jak Haller, Mitterer, Witt i inni.

Wbrew swej woli złożył ks. dr. Surzyński dyрекcję chóru katedralnego, którym byłby, jak sam mówił, z największym poświęceniem i z zapalem kierował do śmierci, przeniosszy się w r. 1894 na probostwo do Kościana pod Poznaniem, gdzie nadal wybitnie pracował jako muzykolog i kompozytor. Umarł w r. 1919 jako proboszcz w Kościanie, mając lat dopiero 68.

W r. 1894 powierzyła poznańska kapituła metropolitalna posadę dyrygenta katedralnego intermistycznie p. Bolesławowi Dembińskiemu, dotychczasowemu organistcie katedralnemu, który nadaje piętno czwartemu okresowi w historii poznańskiego chóru katedralnego. P. Bolesław Dembiński, muzyk utalentowany w kierunku muzyki świeckiej, nie posiadał niestety należytego zrozumienia i wyczucia dla muzyki kościelnej, przedewszystkiem nie dla klasycznej muzyki XVI i XVII wieku. Palestrina i pokrewni jemu mistrzowie polscy i niepolscy znikają zupełnie z chóru katedralnego. Wykonuje się łatwe utwory cecyljańskie i od czasu do czasu utwory kościelne dyrygenta, bądź to a cappella, bądź też z towarzyszeniem organów. Stanowisko dyrygenta chóru katedralnego piastuje p. Dembiński do śmierci. W r. 1914 umiera przeszło 80-letni.

X. W. GIEBUROWSKI
Dyrygent chóru katedralnego.

Kapral „pechowiec“

Francuskie władze wojskowe zajmują się obecnie aferą, godną pióra zmarłego pisarza komedjowego Courtelina. Chodzi tutaj o kaprala Aleksiego Ravoisiera, którego aresztowano pod zarzutem oszustwa i wprowadzenia w błąd władzy przełożonej.

Pan kapral zdał niedawno egzamin na pilota, przyczem egzamin ten miał być zakończeniem jego służby wojskowej. Ravoisier z tego bardzo się cieszył, miał bowiem narzeczoną we Wersalu, z którą chciał się ożenić. W tem dowiaduje się, że jego służba wojskowa została przedłużona o miesiąc i że na ten miesiąc przeniesiony został do wojskowej stacji lotniczej we Villacoublé. Kapral, zamiast udać się na wyznaczone sobie miejsce, pojechał przedewszystkiem do Wersalu, by się wytłumaczyć przed swą narzeczoną. Miał zamiar spędzić tam tylko jeden dzień, ale jakoś inaczej się złożyło. Spotkał tam mianowicie swego starego przyjaciela Noireta, który był bez pracy. Między przyjaciółmi stanęła tego rodzaju umowa, że Noiret pojechał z kapralem do Villacoublé i zgłosił się tam jako kapral Aleksy Ravoisier, za co otrzymał 500 franków.

Wszystko z początku dobrze się składało, albowiem używano rzekomego kaprala Ravoisiera narazie tylko do służby wewnętrznej. Po ośmiu atoli dniach otrzymał rozkaz prowadzenia statku powietrznego. Noiret się przestraszył i zgłosił się jako chory. Lekarz skonstatował, że ma polipy w nosie i przeznaczył go do operacji. Tego już było za dużo Noiretowi i zamiast do szpitala pojechał do Wersalu, gdzie oświadczył Ravoisierowi, że za 500 franków, które otrzymał, nie ma zamiaru dać się

operować. Nie pomogły żadne prośby. Ravoisier, chcąc nie chcąc, musiał wdziać znowu mundur i pojechał do szpitala, by się poddać operacji nosa. W szpitalu jednak skonstatowano, że pan kapral nie ma wcale polipów w nosie, lecz chory jest na zapalenie ślepej kieszki. Poddano go natychmiast operacji i odesłano do pułku, ale lekarz naczelny szpitala był oburzony na lekarza pułkowego, który posyła mu pacjenta z polipem w nosie, a okazało się, że pacjent ten zamiast polipa miał zapalenie ślepej kieszki. Napisał więc do lekarza ostry „pater noster“.

W ten sposób cała sprawa wyszła na jaw, a kapral Ravoisier, który chciał się koniecznie natychmiast ożenić i nie mógł przeczekać jednego jeszcze miesiąca, zmuszony będzie przeczekać znacznie dłużej, najprawdopodobniej zostanie bowiem skazany za wprowadzenie swych władz przełożonych w błąd.

Feralna data 5 grudnia

Corocznie w pierwszych dniach grudnia już od 1240 roku, dokoła kościoła św. Mikołaja (St. Nicolas du Port) w Nancy odbywa się uroczysta procesja wiernych celem uproszenia sobie łaski i błogosławieństwa tego świętego.

W ciągu ostatnich trzech lat miały miejsce niezwykle wydarzenia, niezrozumiałe dla ludzkiego rozumu, a których źródeł szukać może trzeba w siłach nadprzyrodzonych, jeśli nie chcemy uważać je za zwykły zbieg okoliczności. Rzeczy miały się następująco:

Przed dwoma laty, 5 grudnia, dzwonnik bazyliki St. Nicolas du Port, zamierzając jak zwykle śpiznowym dźwiękiem przywołać wiernych, upadł nagle, stoczył się ze schodów i poniósł śmierć na miejscu.

Następnego roku, dokładnie w dniu tej samej daty, złodziej, który jeszcze w 1905 roku skradł z kościoła cenne przedmioty, m. in. i złote ramię posagu św. Mikołaja, niezauważony przez nikogo mimo licznego tłumu, kosztowne te rękawice, własnym kosztem odnowione, zwrócił. Skruszonego i nawróconego przestępcy nie zdołano odzyskać.

Znów w bieżącym roku proboszcz bazyliki kononik Guillaume podczas procesji zastąpił i niespodziewanie zmarł. Zdarzyło się to również 5 grudnia.

Pewnego rodzaju komentarzem dookoła tych dziwnych wydarzeń może być legenda, dotycząca kościoła św. Mikołaja w Nancy. Również 5 grudnia 1240 roku — mistyczna ta liczba ciągle się powtarzała — hrabia de Remicourt, pan na Lotaryngii, dostał się do niewoli muzułmańskiej podczas krucjaty w Ziemi Świętej. Zwrócił się wtedy w żarliwych modlitwach do patrona swej ziemi ojczystej św. Mikołaja, aby pomógł mu wydostać się ze strasznej niewoli. Po czterech latach dopiero — legenda powiada, że stało się to również 5 grudnia — gdy stracił już wszelką nadzieję powrotu, uwięzionemu objawił się w glorii niebiańskiej św. Mikołaj i rzekł: „Chodź ze mną, jesteś wolny“.

Ustna tradycja głosi, że jeszcze tego samego dnia wieczorem uwolniony rycerz znalazł się przed portalem kościoła Saint Nicolas du Port. Drzwi otworzyły się same, a uszczęśliwiony żołnierz Chrystusa, powiesiwszy kajdany na pilastrze wielkiego ołtarza, rzucił się na ziemię i gorąco dziękował świętemu za wyzwolenie. (i. n.)

Wytwórnia fałszywych paszportów

Od dłuższego czasu policja berlińska była zajęta energicznym poszukiwaniem autora szeregu dokumentów, które stanowiły fałszywe paszporty dla niemieckich kolonistów. Wszystkie nici prowadziły do gmachu poselstwa sowieckiego w Berlinie — jednak mimo dowodów policja nie mogła aresztować oficjalnych urzędników poselstwa, ukrywających się za nietykalnością dyplomatyczną.

Z czasem owa „fabryka“ wiz i paszportów została przeniesiona do prywatnego mieszkania. Tajna policja w gmachu poselstwa, czyli t. zw. „czarne gabinety“ opuściła. Bolszewicy bowiem zorientowali się, że oko władz śledczych na nich spoczywa.

Teraz policja więc musiała znowu zacząć śledzić, aby wykryć nowy adres „wytwórni“. Pewien wypadek skierował władze na właściwe tory.

We wrześniu b. roku na granicy niemiecko-austriackiej, aresztowano małżeństwo, podejrzane o przemyt broni dla komunistów austriackich. W śledztwie okazało się, że oboje mają sfałszowane paszporty na nazwisko Landau — podczas gdy w rzeczywistości nazywają się Gołabek. Przyczem Zofja Gołabek wskazała źródło, skąd pochodzą fałszywe dokumenty.

W ten sposób policja berlińska znalazła się w posiadaniu adresu „fabryki“. Kiedy cały materiał dowodowy został zebrany, komisarz Braschwitz ze znacznym oddziałem „nakrył“ sowieckich agentów przy „robocie“.

W wielkiej opancerzonej kasie, w kilku wmurowanych szafach i wpuszczonych w podłogach skrytkach znaleziono: 125 blankietów paszportowych (jeszcze nie wypełnionych) następujących krajów: Polski — 45 egzemplarzy, Francji — 25, Czechosłowacji — 30. Reszta blankietów była pochodzenia belgijskiego, szwajcarskiego, holenderskiego i litewskiego. Wszystko przemawia za tem, iż blankiety paszportowe są autentyczne. należono również kilka dziesiąt paszportów amerykańskich, kanadyjskich i australijskich. Były również paszporty perskie, afgańskie i egipskie.

Dalej w ręce policji wpadło około 2 tysięcy fałszywych pieczęci urzędów policyjnych i administracyjnych całej Europy. Znaleziono też blankiety paryskiego „Surete Generale“ oraz „Scotland Yard“. W osobnej tece leżały oryginalne podpisy naczelników wydziałów paszportowych kilkunastu krajów europejskich.

Aresztowani w „fabryce“ na Kaiseralle nr. 48 w liczbie sześciu, agenci bolszewicy przeważnie podali zmyślone nazwiska. Dwaj kierownicy centrali, podający się za obywateli niemieckich Kellinga i Roemera, noszą w istocie inne nazwiska, które już są wiadome policji. Są to członkowie niemieckiej partii komunistycznej, którzy ostatnio spędzili dwa lata w Moskwie na specjalnym „przeszkoleniu technicznym“ i od roku 1930 kierowali pracą „Centrali“.

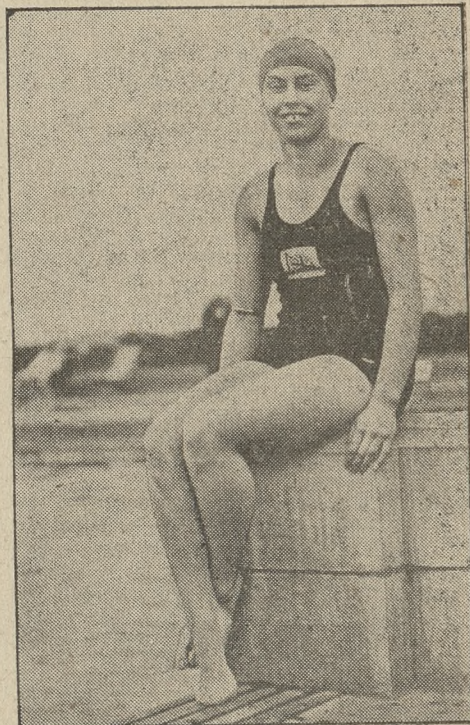
W związku z całą tą aferą, panuje wielka konsternacja w niemieckim ministerstwie spraw zagranicznych. Wyniki śledztwa stwarzają konieczność energicznej interwencji władz niemieckich, skoro już pod ich bokiem poselstwo sowieckie prowadzi „destrukcyjną“ robotę komunistyczną, chroniąc się za płaszczki dyplomacji.

Woliński, Padlewska, Szrajberówna

Przypominamy, że jutro, w sobotę, odbędzie się pierwszorzędną i niezwykle interesujący koncert. Wystąpią mianowicie wybitni artyści nasi — Józef Woliński, świetna pianistka p. Nadzieja Padlewska i znakomita skrzypaczka p. Marja Szrajberówna. Akompanjament spoczywa w ręku Władysława Raczkowskiego.

Program obejmie utwory Chopina, Paderewskiego, Rózyckiego, Karłowicza, Wieniawskiego, Moniuszki, Stankowskiego i Kamińskiego.

Cel koncertu ogromnie sympatyczny: 16 Poznańska Drużyna Harcerska. Koncert odbędzie się w auli reprezentacyjnej Wyższej Szkoły Handlowej.

Phyllis Harding, ustaliła rekord pływacki na 400 m. w znak, bijąc rekord Holenderki Braun, wynoszący 6 min. 12,4 sek. o 4,4 sek.

Teatr Wielki

„Carmen“ z M. Janowską-Kopczyńską i Fr. Bedlewiczem

W środę wystąpią gościnnie w Teatrze Wielkim w operze Bizeta „Carmen“ znakomici artyści, dobrze Poznaniowi znani z ub. sezonów, pp. Marja Janowska-Kopczyńska, świetna odtwórczyni roli tytułowej i Fr. Bedlewicz, zaliczający partię Don Josego do swych najlepszych kreacji. Jako toreador zadebiutuje w Poznaniu młody artysta naszej Opery, p. K. Petecki, którego każdy występ cieszy się największym uznaniem publiczności. Inne role pp. Musielewska, Szpingier i inni. Orkiestra pod batutą dyr. Z. Wojciechowskiego.

Koncert symfoniczny w Teatrze Wielkim

Ewa Bandrowska — Zygmunt Latośzewski

Jak już donosiliśmy, znakomita nasza śpiewaczka p. Ewa Bandrowska — Turka powróciła z zagranicy, — gdzie koncertowała z olbrzymim powodzeniem — i wystąpi jedyny raz z Orkiestrą Symfoniczną stoł. m. Poznania w Teatrze Wielkim w niedzielę dnia 18 grudnia, wieczorem o godzinie 8.

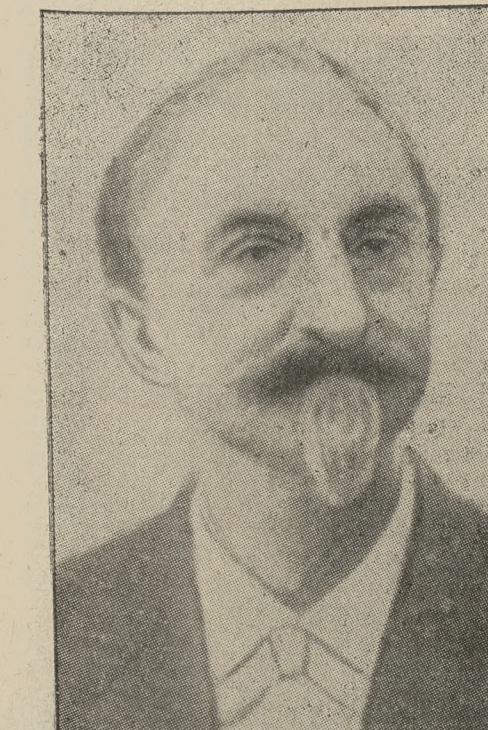
Koncertem dyryguje p. Zygmunt Latośzewski, pod którego dyrekcją orkiestra odegra utwory Lucjana Kamińskiego, M. Ravela, Czajkowskiego, Nowaka i in. Współdziałają Towarzystwa Śpiewu „Harmonia“.

Ks. prałat dr. Józef Surzyński, dyrygent poznańskiego chóru katedralnego od roku 1881 — 1894.

po części i z katedry pelplińskiej. Czemu dla Niemiec Monachjum i Ratysbona, tem Poznań staje się dla Polski. Jeszcze jednak w połowie wieku XIX, nawet aż do r. 1880, nie widać zmiany w katedrze naszej. Na chórze gra orkiestra, sopran i alty obsadzone są głosami żeńskimi. Dyrygentami i organistami wtedy są Klingohr, Maciej Dembiński i syn jego Bolesław.

Rok 1881 jest rokiem przełomowym w dziejach poznańskiego chóru katedralnego. Dyrygentem chóru zostaje mianowany przez ówczesnego arcybiskupa Ledóchowskiego i kapitułę metropolitalną uczeń szkoły Ratysbońskiej; ks. dr. Surzyński. Energicznie zabiera się do reformy: kasuje orkiestrę, zastępuje głosy żeńskie głosami chłopięcimi i zmienia zasadniczo repertuar muzyczny w duchu Palestrinowskim. Wraca więc świetna tradycja wieków XV, XVI XVII, rozpoczyna się trzeci okres poznańskiego chóru katedralnego, dawny okres akapelowy. Po czteroletniej wyteżonej pracy udaje się ks. Surzyńskiemu wystawić pierwsze a cappella-dzieło klasyczne. — 8 grudnia r. 1884 rozbrzmiewają po długim, długim czasie pierwszy raz znów w katedrze poznańskiej przepiękne harmonie Palestrinowskie. O doniosłym tym fakcie historycznym pisze ks. dr. Surzyński w wydawanym przez siebie czasopiśmie „Muzyka kościelna“ w nr. 12 r. 1884: „Tegoroczna

Bolesław Dembiński, dyrygent poznańskiego chóru katedralnego od r. 1894 — 1914.

26-ta Loteria Państwowa

(Nieurzędowa).

W pierwszym dniu ciągnięcia, 2-giej klasy wylosowano wygrane następujące:

20.000 zł. na nr. 141.129.
15.000 zł. na nr. 100671.
 Po **5.000 zł.** na nr. nr.: 3828 24084 137456.
 Po **2.000 zł.** na nr. nr.: 75486 97897.
 Po **1.000 zł.** na nr. nr.: 117604 134908.
 Po **500 zł.** na nr. nr.: 15312 64004 103934 112405 117107

Po **400 zł.** na nr. nr.: 6387 57830 58254 58280 89442 91506 100011 116179 134608.

Po **250 zł.** na nr. nr.: 3246 15908 43611 + 57484 57746 61053 68908 75243 83033 + 95097 96752 96992 99697 119330 145626.

Po **200 zł.** na nr. nr.: 1537 10638 14774 23037 24175 24683 25580 25736 27291 43747 55388 81857 88098 92130 96974 98610 103922 106394 106658 109717 113525 117989 126093 129004 130684 132948 134857 135981 138584 139917.

Po **150 zł.** na nr. nr.: 21 55 154 66 317 20 34 585 601 1017 110 60 289 302 571 82 611 716 33 56 + 980 94 2518 3213 569 712 49 853 4016 86 162 226 58 305 69 429 46 94 651 912 5048 178 423 528 33 6091 171 90 + 809 904 46 7593 747 920 75 8176 + 9093 298 528 644 734 879 10380 902 43 68 69 11162 285 410 + 514 77 783 850 903 12202 361 544 899 962 13071 93 148 67 216 359 843 914 92 14090 99 122 552 15294 333 52 412 50 584 908 16213 478 643 927 17118 358 90 425 600 12 717 18153 200 88 94 384 429 554 603 68 809 59 19018 153 220 433 861 20122 68 221 91 378 520 638 858 21195 228 42 685 890 914 22 22090 354 479 602 45 89 + 806 15 97 924 23193 235 439 511 82 910 21 24008 258 32 439 48 517 614 74 704 875 961 78 25264 85 342 45 69 409 756 26018 24 226 333 97 27059 76 122 240323 406 39 524 37 626 82 854 28211 91 658 740 29080 103 06 19 283 627 807 69 72 930 72 30142 78 490 93 550 884 974 31003 52 105 212 583 650 757 32074 127 422 59 671 748 83 981 33109 94 204 08 528 712 25 858 34103 217 339 503 09 62 794 843 35135 405 792 806 87 904 6285 305 47 517 777 844 37062 68 105 436 42 69 693 706 823 72.

38109 269 82 365 592 829 39446 68 81 + 95 537 678 786 40066 149 574 693 830 920 41471 648 71 980 42034 57 143 75 249 436 726 + 887 946 56 97 43004 85 222 306 469 515 666 84 747 53 67 932 44557 45023 91 176 205 29 322 403 586 92 819 41 51 953 46036 98 164 337 75 475 707 46 91 939 + 47145 745 53 959 89 48285 610 74 847 74 49037 69 607 50577 905 + 19 + 51215 476 810 52323 + 66 70 574 691 703 52 802 85 53314 30 83 585 95 54095 169 74 55231 413 84 733 56126 334 69 634 726 29 37 936 57015 74 199 223 62 484 603 41 746 854 58101 288 447 666 94 59150 840 911 60044 65 535 57 61072 215 302 05 61 453 639 728 913 40 62096 113 15 65 223 48 54 94 305 673 752 838 96 63156 58 734 64212 53 517 31 75 683 703 27 66 816 958 65068 306 451 861 66010 48 168 92 235 351 591 + 626 82 863 66 900 83 67107 74 292 339 94 589 803 957 68061 367 406 60 + 72 687 + 732 839 69062 83 105 35 345 443 00 588 767 70293 300 16 566 746 880 998 71022 225 363 606 51 717 882 72038 201 06 383 453 541 890 73115 328 + 432 51 67 69 669 803 31 74027 88 207 16 38 66 98 438 + 517 36 977 75190 227 333 424 31 501 88 757 856.

76003 09 + 53 180 211 43 89 383 478 682 795 803 77136 407 521 77 680 78124 227 333 + 424 99 577 788 973 79199 302 27 45 459 811 925 80098 131 417 602 931 96 81253 505 67 821 971 82148 717 932 83 83143 296 432 587 886 921 86 84238 79 429 658 76 879 85099 277 366 70 558 830 903 + 85 86035 237 306 + 43 + 455 620 792 808 93 87060 117 88 453 502 12 661 707 28 837 + 997 88024 52 109 91 230 454 577 626 765 805 970 89057 230 47 305 63 617 701 83 + 846 996 90004 637 741 56 845 91170 288 91 376 531 65 80 632 87 941 78 92039 523 50 63 87 618 93069 149 81 574 667 97 746 56 + 94013 167 206 95198 312 65 643 51 66 713 838 937 59 83 93 96025 28 + 136 74 78 441 932 55 57 97004 42 128 294 538 73 802 91 93064 144 263 494 525 44 73 726 800 923 47 60 99081

*) Podany w stawkach Nr. 76009 + w wykazie premii figuruje, jako Nr. 76019 + (?)

Na wygrane oznaczone + padły premje których wysokość określona będzie w ostatnim dniu ciągnięcia 2-jej klasy.

268 481 534 37 613 719 10046 104 41 237 85 343 457 552 822 10113 372 431 559 643 + 69 84 766 900 26 102218 593 94 697 702 58 67 823 103081 137 243 50 304 400 69 562 66 80 818 104178 262 319 45 485 755 873 94 105100 79 208 362 508 75 916 106176 345 494 95 602 53 63 953 107120 68 253 475 108218 681 989 109069 161 254 463 528 + 694 729 81 962 110079 271 742 + 49 860 946 111317 27 66 420 69 + 602 824 76 80 963 112101 348 551 93 774 + 112025 107 268 547 92 757 831 35 901 73.

114127 396 490 624 755 935 53 91 115151 284 773 870 116098 502 606 14 917 34 117180 276 685 770 94 964 86 118041 195 223 536 742 57 80 119159 206 78 98 508 46 92 870 120265 71 391 470 522 61 913 98 121095 173 420 521 66 945 56 122069 83 135 348 540 57 671 730 906 81 84 91 123209 353 489 572 601 810 986 124151 407 596 745 91 + 815 125004 240 311 555 800 68 126026 148 435 44 572 86 657 850 127167 218 82 386 89 98 552 653 866 924 128167 409 552 53 656 723 93 869 900 129181 282 339 43 489 518 56 644 68 787 130015 65 108 16 57 262 75 307 555 618 + 44 716 131484 93 537 699 872 88 907 48 132004 98 148 52 67 275 356 450 84 99 648 898 910 68 133107 211 31 38 425 545 627 57 82 730 948 74 134097 111 60 254 + 447 932 135142 44 84 324 52 31 94 523 654 61 741 59 75 79 917 136023 166 73 279 339 539 710 23 66 915 137046 117 92 306 19 575 659 77 751 861 138143 280 368 96 403 42 85 507 745 139360 74 419 + 27 573 615 715 835 48 932 + 140116 223 82 504 629 35 76 737 39 58 897 946 141191 329 57 91 570 713 94 949 142638 811 143065 112 369 453 56 566 735 952 144007 990 145232 458 522 626 863 983 146048 553 66 696 867 76 925 147121 34 576 607 13 761 66 84 956 77.

RADJO

Sobota, dnia 17 grudnia 1932 r.

Poznań (335 m) godz. 11.40 (Warszawa): godz. 13.05 koncert gramof.; godz. 14.00 giełda; godz. 16.40 odczyt ze Lwowa; godz. 17.00 odczyt z cyklu o dziennikarstwie; godzina 17.15 gawęda reporterska; godzina 17.30 płyty gramofonowe; godz. 17.40 (W); godz. 18.00 koncert popołudniowy; wyk.: Kwartet solowy wokalny pp.: Chomentkowski (I tenor), Kwaśniewski (II tenor), Nowicki (I bas), Krysztof (II bas), W. Luczyński, art. op. (tenor); godz. 19.30 tr. z Warszawy; godz. 22.00 sygnał czasu — komunikaty; godz. 22.05 (W); godz. 22.30 muzyka taneczna z cukierni „Polonia”.

Warszawa (1412 m) godz. 11.40 codzienny przegląd prasy polskiej; godz. 12.10 płyty gramof.; godz. 13.15 poranek szkolny ze Lwowa; godz. 15.35 słuchowisko ze Lwowa; godz. 16.00 piosenki W. Elektryczna z płyt; godz. 16.40 odczyt ze Lwowa; godz. 17.00 płyty gramof.; godz. 17.40 odczyt aktualny; godz. 18.00 muzyka lekka z Café Adria; godz. 19.00 rozmaitości; godz. 19.20 „Wiadomości ogrodnicze” — wygl. inż. Wł. Pietrzak; godz. 19.30 „Na widnokręgu”; godzina 19.45 prasowy dziennik radiowy; godzina 20.00 muzyka lekka; godz. 22.05 utwory Chopina w wyk. Zygmunta Dygata; godz. 22.40 feljeton pt. „W największym mieście Europy”; godz. 23.00 muzyka taneczna z „Bologi”.

Programy zagraniczne: Koenigswusterhausen (1635 m) 20.00 „Berlin śpiewa” I. opera, 22.30 — II bal z sal Krolla, 23.00 — III operetka z opery Krolla; **Budapeszt (550 m)** 20.00 koncert — z operetek, 21.00 wykład; **Praga (489 m)** 19.20 ork. dęta, 20.35 pieśni rosyjskie, 22.25 „radjofilm”; **Wiedeń (516 m)** 19.05 koncert chóru, 20.00 tr. z Berlina; **Mediolan (501 m)** 20.45 wieczór rozmaitości; **Rzym (441 m)** 20.45 koncert, 21.45 „La vita breve” op. de Falla.

Niedziela, dnia 18 grudnia 1932 r.

Poznań (335 m) godz. 10.15 nabożeństwo z katedry poznańskiej; kazanie wygl. ks. prof. Lisoń; godz. 12.05 „Współdziałania przemysłu azotowego w wysiłkach przełamania kryzysu rolnego” — wygl. p. min. inż. E. Kwiatkowski; godz. 12.35 „Kiszzenie ziemniaków” — wygl. p. B. Liebek; godz. 12.50 „Potrawy wigilijne i ozdobienie drzewka” — wygl. p. M. Hinzówna; godz. 13.05 koncert gramof.; godz. 16.00 (W); godz. 16.25 feljeton; godz. 16.45 (W); godz. 18.00 koncert solistów; wyk.: M. Pomorska

Obuwie Fr. ROGOZIŃSKI i S-ka

eleganckie — solidne — tanie

WIELKI MAGAZYN OBUWIA — POZNAŃ, STARY RYNEK 64.

(sopran), St. Roy, art. op. (tenor), prof. Fr. Łukasiewicz (akomp.); godz. 19.25 słuchowisko ze Lwowa; godz. 19.58 sygnał czasu; godz. 20.00 (W); godz. 21.25 (W); godz. 22.00 sygnał czasu — komunikaty; godz. 22.15 płyty gramofonowe; godz. 22.30 lekcja tańców; godz. 23.00 (Warszawa).

Warszawa (1412 m) godz. 10.15 tr. nabożeństwa z Poznania; godz. 12.15 poranek symf. z Filharm. Warsz.; w wyk. ork. filharmonicznej i chóru pocztowców pod dyr. G. Fitelberga, Z. Jaroszewiczowej (fort.) i K. Szymanowskiego (fort.); w przerwie: „Znaczenie społeczne budowy małych mieszkań”; godz. 14.00 „Aktualne zagadnienia w hodowli inwentarza” — inż. E. Baird; godz. 14.20 muzyka ludowa; godz. 14.40 pogadanka konkursowa (dział rolny); godz. 15.00 dalszy ciąg muzyki ludowej; godz. 16.00 program dla młodzieży; godz. 16.25 płyty gramofonowe; godz. 16.45 „Kącik językowy”; godz. 17.00 koncert popoł. w wyk. J. Hupertowej (mezosopran), L. Kmitowej (skrzypce); godz. 18.00 muzyka lekka z kawiarni „Ziemiańskiej”; godz. 19.25 słuchowisko pt. „Lubowski skarb” — w opracowaniu Husmana (tr. ze Lwowa); godz. 20.00 koncert w wyk. ork. i E. Umińskiej (skrzypce); godz. 21.15 wiadomości sportowe; godz. 21.25 arje w wyk. Sergiusza Gagarina; godz. 22.15 muzyka taneczna z Katowic; godz. 23.00 muzyka taneczna z „Oazy”.

Programy zagraniczne: Koenigswusterhausen (1635 m) 6.35 przez cały tydzień koncert poranny, 12.00 koncert symf., 16.30 muzyka lekka, 20.00 audycja wesoła, 20.45 koncert. 22.50 muzyka taneczna; **Budapeszt (550 m)** 17.15 muzyka operetkowa, 19.30 „Franciszek Liszt” muzyka z motywów Liszta, Beethovena i Wagnera, 21.30 kabaret, 23.00 ork. cygańska; **Praga (489 m)** 11.00 koncert symfoniczny, 12.05 koncert orkiestry wojskowej, 16.00 koncert popołudniowy, 17.40 gramofon, 19.00 pieśni słowackie, 19.35 koncert, 20.00 operetka, 22.20 muzyka lekka; **Wiedeń (516 m)** 19.30 koncert, 20.45 słuchowisko, 22.30 koncert; **Mediolan (501 m)** 20.30 „I Carnasciali” op. Laccetti’ego; **Rzym (441 m)** 20.45 „La Donna perduta” opt. Pietri’ego.

Korespondencja z Czytelnikami naszymi

— **Stan Poznań.** Do Urzędu Wojewódzkiego we Lwowie. (K)

M. R. Poznań 30 m. 1. Świadcstwo przemysłowe kategorii III, a jeżeli tylko przepisywanie na maszynie i tłumaczenia, to kategorii IV. W pierwszym wypadku 65 zł. i dodatki, w drugim wypadku 25 zł. i dodatki. (K)

— **Tadeusz 100.** Lokator nie może lokalu sprzedać, może sprzedać jedynie urządzenie i towar, przyczem właściciel domu nie ma obowiązku wynajmować ten lokal nabywcy urządzenia i towaru, a może umówić się o czynsz wyższy. (K)

— **Abonent M. S.** Za pretensje tego rodzaju nie można dokonać zajęcia na emeryturze. (K)

— **L. Żup.** Informacje te są zasadniczo zgodne z przepisami prawnymi. Należy przytem jednak pamiętać, iż nie można odnajmować pokoi bez zgody na to właściciela domu, oraz że wyłożonych na remont sum nie należy potrącać z czynszu, bo w obydwóch wypadkach mógłby powstać prawny powód wypowiedzenia, z eksmisją w następstwie. (K)

RUCH W TOWARZYSTWACH

— **Klub Wielkopolski Bandonistów.** — Lekcja odbędzie się w środę o godz. 19

Cały Poznań, myśli, mówi i marzy o koncercie

Józefa Wolińskiego Nadziei Padlewskiej Marji Szrajberówny Wład. Raczkowskiego

urządzanym w sobotę, 17. bm., o godz. 20 w auli W. S. H. na rzecz 16 Poznańskiej Drużyny Harcerskiej.

Pozostałe bilety w cenie od 0,49 zł do 2,19 zł do nabycia u Szrejbrowskiego i wieczorem przy kasie. zg 17 112

w lokalu p. Kwiatkowskiego przy ul. Gen. Kosińskiego 26.

— **Koło Starszych Harcerzy przy I Lotu. Druż. Harc.** Zebranie plenarne odbędzie się 17 bm. o godz. 20.30 u p. Kozłowskiego, ul. Marsz. Focha.

— **T. S. Pentation.** Zebranie plenarne odbędzie się dnia 17 bm. o godz. 19.30 w lokalu p. Matysiaka, Poznań, ul. Jeżycka nr. 4. Przybycie wszystkich członków jest konieczne.

— **Zrzeszenie Tokarzy w przemyśle metalowym.** Walne zebranie odbędzie się w niedzielę, 18 bm. o godz. 10 w sali zebrań p. Jarockiej przy ul. Masztalarskiej 8a.

— **Koło Absolwentek Państw. Szkoły Handlowej i Przemysłowej Żeńskiej.** — Opiątek i zebranie plenarne odbędzie się w niedzielę, 18 bm. o godz. 17 w gmachu szkoły.

— **Centrala Zrzeszeń Lokatorskich.** — Biuro znajduje się w Poznaniu, ul. Wały Zygmunta Staroego 9. I ptr. pokój 9 (Dom Rzemieślniczy) i jest czynne od godz. 9 do 13 i od 15 do 18 codziennie z wyjątkiem niedziel i świąt.

KSIĘGI STANU CYWILNEGO

Zgony:

Dnia 15 bm. zgłoszono: Helena Pałowska, 4 dni. Adam Nowacki, drukarz, 64 l. Irena Melerska, 2 mies, 11 dni.

Składki i pokwitowania

W administracji pisma naszego złożono w dalszym ciągu:

Na pomnik Serca Jezusowego: Bracia K. K., Dymaczewo Stare, 150 zł. — Rodzina Wł. Nowakowskich 10 zł. — K. i St. Stranzowie z prośbą o zdrowie 10 zł. — M. P. z podziękowaniem za miesiąc ubiegły, pelen łask i dobrodziejstw, prosząc o szczęśliwe zakończenie roku, 2 zł. — Walenty Pilarski, Inowrocław, 5 zł. — Razem z poprzednio pokwitowanymi 898 zł.

Na Tow. „Caritas”: A. P. 5 zł. — Razem z poprzednio pokwitowanymi 117 zł.

Na chleb św. Antoniego: M. K. 3000 Szamotyły, 3 zł. — S. H. procent od pensji, 5 zł. — Razem z poprzednio pokwitowanymi 58 zł.

Na ochronkę Dzieciątka Jezus na terenie P. W. K.: Agnieszka Smol na gwiazdkę 5 zł. — Razem z poprzednio pokwitowanymi 69 zł.

Na biednych „Wesołego Miasteczka”, pozostających pod opieką poznańskiego okręgu „Caritas”: Wł. Nowakowscy na biedne dzieci „Smutnego Miasteczka” 10 zł. — N. N. na biedne dzieci 5,20 zł. — Razem z poprzednio pokwitowanymi 71,70 zł.

Za ogłoszenia i rekla m y odpowiada administracja w osobie Antoniego Leśniewicza w Poznaniu.

Dnia 14 grudnia 1932, zasnął w Bogu, opatrzony Sakramentami św., po krótkich, lecz ciężkich cierpieniach, mój nieodżałowany mąż, nasz ukochany ojciec, brat, teść i dziadek, ś. p.

Adam Nowacki

przeżywszy lat 65. Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, dnia 18 bm., o godz. 2 po południu, z Zakładu św. Józefa, na cmentarz Świętomarciański, przy ul. Bukowskiej.

W ciężkim smutku pograżeni
żona z rodziną.

Poznań, ul. Kantaka 5.
Nabożeństwo żałobne odbędzie się w poniedziałek, 19. bm., o godz. 9,30, w kościele św. Marcina.

Podziękowanie!

J. E. Ks. Biskupowi Dymkowi, Ks. Infulatowi Hozakowskiemu, Ks. Kanonikowi Jeżkowi, Ks. Prałatowi Taczakowi, Ks. Dziekanowi Niklewiczowi, Księżom parafji bukowskiej oraz wszystkim Kapłanom, jak i Państwu Niegolewskiemu, tudzież wszystkim miejscowym Organizacjom, które przyczyniły się do uświetnienia uroczystości pogrzebowej, ś. p.

ks. Kanonika Stanisława Nizińskiego

szczególnie zaś Ks. Dr. Janickiemu z Poznania i Ks. Prob. Laskowskiemu z Konarzewa, za gorące słowa pociechy dla rodziny i uznania dla drogiego Zmarłego, wyrażone w pięknych mowach pogrzebowych, a wreszcie wszystkim Krewnym, Przyjaciółom i Znajomym za udział w pogrzebie, ofiarowane wieńce i słowa współczucia, składamy niniejszem najserdeczniejsze

Bóg zapłać

zg 17 104

Rodzina.

Dnia 14 grudnia 1932 r., o godz. 22,15, zakończyła swój żywot do-
czesny, opatrzona Sakramentami św., po ciężkich cierpieniach, moja
najdroższa żona, nasza ukochana mamusia, córka, siostra, bratowa
i ciocia, ś. p.

z Sztubów

Konstancja Walkowska

przeżywszy lat 30.

Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, dnia 18 bm., o godz. 3, w Rogoźnie.

W ciężkim smutku pogrążeni

mąż z córeczką i rodzina.

zg 17 109

W rocznicę śmierci, niestrudzonego bojownika idei narodowej, ś. p.

Karola Rzepeckiego

odbędzie się w poniedziałek, 19 b. m., o godzinie 9 w kościele farnym

msza św. żałobna.

O jaknajlichnijszym udziale prosi

Stronnictwo Narodowe
Koło Śródmieście.

zg 17 097

Dnia 15 grudnia 1932 r., o godz. 3 rano, za-
snął w Bogu, opatrzony Sakramentami św., ś. p.

Stanisław Czerniejewicz

w 44 roku życia. Pogrzeb odbędzie się w Opalenicy, w niedzielę, 18. bm., o godz. 15.30.

W ciężki smutku pogrążeni

brat z rodziną.

zg 17 106

Poznań, Opalenica, Buk.

W dniu 13 grudnia 1932 r. o godz. 22 rozstała
się z tym światem, po bogobojnym i pracowitym
życiu, opatrzona kilkakrotnie Sakramentami
św., nasza najukochańsza matka, teściowa
i babcia, ś. p.

z Danielewiczów

Józefa Michalska

W ciężkim smutku pogrążone
dzieci i wnuki.

Pogrzeb odbędzie się w sobotę, 17. bm., o go-
dzinie 3 po południu, z kostnicy cmentarza św.
Marcina, przy ul. Bukowskiej.

Poznań, Piekary 8 a, Inowrocław. zg 17 114

Dnia 14 grudnia 1932 r., o godz. 13,30, zasnął
w Bogu, opatrzony Sakramentami św., nasz
najdroższy mąż, ojciec, teść i dziadek, ś. p.

Jan Basiński

przeżywszy lat 62. Pogrzeb odbędzie się w nie-
działę, dnia 18. bm., o godz. 14.00, z domu żałoby,
w Rakowni, na cmentarzu parafialnym w Muro-
wanej Goślinie, o czym donoszą

w ciężkim smutku pogrążeni

żona, dzieci, zięciowie i wnuki

Rakownia, p. Mur. Goślina zg 17 100

Cały Poznań zachwyca się od 1 grudnia b. r.
Atrakcjami

w „MOULIN ROUGE“

najwykwintniejszym i najtańszym lokalu
Restauracja — Dancing — 2 orkiestry
Rutynowani fortancerzy do dyspozycji

W każdą sobotę, niedzielę i święta
w przeszklonych lokalach parterowych i I. piętra

„Five o'clock Tea“

z programem. Ceny rewelacyjnie niskie.

Zwraca się specjalną uwagę na codzienne ulubione
„Five o'clock Tea“ z dancingiem — kawa, herbata
75 groszy.

Wstęp wolny! Oświetlony kryształowy parkiet taneczny!
Pg 7 606-50,87

CZEKOLADZIARZ

wszechstronny fachowiec, były kierownik pierwszorząd-
nych firm, poszukuje odpowiedniej posady. Łaskawe zgło-
szenia pod „Ekspert“ kierować do Biura Ogłoszeń Teofil
Pietraszek, Warszawa, Marszałkowska 115. ng 6 956

W oknie wystawnem

„GOPLANY“

sklepu fabrycznego

na placu Wolności

stoi MIKOŁAJ!

W rękę trzyma sztandar z napisem:

„Kto słodyczy „GOPLANY“ spróbuje
Ten się z kryzysu wykuruje“.

A więc polecamy

naszą Mascotte
naszą Rumbe
naszą Pomarańczową
nasze Fructusy
nasze bonbonierki
nasze pierniczki - herbatniki
i inne niespodzianki.

„GOPLANA“

Fabryka Czekolady
Spółka Akcyjna

w Poznaniu.

Pz 7 164-48,57

Na miasto Poznań i województwo poszukuje

pierwszorzędnego przedstawiciela

dobrze zaprowadzonego w składach kolon. i droger-
jach. Panowie mogący służyć pierwszorzędnymi refe-
rencjami, znający także dokładnie język niemiecki,
zechcą złożyć piśmienne oferty.

Ernst Mix,
Fabryka mydeł
Bydgoszcz.

zg 17 108

„PALAIS de DANSE“

Poznań, ul. Piekary 16/17 — telefon 11-92

Od dnia 16-go grudnia 1932 roku
zmiana orkiestry i programu artystycznego!

UWAGA! KONCERTUJE UWAGA!

codziennie nowozaangażowany znakomity zespół jazzbandowy

pana Antoniego Sienkiewicza

dg 1 988

Na Gwiazdkę po cenach
znacznie niższych
poleca

BRYLANTY

W. KRUK

ZŁOTO
SREBRO
ZEGARKI

Poznań, ul. 27 Grudnia 6 - zał. 1840

Przy zakupie ponad 20,- zł dodaje SREBRNEGO ŚLONIA NA SZCZĘŚCIE

dg 1 982

Na
stół gwiazdkowy

Piękne papiery listowe
z monogramem wzgl. drukiem.

Wszelkie artykuły
na biurko i dla blura.

KALENDARZE na ROK

1933

Gry towarzyskie poleca

Papierodruk

POZNAŃ - Aleje Marcinkowskiego 6

ZAKŁADY GRAFICZNE
FABRYKA KSIĄG KONTOWYCH

Pg 7 603-50,85

Dzierżawa

Majątek 900 hektarów — produkcja psze-
nicy 3500 q. Kolejka — górzelnia na bar-
dzo korzystnych warunkach do wzięcia
w dzierżawę. Kaucja i przejęcie inwen-
tarza circa 180 000,— zł. Oferty składać
„PAR“, Poznań, Al. Marcinkowskiego 11
pod nr. 50,45

Pw 7 556-50,45

Do nabycia tylko w aptekach.

Przedstawiciela na Wielkopolskę

dobrze wprowadzonego w sklepach delikatesowych,
stałe podróżującego, poszukuje poważna mało-
polska fabryka wyrobów młynarskich. Wy-
soka prowizja. Deloredere, kaucja wymagana. Oferty
z podaniem referencji do Kurjera Pozn. pod zg 17 102

KAWA HAG

nie jest surogatem, lecz najlepszą, prawdziwą kawą ziarnistą, pozbawioną trucizny - kofeiny. Kawa Hag

Pr 7 688-39.66

Zastępcy
na miasto Poznań
na tani **PONCZ**
natychmiast poszukuje się.
Oferty do Kurjera Poznański
pod dg 1994

NAJPRAKTYCZNIJSZE PODARKI GWIAZDKOWE!

Po przebudowie naszych lokali handlowych, zaopatrzyliśmy nasze składnice w olbrzymie zapasy towarów.

POLECAMY:

bardzo ładne i modne płaszcze damskie i dla dziewcząt, suknie, pulowery, majteczki, pończochy, rękawiczki.

Modne ubrania, płaszcze, jupy, spodnie męskie i dla chłopców, futra, kurtki kożuchowe.

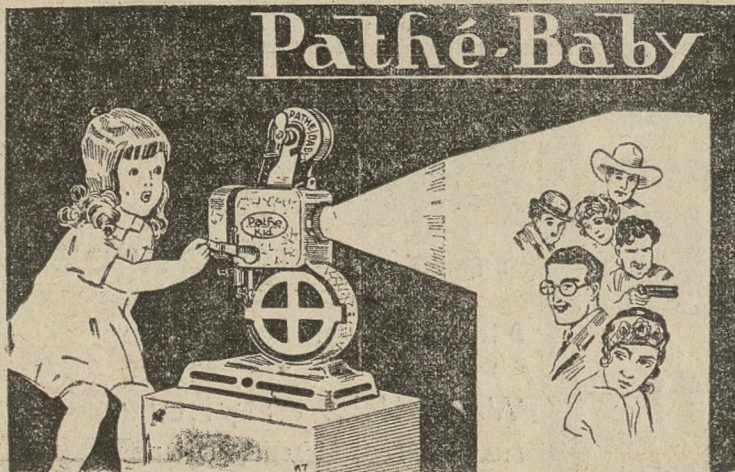
Czapki, kapelusze, koszule, krawaty, skarpetki, rękawiczki, szelki, trykoty.

Skład sukna i podszepek do sprzedaży z metra. Zamówienia podług miary wykonujemy pierwszorzędnie i fachowo.

Ceny bardzo niskie — rekordowe!

F. LISIECKI Dom Konfekcyjny S.A.
Poznań — Stary Rynek 98-100.

Pg 7 611

Największa radość GWIAZDKOWA

zapanuje tam, gdzie na stole wigilijnym czołowe miejsce zajmie kino domowe

„PATHE-BABY“

nabyte na dogodnych warunkach w cenie już od zł 145,—

w Największym w Polsce Magazynie aparatów i przyborów foto- i kinomatograficznych:

FOTO-GREGER

(Kazimierz Greger)

Poznań 3 — ulica 27-go Grudnia 18

Własna wypożyczalnia, obejmująca około 3 000 filmów niepalnych — Koszta wypożyczenia minimalne.

Pg 7 587 56.62

Praktyczne Podarki Gwiazdkowe

Bielizna — Trykotaż — Parasole —
Pończochy — Skarpetki — Rękawiczki —
Swetry — Fartuchy — Kapelusze — Kwiaty —

Polecam w wielkim wyborze po znanych niskich cenach.

Stanisław Schulz

Poznań, Stary Rynek nr 80/82.

Pg 7 604/5 50.912

MYŚLIWI!!! Niebywała okazja!!!

Na okres świąteczny udzielam przy cenach już znacznie obniżonych dalszych 15% opustu na wszelką broń myśliwską. Przeszło 500 broni myśliwskiej w wielkim wyborze na składzie w cenach od 180,— do 3 500 zł. Naprawy i przeróbki uskutecznię w krótkim czasie. Pr 7 524-49.130

TADEUSZ JARUSZEWSKI
Fabryka broni, Poznań, ul. Woźna 6. — Tel. 32.66.

Plisowanie

mereżkę, okretkę, dziurki, dekoryzowanie, obciąganie guzików, nadrabianie stóp, podnoszenie oczek, hafty, monogramy wykonuje terminowo najtaniej

„HAFTOPLIS“

St. Rynek 10 (wejście Kurzanoga obok firmy Czepczyński i Kruk) Filija Romana Szymańskiego 1 pl. Świątokrzyski. Pw 3 104-17.42

NA GWIAZDKĘ!

PORCELANOWE

serwisy stołowe

na 6 osób (31 części) od zł 62,—

na 12 osób (60 części) od zł 120,—

SZKŁO-KRYSTALY

rżnięte lub grawirowane

6 kieliszków do likieru

6 kieliszków do wina węg.

6 kieliszków do wina czerw.

6 szklanek do herbaty

6 spodków

1 karafka

zł 30,—

ALPAKA

stal nierdzewna

6 noży stołowych

6 wideley

6 łyżek

6 łyżeczek

1 łyżka wazowa

zł 57,—

ALUMINIUM

„Frigidał“

6 garnków prostych 9—18 cm. zł 30.50

6 caganików 14—24 cm zł 48,00

SPRZĘCY KUCHENNE

poleca największy i najstarszy magazyn

W. Janaszek

Poznań, ul. Jezuicka 1, tel. 13-03.

W starej dzielnicy miasta, tuż przy St. Ryнку.

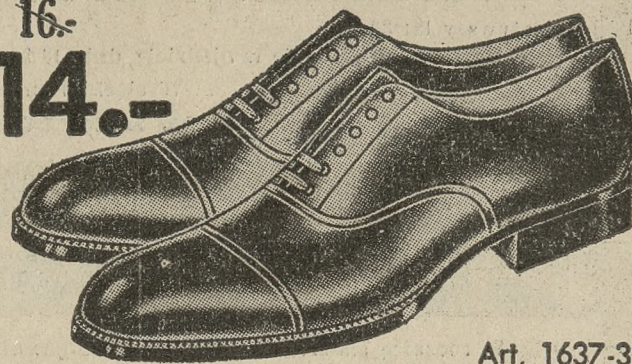
Proszę zwrócić uwagę na ceny.

Pg 7 608-50.90

Panom na Gwiazdkę kapelusze białe, pulowery krawaty rękawiczki szale getry Svenda Drnek, St. Rynek 65. zd 56 819

ZNIZAMY!

16.-
14.-

Art. 1637-31

Męskie półbuty czarne lub brązowe na skórzanej podeszwie.

19.-
16.-

Art. 1977-27

Czarne snurowane buty z mocnego boks, z silną skórzaną podeszwą.

Bata

FABRYKA W CHEŁMKU. 51P.

Pg 7 589 Ba 918

Zanim kupisz gramofon

wstąp do „KASTORA“, a nie pożałujesz

Gramofony już od 58,— zł

Dla każdej kieszeni coś odpowiedniego.

Olbrzymi wybór płyt.

dg 1 990/1

„Kastor“

Poznań, św. Marcin 55

Fachowa obsługa — 27 lat doświadczenia Detail.

Kto zaryzykuje

kupno używanego niepewnego samochodu

mogąc nabyć nową piękną nowoczesną

4-ro osobową karetkę Model 508

za 7.200 zł.

Polski Fiat

Poznań, ul. Kantaka 10.

Tel. 20-91 Tel. 20-92

dz 1 720

PIECE

Sanki - Łyżwy

Łóżka - Magle

Karnisze mosiężne

Zabawki

A. KOSZEWSKI

Poznań, Stary Rynek 61.

Pr 7 641-50.10

Nierdzewne noże i widelce

„GERLACHA“

w wielkim wyborze po bardzo niskich cenach poleca

Bolesł. ZIETKIEWICZ

specjalny magazyn wypraw kuchennych

Poznań, NOWA 8

Tel. 35-65. Rok zał. 1885

dg 1 979

Darmo Bilety na koncert:

16-ej Drużyny Harcerskiej w Poznaniu. Pragnąc dać inicjatywę do niepraktykowanego sposobu popierania akcji dobroczynnej, firma Anna Busiakiewicz św. Marcin 12, nabyła kilkadziesiąt biletów na sobotni koncert, które rozdawać będzie gratis każdemu, kto w sobotę 17 b. m. zakupi towaru ponad 8 zł. Korzystajcie z okazji, dzięki której popiera się nasza młodzież harcerską. dz 17 105

Kupiec Antoni Sobaszekiewicz z Poznania, ul. Pamiętkowa 8, wniósł o wywołanie wierzyciela hipotecznego hipoteki zapisanej w księdze wieczystej Poznań-Sródka, tom IX, wykaz L. 213 w dziale III, pod nr. 32, w wysokości 1.575 mk. dla Kazimierza Henryka, Zygmunta Stanisława i Marii Konstancji, rodzeństwa Wiśniewskich i to do równych części. Wierzyciela hipotecznego wzywa się, aby się zgłosił w podpisanym Sądzie, pokój 69, najpóźniej w dniu 15 lutego 1933 r., o godz. 12-tej i uwiarygodnił swe prawa, gdyż w przeciwnym razie zostaną z swoimi prawami wykluczeni. Poznań, dnia 7 grudnia 1932 Sąd Grodzki. ng 6 727

PRZETARG PRZYMUSOWY

W sobotę, dnia 17 grudnia 1932 r., o godz. 11.30 przed południem, w składnicy spedycyjnej „Express“ przy ul. Mała Garbary 5, sprzedam publicznie najwięcej dającym za gotówkę:

około 50 koszul damskich i kombinacji, około 150 krawatów, około 60 kapeluszy męskich, 18 koszul męskich i 12 czapek skórkowych.

Licytacja odbędzie się nieodwołalnie. ng 6 741

J. Bartkowiak, kom. sąd., Poznań, Poznańska 58a, tel. 75-24.

Nagłówkowe słowo (tłusto) 25 groszy, każde dalsze słowo 15 groszy, 5 liczb = jedno słowo, i, w, z, a = każde stanowi 1 słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 100 słów, w tem 5 nagłówkowych.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych: 1-linowy milimetr 50 groszy

Znak oferty naprzykład: n 2336, z 21205, d 1811 i t. d. = 1 słowo. Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 12.

1 SPRZEDAŻE

Maszyny do pisania
można zamienić korbę na lepszą w Skóra i S-ka. Poznań. Aleje Marcinkowskiego 23. zdg 57 024

Okazyjnie

serwis obiadowy filiżankami. porcelana bawarska. Staszewski. Wyspiańskiego 15. skład sprzedawców. zdg 57 056

Tanio

podarki gwiazdkowe serwis kawy dzbanki niklowe, wazy, zastawy. Staszewski. Wyspiańskiego 15. skład sprzedawców. zdg 57 056

Ford

nowoczesny sprzedam bardzo tanio. Zgłoszenia Krzeszinski. Chęciński. zdg 56 148

Oddam

szaraz zaprowadzona kawiarenka. ciastalnica. Adres wskazuje Kurjer Poznański zdg 56 902

Sprzedam

szaraz eklat garderoby artykułów męskich położony w korzystnym miejscu wplata 3 000. Józef Kujański. Gostyń. zdg 56 881

Gramofony szwajcarskie
ceny najniższe
płyty gramofonowe od 95 groszy. F. Balon. Woźna 12. Pz 7 213-47 154

Zabawki

za bezcen. Pluciński. Fr. Ratajczaka 36. zdg 53 680

Antyki

wielki wybór sprzedaje kupuje. Woźna 9. Pz 7355-58 24

Orwinalne

podarki gwiazdkowe amatorskie. wartości. przewyższające kilkakrotnie cenę własną poleca Antykwarna Marcinkowskiego. 23. Pz 7 553 50 20

Piętaśmowa

marki „Samulski” na 800 mm. mało używana tanio sprzedam. Oferty Oredownik Wikip. zdg 54 201

Kapelusze
Krawaty
Koszule
Ceglowski
Pocztowa 5 naj-taniej. Pz 7351-50 33

Branzoletki

antyczne złote okazjnie. Aleje Marcinkowskiego 23. „Occasion” Fraszczynski. zdg 50 918

Obuwie

wyprzedaje za każdą możliwą cenę z powodu likwidacji „Obuwie” Aleje Marcinkowskiego 7. zdg 55 061

Szafa

żelazna, gablotka wystawna. Kocnopnickiej 15. I. zdg 57 156

Jadalnie

stylowe, gładkie, rzeźbione bardzo tanio. Stolarska Bukowska 9. zdg 57 202

Tania sprzedaż

Gwiazdkowa
Wobec narzucenia dużej ilości towaru ceny obniżaliśmy do 60 proc. Torebki damskie od 0,90 do najwykwnięjszych. teki portfele i parasole. Spółka Polskich Rymarzy Podgórna 14. zdg 56 310

Łóżka

dziecięce wymywalne, lampy elektryczne, nóżki, Staszewski. Wyspiańskiego 15. skład sprzedawców. zdg 57 054

Syrop

do pierników 45 groszy (4 kg) hurtownie taniej poleca L. Słobdzinski. Wroniecka 16. telef. 12-42. zdg 56 478

Panom

na gwiazdki, kapelusze, bielizna, pulowery, krawaty, rekawiczki, szale, cetry, Svenda Drnek. Poznań Stary Rynek 85. zdg 56 317

Ośmdziesiąt pięć

złoty tylko 60 częściowy Sztucznoc czysta Alpaka sprzedaje wyłącznie Hurtownia Porcelany — Wroniecka 24. podwórze. zdg 57 419

Wózek

dziecięcy korzystnie na sprzedaż. Szmarzewskiego 19. m. 5. zdg 57 206

Obrazy

szaraz. lótko sprzedam tanio. Jasna 3. mieszkanie 4. zdg 57 159

Harmcnjum

120 zł. Dąbrówki 13. m. 11. zdg 57 151

Parcele

około 1440 mtr. kw. położona w najładniejszym miejscu ruchliwym. 8 minut pieszko od Placu Wolności. nadająca się do budowania pod 2 wspólnie wille sprzedam korzystnie w całość lub połowę. Zgłoszenia Kurjer Poznański. zdg 57 225

Planino

czarne, jak nowe tanio. Młyńska 12 a I. piętro. zdg 57 222

Wózek

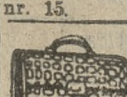
dziecięcy duży „Brennabor” oraz krzeselko do rozkładania mało używane sprzedam tanio. Pocztowa 18. m. 8. zdg 57 243

Majątek leśny

350 mórg zabudowania wraz z tartakiem willa urządzona, własne światło elektryczne, wszystkie w najlepszym stanie służyć położony w okolicy górskiej do sprzedania lub zamiany na dom czystszy w dużym mieście. — Zgłoszenia pod „Okazja” do Biura ogłoszeń Stattera. Kraków. Rynek 8. ng 0065

Używane

bielona poleca tanio z gwarancją B. Sommerfeld. skład fabryczny pianin. Poznań. ul. 27 Grudnia nr. 15. ng 6068

Teki

skórzane 4,25; torebki damskie, parasole, laski, paski, portmonetki, maniuery, walizy. Ceny kryzysowe 50% niższe. Własna pracownia. W. Czyst. Szkolna 11. naprzeciw Szpitala. Pz 7 165-43 48

Tapczan

debowy szufladami poduszkami sprzedam tanio Zakład Tapiecki. Fredry 6. zdg 57 238

1,70 żarówka

oszczędnościowa „Kometa” krajowa gwarantowana odsprzedawcom rabat. Babińskiego 7 przy Placu Sapieżyńskim. zdg 57 211

Zakład fryzjerski
damski, męski nowoczesny do brzo zaprowadzony przy najruchliwszej ulicy za gotówkę sprzedam. Oferty Kurjer Poznański. zdg 57 168

Rower

damski, lampy elektryczne, zębna wieszaka, obrazy. Plac Bernardyński 2. m. 9. zdg 57 175

Fryzjerski

zakład damski i męski sprzedam. Oferty Kurjer Poznański. zdg 57 179

Futro

damskie, sealowe, nowe 100. Ratajczaka 28. mieszkanie 14. zdg 57 009

Kolonjalkę

towarem, mieszkaniami — tanio sprzedam. Łukaszczyka 10. m. 1. zdg 57 249

1,50

pończochy Bemberga ze strażką 2,40. zloty Bemberg 2,75; szal chustkowy jedwabny 1,20; swetry od 2 — 4. Bluzy eleganckie 4,50; 8,00; 12,00; koszule smokowinowe 4,50; skarpety 0,25; 0,35. Wielkie Garbary 10 firma chrześcijańska. zdg 57 244

Obrazy

znanych malarzy bezcen. Adres Kurjer Poznański. zdg 56 901

Sypialnia

orzech. z szyfonierką w dobrym stanie z powodu przeprowadki okolicznościowo zaraz na sprzedaż Grobla 28. m. 15. zdg 56 472 3

Stół

rozciągany, walec, dziecica i wózek sprzedam. Szwajcarska 22. m. 20. zdg 57 256

Piec

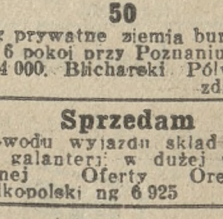
żelazny, do koku, używany na sprzedaż. Adres wskazuje Kurjer Poznański. zdg 57 344 5

50

mórg prywatne, ziemia buraczana dom 6 pokoi przy Poznaniu wplata 14 000. Blicharski. Półwiejska 26. zdg 57 232

Sprzedam

z powodu wyjazdu skład biawia 10w galanterii w dużej wsi kościelnej. Oferty Oredownik Wielkopolski. ng 6 925

Już

cały Poznań przekonał się o mojej taniej sprzedaży Gwiazdkowej. Polecam: Pulowery męskie 2,60. Pulowery damskie 3,90. Swetr damski 6,50. Swetr dziecięcy 1,70. Trykoty zlinowe za pół ceny oraz wielki wybór nowości w materiałach wełnianych na płaszcze kostiumy sukienki. H. Karas. Poznań ul. Pocztowa 3. II. skład Zamkowa 4 narożnik Pocztowej. dz 1 937

Regał

stół skladowy telefon 10-12. zdg 57 351

Pralnię parową

bezkonkurencyjny obiekt przemysłowy wielkiej miejscowości sprzedam gotówkowo. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 57 365

Narzędzie

gwiazdki i radość sprawi zarek pierścionek, słubne obrączki, ceny od 10 złotych. Chwilkowski. św. Marcin 40. zdg 57 373

Całkowita

wyprzedaj obuwie z powodu likwidacji. R. Karzewski. Woźna 17. zdg 57 295

Maszynę

do pisania walizkowa sprzedam. Oferty Kurjer Pozn. zdg 57 876

Gramofon

szafkowy tanio. Słowackiego 49. mieszkanie 6. zdg 57 331

Fortepian

krótkie skrzydło 1200 sprzedam. Młyńska 5. mieszkanie 9. zdg 57 393

Historja Papięzy

15 tomów Pastora okazjnie. Poznański Dom Komisowy. Dominikańska 3. Pz 7607 50 38

Pięćdziesiąt dziewięć
Pięćdziesiąt dziewięć
złoty kompletny Serwis obiadowy 12 osób. dobra Porcelana tanio tylko wprost Hurt. Porcelany — Wroniecka 24. zdg 57 417

Salonik

ładny 3 częściowy 300 złotych sprzedam tanio klubowy garnitur. Grobla 19. m. 9. zdg 57 241

Palto

zimowe męskie i damskie oraz garnitur tanio sprzedam. Skarbowa 17. m. 10. zdg 57 308

Głośnik

oraz Zeiss objektiv 1:4,5 — 13,5 cm sprzedam lub zamienię na filmówkę mniejszy format. Adres Kurjer Poznański. zdg 57 303

Kolonjalkę

towarem, maglem, mieszkaniami, dobrze prosperującą sprzedam zaraz. Adres Kurjer Poznański. zdg 57 302

Singera

damski, dobra bardzo tanio. — Szewska 11. mieszkanie 4. zdg 57 308

Skład

delikatesów spożywczy z maglem 3 pokojowe mieszkanie w centrum przy Placu Wolności tanio na sprzedaż. Górny. Plac Nowomiejski 10 a II. zdg 57 294

Futro

sealowe, nowe 250. — Półwiejska 37. — 4. zdg 57 293

Parcele

największy wybór poleca „Budowa” Gwarna 11. zdg 57 290

Przy Kaponierze

1 lub 2 przyległe, fortepian, Bukowska 9. m. 1. zdg 57 232

Złoty

piersiönek prawdziwy duży amulet i sygnet szafirem sprzedam tanio 4 — 8. św. Józefa 6. m. 3. zdg 57 231

Kozuch do podróży

sposób owce, czarne, kolnierz, walczyr, poszyte popielate w dobrym stanie korzystnie na sprzedaż. Adres wskazuje Kurjer Pozn. zdg 57 273

Pianino

czarne krzyżowe na płycie metalowej, cena 900 jak nowe, Podgórna 6. mieszkanie 5. zdg 57 263

Skład

w pierwszorzędnym punkcie z nowoczesnym urządzeniem okazjnie za 1 800 zł sprzedam. — Oferty Kurjer Poznański. zdg 57 327

Karakułow

futro tanio. Wielka 12. mieszkanie 7. zdg 57 350

Okazja

bardzo tanio sypialnia, debowa, dobrym stanie natychmiast. Lewandowska. Górna Wilda 74. zdg 57 350

Pokój

jadalny, ciemny, dąb styl florencki, bufet, stół rozciągany 12 krzesel sprzedam Kreta 22. m. 6. zdg 57 333

Wełna

królicza „Ancora” na sprzedaż. Oferty Kurjer Poznański. zdg 57 418

Skrzydło

tanio okazjnie sprzedam lub zamienię na konia, krowę, uprząż i t. d. telefon 77-16. zdg 57 415

Pianino

zagran. firmy jak nowe tanio sprzedam. Berwińskiego 1. m. 5 (Lazarz). zdg 57 414

Bernardyna

szafka, dobry stróż okazjnie sprzedam. Poznańska 32. m. 4. zdg 57 412

Szklanki szlifowane
Kieliszki szlifowane
Najlepszą Porcelanę
sprzedaje tanio wprost Hurtownia Porcelany Wroniecka 24 — podwórze. zdg 57 410

Okazja

Gwiazdkowa. Skład kolonialny z towarami, mieszkaniami, pokój kuchnia, ul. ruchliwa, spiesznie sprzedam, cena 1 700 zł. Adres Kurjer Poznański. zdg 57 396

Skład reżnicki

w Toruniu z ciekawym urządzeniem do oddania od 1 stycznia. Zgłoszenia „Par”. Toruń. pod 272. Pz 7610-64 250

Pianino

czarne, zagraniczne, korzystnie sprzedam. Wierzbicice 53. mieszkanie 3. zdg 56 546

5 KUPNA

Antyki

kupuje i sprzedaje. Pocztowa 22. zdg 55 164

Maszynę do pisania

tanio kupie za gotówkę. Oferty z podaniem nazwy i ceny do Kurjera Pozn. zdg 57 023

Kupię

futro damskie, czarne okazjnie. Oferty Kurjer Poznański. zdg 57 160

Zamienię

protownik do radia 5 lampowy, prąd stały na zmienny lub kupię. Adres wskazuje Kurjer Poznański. zdg 57 143

Dywan

kupię gotówką, zupełnie dobrym stanie, wielkość około 2,50x3,50. Pisemne oferty Kurjer Poznański. zdg 57 180

Pianino

gotówką kupię. Oferty Kurjer Poznański. zdg 57 253

Koc

futrany 2 osobowy i stołdo męskie kupię. Zgłoszenia Kurjer Poznański. zdg 57 240

Rodle

w dobrym stanie kupię. Zgłoszenia Kurjer Poznański. zdg 57 274

Lokomobile

kamienie, szmerrowe i komplet akumulatorów na 110 v. kupię. Firlal. Miedzychód. nr 6 858

Miechówkę

kupię używaną, kaliber 16. Zgłoszenia Kurjer Poznański. zdg 57 261

6 KAMIENICE

Kamienica

nowobudowana w Poznaniu. 33 tys. wplata 20 000. czysty dochód 4 800. Bloch. Poznań Długa 5. zdg 57 379

Kamienice

komfortowa, kupię wprost od właściciela wplata 80 000. Oferty podające dochód, cenę Kurjer Poznański. zdg 57 309

Kamienica

centrum, składy, dochód 9 000 — spiesznie sprzedam 5 000 wplata 25 000. Kossmann. Fredry 6. zdg 57 297

7 PIENIADZ

Pierwsza

hipotekę, mieszka 15 000 lub mniejsze kupię. Oferty Kurjer Pozn. zdg 57 153

Tartak

poszukuje dzielnego, trakowego, względnie kierownika tartaku z pożyczką 3 do 5 000 zł. Zgłoszenia Kurjer Poznański. zdg 57 155

Spółnika (kę)

10 000 poszukuje świetny interes. Myszkowski. Aleja Szelagowska 13. zdg 57 203

250

procent, dobry zastaw, krótki czas. Oferty Kurjer Poznański. zdg 57 166

8% listy dol. stare

każda ilość kupię, place wyżej giełdy. Oferty Kurjer Poznański. zdg 57 237

200,—

złoty poszukuje zastaw, biurowa, terja, wysoki procent. Zgłoszenia Kurjer Poznański. zdg 57 280

30 000

potrzebuje na 1. hipotekę, dom, wartość 180 tys. tu w Poznaniu. Oferty Kurjer Poznański. zdg 57 395

8 DO WYNAJECIA

2

pokoje z kuchnią przy ulicy Gąsiorowskich 11, z frontu VI. piętro, wydzierżawi gospodarza. zdg 57 216

Centrum

siedmiopokojowe mieszkanie, korzystnym prawem podnajmu wolne. Adres Kurjer Poznański. zdg 57 186

7 pokojowe

Skład
ręczniczy zarząd do wydzierżawienia Wielki Grodzisk ul. Kramarska 6. Zdg 57 040

15. LETNISKA I UZDROWISKA

Zakopane
Chłabówki Gut Borowy znakomity pensjonat p. Urszuli Sydow 5,50 zł. Zdg 56 597

Rabka
Pensjonat „Helios” komfortowy. Ceny przystępne. Oktawia Piechocka, telefon 70. ng 6695

16. OSOBISTE

Bibili
wzrobraż sobie piękny serwis stółowy najnowszy serwis kawowy, eleganckie kieliszki szlifowane z karafka i w kuchni nowy garnitur kuchenny to wszystko za 95 zł ale tylko w „Ozdobie”. Dąbrowskiego 12, blisko Mostu Teatralnego. Pg 7609-58.224

Dr. Rola - Szadkowski
przyjmuje znów osobście. Zdg 57 353

21. ZGUBY

Pies
polowczyk krótkie włosy ciemnoniebieski zagnął oddać Szafrańka Wacław, ul. Dąbrowskiego 83/85. Zdg 57 403

22. ROZMAITE

Detektywne
biuro Greif od 21 lat Wywiady, obserwacje, dochodzenie. Cieszkowskiego 8. Zdg 55 757

TEATRY

Teatr Polski: Dziś „Pani Prezesowa”

Teatr Wielki (Opera): Dziś „Dziwecze z Holandji”
Sobota, 17. 12. „Carmen” z M. Janowską i F. Bedlewiczem.

Niedziela, 18. 12. o godz. 3: „Dziwecze z Holandji”. Ceny niższe.

Teatr Nowy: Dziś — „Zbyt prawdziwy aby było dobre”
Sobota, 17. 12. „Zbyt prawdziwy aby było dobre”

Niedziela, 18. 12. „Zbyt prawdziwy aby było dobre”

Wtorek, 20. 12. „Władza nigdy się nie myli”. premiera.

Komedja Muzyczna: — Dziś Teatr nieczynny.

Sobota, 17. 12. „Najpiękniejsza z kobiet”

Niedziela, 18. 12. „Najpiękniejsza z kobiet”

Poniedziałek, 19. 12. „Najpiękniejsza z kobiet”

Teatr Narodowy: Niedziela 18. 12. o godz. 16: „Krzyżacy” (w Poznaniu).

Niedziela, 18. 12. o godz. 20: „Obrońca Częstochowy” (w Kórniku).

Kina Apollo i Metropolis to rekord taniości i dobrych programów.
dg 1850

DZISIAJ W KINIE

Apollo: „Flip i Flap za kratami”

Aurora: „Tajemniczy Dr. Fu — Mauchu”

Corso: „Handlarze żywym towarem” oraz „Zdobycy złota”

Colosseum: „W siłach przestępcy” oraz „Targ Niewolników” z Micky Mous.

Metropolis: „Tajemnica Gwiazdy Filmowej”

Muza: „Moralność Pani Dulskiej”

Oaza: „Upiór Paryża”

Orzeł: „Zrabowane Złoto”

Odeon: „Pat i Patachon jako Królówie Mody”

Roxy: „Tancerz za pieniądze”

Renaissance: „Oblawa w Paryżu”

Sfinks: „Rozwódka” i komedja „z Naszą bandą”

Słońce: „Podniebni, Romans”

Tęcza: „Niebieski Motyl”

Wilsona: „Z rozkazu księżniczki”

Przedstawicielstwo
przyjmuje jakiegokolwiek brzońty na zachodnie powiaty woj. Łódzkiego J. Frykowski, Konin, skrzynka pocztowa 8. Zdg 56 285

Swetry
wszelkiego rodzaju jako podarunki gwiazdkowe, sprzedaje najkorzystniej Fabryka Trykotów Dobrych Alei Marcinkowskiego 7. Zdg 56 662

Portrety
olejne akwarele z fotografii i z natury w wykonaniu artystycznym. Poznań, Ratajczaka 13, mieszkanie 13. Zdg 54 866

Zakład Higijencyczno Kosmetyczny
Masaże odtłuszczające, przemiana materii, kosmetyka, indywidualna pielęgnacja twarzy, farbowanie włosów, brwi, usuwanie brodawek, kąpiele elektryczne, lampa kwarcowa. Maserakowa, św. Marcin 74. ng 6 666

Dla naszych Milusińskich
Bielizna niemiecka wszelkiego rodzaju w wielkim wyborze po cenach nadzwyczaj korzystnych poleca Fabryka Bielizny J. Schubert, Poznań, ul. Wrocławska 3. Pr 7 186-37.73

Swędzenie
ciała, oraz wszelkiego rodzaju wyrzut skórny usuwa krem Lain-Age (z Kogutkiem). Jest idealny nieszkodliwy kosmetyk, usuwający wady naskórka tak u dorosłych jak i u dzieci. ng 6 675

Doniosła propozycja
Kto z zainteresowanych finansowo przyczyni się do zrealizowania doniosłego wynalazku z dziedziny sportu zimowego zapewniającego masową produkcję przy minimalnych kosztach fabrykacji? Kupi każdy sportowiec oraz posiadacz roweru. — Łaskawe zgłoszenia przyjmie Kurjer Poznański Zdg 57 150

Koldry
przerabiam poszywam. Smoczyńska, Kwiatowa 8. Zdg 57 217

Dla lekarza dentystry
do wynajęcia lokal w centrum, wysoki parter, z kompletnie urządzonej poczekalnią telefonem do dyspozycji lampy: kwarcowa Solux i Pantostat. Oferty Kurjer Poznański dg 1940

Przyjmuję
do rocznego haflu i szycia. Cybińska 7/8, mieszkanie 5. Poznań. Zdg 57 172

Pouczenie
dla mistrzów w szwajskich zelowania Krepna (pospolicie zw. gumą) — przyzwyczajanie obcasów takich, że pod każde szpiłkowane obuwie bez szycia wysyłam listem poleconym, kto przesła na oszczędnościową księżkę Nr. D 6155 Komunalnej Kasy Oszczędności Miasta Poznania ul. Nowa 10, z 12 tylko przekazem pocztowym Zdg 57 233

Fryzjerka
tanie czesze. Ul. Stroma 1, mieszkanie 5. Zdg 57 305

Putra
przerabiam fachowo, tanio. Załęwski, Matejki 56. Zdg 57 360

Oszczędzać
to znaczy kupować na Chwałowskiej 26. Kielbase po 60 gr króliczka po 1.— zł i parzona krakowska po 1.20 za 1/2 kg. Zdg 57 401

23. OŻENKI

Z panią
kulturalna przystojna i zamożna ożeni się urzędnik na poważnym stanowisku prywatnie (brunet lat 28 nietutejszy). Łaskawe a poważne zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego Zdg 57 147

Student
ożeni się. Oferty Kurjer Poznański Zdg 57 167

Która
panna lub wdówka wyjdzie za kawalera lat 32 średniego wzrostu, blondyna na skromnej posadzie. Oferty Kurjer Poznański Zdg 57 298

Właścicielka
dobrze prosperującego sklepu szuka męża do 45 lat. Zgłoszenia Kurjer Pozn. Zdg 57 363

24. NAUKA

Profesor
gimnazjum udziela lekcji matematyki i fizyki. Oferty Kurjer Poznański Zdg 53 936

Tańczymy
stylowo na codziennych lekcjach praktycznych prof. Waxmanna, sala Philipsa. Zdg 57 314

Kursy Tańców Szczyrkówny
Pocztowa 23, parter
Zgłoszenia każdego czasu. Zdg 56 874

Kursy
kroju — szycie udrzela Nowak, Wrocławska 33. dg 1803

„Tanganilla” nowości uczy Ola Antoszewska
Zielona 3. Pr 7 439-48.52

Doktoraty
i studia akademickie droga specjalnych kursów. Dyplomy przy ukończeniu studiów. International Academic Bureau Etablissement Iris, 22 rue St. Augustin, Paris 2 c. France. Tg 763

Kursy
stenografii, pisania maszyną. — Ogrodowa 16, II. Zdg 57 242

Ulgowy kurs tańców
16 rozpoczynam. — Średziński, Strzelecka 3. Zdg 57 028

25. MUZYKA

Pianina
dobrego poszukuje do domu. — Oferty Kurjer Poznański Zdg 57 189

Pianino
tanie do wynajęcia. Zgłoszenia Kurjer Poznański Zdg 57 192

26. ROZRYWKA

Kolendy
cały zbiór na 111 stronach tylko 1 zł poleca Księgarnia Wilka, Podgórna 10 filia Focha 48. Zdg 54 863

27. SZUKA PRACY

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych.

Modelarz lub stolarz
zagraniczny długoletnia praktyka poszukuje posady zaraz. Zgłoszenia Kurjer Poznański Zdg 56 925

Mistrz piekarski
młodem wieku, poszukuje posady. Zgłoszenia Kurjer Pozn. Zdg 57 014

Wyparowywacze Wodne
dla osiągnięcia zdrowego powietrza przy ogrzewaniach centralnych, kupuje się najlepiej i najtaniej tylko w składnicy fabrycznej firmy: M. Perkiwicz, Poznań, Skłodowska 5/7, Fabryka w Ludwikowie p. Mosina. Pg 7 592-50.56

Posady
włodarskiej poszukuje w majątku lat 36, dobre świadectwa 6 letnia praktyka w Niemczech. — Andrzej Markiewicz, Ostanki, gm. Stare Miasto, pow. Konin. Zdg 57 007

Panienska
początkująca, kochająca dzieci, przyjmie posiłki z szyciem najchętniej na wsi. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański Zdg 57 146

Nauczyciel
zredukowany celująca matura, czteroletnia praktyka poszukuje posady do dzieci za utrzymanie. Oferty Kurjer Pozn. Zdg 55 978

Dziewczyna
sierota z gotowaniem poszukuje posady zaraz. Oferty Kurjer Poznański Zdg 56 633

Pomocnik fryzjerski
starszy inteligentny, dobry fachowiec poszukuje posady. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański Zdg 57 194

Posługi
poszukuje. Oferty Kurjer Pozn. Zdg 56 744

Szofer
inteligentny szuka posady. — Oferty Kurjer Pozn. Zdg 55 994

Panienska
poszukuje jakiegokolwiek posady biurowej. Oferty Kurjer Poznański Zdg 57 157

Poszukuję
pracy za pokój. Oferty Kurjer Poznański Zdg 57 203

Panna
z dobrej rodziny z ukończoną szkołą gospodarczą znająca szycie, szuka posady wyręczycielki, pani domu. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański Zdg 57 158

Gospodyni - kucharka
samodzielną szuka posady do internatu lub hotelu od zaraz lub od 1. 1. 33. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego Zdg 57 197

Służąca
wiejska do wszystkiego poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański Zdg 57 161

Pani
młoda inteligentna milej powierliwości poszukuje posady z opieką nad dziećmi gospodarstwem w domu kulturalnym okolicach obywatela. Zgłoszenia Kurjer Poznański Zdg 57 152

Magister farmacji
dobry recept, i ekspedient 30 letni szuka posady lub zastępstwa zaraz lub od 1. 1. Oferty: Zbigniew Nowacki, Apteka w Koronowie pow. Bydgoszcz. Zdg 57 165

Kucharz
trzeźwy do wojewódzkiej obeznan pierwszyorzędna kuchnia, cukiernictwem zaprawiam, poszukuje samodzielnie posady od 1. 1. 1933. Oferty Kurjer Poznański Zdg 57 214

Panienska
z prowincji szuka posady uczeni do składni pieczywa lub rzemieślnictwa od 1. 1. 1933. Oferty Kurjer Poznański Zdg 57 163

Inteligentna
młoda wykształcona poszukuje pracy biurowej ewentl. jako nau czycielka do 1. 1. Oferty Kurjer Poznański Zdg 57 199

Absolwentka
Liceum Handlowego 6 klas gimnazjum praktyka biurowa poszukuje posady miejscowości obojetna. Szczegółowe oferty proszę Kurjer Poznański Zdg 57 200

Szukam
posługi gotowaniem, Oferty Kurjer Poznański Zdg 57 182

Panna
lat 26, w lepszym gotowaniem poszukuje posady od 1. 1. najchętniej do kieszka samotnej osoby lub do dzieci. Zgłoszenia: Swarzędz, Rynek 5, skład bławatów. Zdg 57 190

Ogrodnik - szofer
kawaler lat 26 szuka posady. — Oferty Kurjer Poznański Zdg 57 195

Ogrodnik - bartnik
samotny lat 27 ezamini W. I. R. 10 lat praktyki uczywo sumien-ny z dobrymi świadectwami może być podwózkowem szuka posady od 1. 1. 33. Łaskawe oferty Kurjer Poznański Zdg 57 248

2 tokarzy
metalowców, inwalidzi wojenni poszukują pracy w zawodzie lub każda inna prace. Zgłoszenia u Prasa Towarzystwo Pomocy Inwalidom Wojennym Poznań ul. Kozia 8, pokój 5 tel. 39 97. Zdg 57 388-9

Bezrobotny
inwalida wojenny mechanik na maszyni biurowe poszukuje pracy. Wykonuje reparacje czyszczenie maszyn na miejscu. Zgłoszenia u Prasa Towarzystwo Pomocy Inwalidom Wojennym Poznań ul. Kozia 8, pokój 5, telefon 39 97. Zdg 57 386/7

Szofer - mechanik
inteligentny, sumienny, trzeźwy. Język polski, niemiecki, bardzo dobre świadectwa, poszukuje posady. Oferty M. Rychlik, Pokorzela, pow. Krotoszyn. Zdg 57 367

Biurowa
ekspedientka, branży kawowo-cukierniczej sierota znajdująca się w krytycznym położeniu poszukuje posady zaraz bezpłatnie tylko za całkowite utrzymanie. Miejscowość obojetna. Oferty Agencja Kuriera Poznańskiego Gniezno. 247. ng 6 976

Aptekarska
asystentka z wojewódzkim egzaminem, dobrze polecona dłuższa praktyka szuka pracy. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Pozn. pod Zdg 57 335

Panienska
z szyciem poszukuje posady zaraz. Oferty Kurjer Poznański Zdg 57 325

Uczciwa
dziewczyna do posługi zaraz. — Graniczna 14, m. 23. Zdg 57 321

Osoba
z dobrej rodziny, milej powierliwości, przyjmie posadę do prowadzenia gospodarstwa domowego u samotnej osoby może się także zająć dobrem wychowaniem dzieci. Oferty Kurjer Poznański Zdg 57 364

Gospodyni
młodsza samodzielna długoletnie świadectwa poszukuje posady od 1. 1. lub 15. 1933 miejscowości obojetna. Oferty Kurjer Poznański Zdg 57 318

Pokojowa
z długoletnimi świadectwami poszukuje posady tylko w lepszym domu od 1. 1. lub 15. Oferty Kurjer Poznański Zdg 57 317

Ogrodnik - bartnik
kawaler lat 26, 9 letnia praktyka zna dokładnie swój zawód może się wykazać pierwszorzędni świadectwami i referencjami poszukuje stałej posady od 1. 1. — Oferty Kurjer Poznański Zdg 57 407

Gospodyni - kucharka
umiejąca dobrze gotować znająca pieczenie ciast zaprawę do- bremi świadectwami z lepszych domów poszukuje posady od 1. 1. lub 15. 1. Oferty Kurjer Pozn. Zdg 57 017

Młodsza
służąca poszukuje posady do dzieci lub do pomocy pani. Oferty Kurjer Pozn. Zdg 56 254

Woźny
znający centralne ogrzewanie i inst. światła, dozorca, ostatnia posada 13 lat z powodu likwidacji szuka posady. Oferty Kurjer Poznański Zdg 56 903

Posługi
poszukuje śródmięściu 3 razy tygodniowo. Oferty Kurjer Pozn. Zdg 57 138

Starsza
służąca wiejska szuka posady z gotowaniem u starszych państwa lub u samotnej osoby lub kieszka w lepszych domach dobre świadectwo, własna pościela od 1. 1. 1933. Oferty Kurjer Pozn. Zdg 56 059

Kucharz
młody, żonaty pierwszorzędne świadectwa kwalifikacje poszukuje posady prywatnej lub restauracyjnej Zgłoszenia Sulmizyche Radomsko poste-restante Stefan Jakubowski Zdg 54 759

Młoda
wdowa poszukuje posady do samotnej osoby. Oferty Kurjer Poznański Zdg 56 895

Nauczycielka
prywatna (młoda) pozwoleniem zakresu gimnazjum niższego niemiecki francuski muzyka, referencje szuka posady. Zgłoszenia Kurjer Poznański Zdg 56 922

Dziewczyna
uczciwa, pracowita w dobrym świadectwami szuka posady do wszystkiego od 1. 1. Oferty Kurjer Poznański Zdg 56 948

Dziewczyna
z długoletnimi świadectwami umiejąca dobrze gotować zaprawiać i wypiekać szuka posady od 15. lub 1. 1. 33. Oferty Kurjer Poznański filia Focha 36. Zdg 56 943

Gospoia
szuka posady długoletnie świadectwem. Oferty Kurjer Pozn. Zdg 56 932

Dziewczyna
z gotowaniem do wszystkiego szuka posady zaraz. — Łaskawe oferty Kurjer Pozn. Zdg 56 882

Posługaczka
uczciwa i sumienna poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański Zdg 56 953

Starsza
dziewczyna poszukuje posady, długoletnie świadectwa do jednej lub 2 osób. Oferty Kurjer Poznański Zdg 56 253

28 WOLNE MIEJSCA

Agenci
rozmaitych branż znajdują zarobek przyjmując dalsze zastępstwo pokupnego artykułu. Gzokred — Lwów Wałowa 11. Pg 7441-72.66

Fachowej
sily palarnia kawy słodowej poszukuje Oferty Kurjer Poznański Zdg 57 209

Służąca
w starszym wieku do wszystkiego z braniem potrzebna od 1 stycznia. Referencje wymagane. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego Gniezno. 247. ng 6 976

Fotograf
pomocnika poszukuje. Ostrów Pozn. Wrocławska 20. ng 6959

Agentów (tek)
na dobry artykuł gwiazdkowy. Adres Kurjer Poznański Zdg 57 235

Szofer
doświadczony i trzeźwy z dobrymi poleceniami na stałą posadę, może się zgłosić od zaraz. Wymagana kaucja od 1000 zł. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego Zdg 57 173

Dziewczyna
dobrem rotowaniem. Grobla 18, mieszka 7. Zdg 57 345

Kucharka
pierwszorzędna do restauracji natychmiast. Wielkie Garbary 41. Zdg 57 340

Fryzjerka
potrzebna na stałą posadę. W. Garbary 40. Miński. Zdg 57 271

Fryzjerka
na stałą wypomóżkę uczennica uczeń. Dąbrowskiego 41 a. Zdg 57 160

Humor zagraniczny

— Jak chcecie, mogę wam podarować ten stary płaszcz.
— Dziękuję uprzejmie. Na zimę wyjeżdżam zawsze do ciepłych krajów.
(Schw. JI. Ztg. Zurych). S. F.

Przedpłata
na miesiąc styczeń 1933 r. za oba wydania razem w Poznaniu w ekspedycji zł 3,20, w agencjach w mieście zł 3,50, z odnośnieniem do domu w Poznaniu zł 3,70, z odnośnieniem przez pocztę poza Poznaniem miesięcznie zł 4,14, kwartalnie zł 12,40, pod opaską miesięcznie w Polsce zł 7,50, w innych krajach zł 9,50. W razie wypadków spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie, strajków i t. p. wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonent nie ma prawa domagania się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

W wydaniach wielkoformatowych i uroczystościowych poprzedza normalną codzienną część numeru z reklamami i ogłoszeniami materiał poświęcony danej uroczystości. Telefony do Redakcji i Administracji: 4461, 1476, 3307, 3524, 3525, 4072, w niedziele, święta i nocą tylko 1476, 3524 i 4072, filja Stary Rynek 25-55. — P. K. O. Poznań nr. 200 149.

Ogłoszenia
na stronie 6-lamowej 25 gr, na stronie 4-lamowej przy końcu tekstu redakcyjnego 60 gr, na stronie czwartej 100 gr, na stronie drugiej 120 gr, przed wiadomościami potoczniemi 200 gr od 1-lamowego milimetra. Ogłoszenia skomplikowane oraz z zastrzeżeniem miejsca 20% nadwyżki. Ogłoszenia do wydania porannego przyjmujemy do godz. 18,30, w nagłych wypadkach do godz. 22. Drobne ogłoszenia (najwyżej 100 słów, w tem 5 nagłówkowych): słowo nagłówkowe (tłuste) 25 gr, każde dalsze słowo 15 gr. Za różnicę między zestawem a wysokością ogłoszenia, powstałe wskutek matrycowania, wydawnictwo nie odpowiada.